

ingediend op **1538** (2022-2023) – Nr. 1
10 januari 2022 (2022-2023)

Nota van de Vlaamse Regering

ingediend door minister Zuhal Demir

Tussentijdse evaluatie van het Vlaams actieplan
ter bestrijding van seksueel geweld 2020-2024

INHOUD

Evaluatie van het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld 2020-2024.....	3
Bijlage 1: Fiches per actie	11
Bijlage 2: Update van het actieplan.....	151

AGENTSCHAP JUSTITIE & HANDHAVING

Afdeling Justitiehuizen - Hoofdbestuur
Koning Albert II-laan 35 bus 5
1030 Brussel
T 02 553 25 70
E justitiehuizen.hoofdbestuur@vlaanderen.be
www.vlaanderen.be/agentschap-justitie-en-handhaving

Tussentijdse evaluatie Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld

1 INLEIDING

Op 26 oktober 2020 werd het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld goedgekeurd. Met dit plan beoogt de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving samen met de collega-ministers van de Vlaamse Regering de strijd tegen seksueel geweld op een integrale manier aan te pakken. Om een antwoord te bieden op deze problematiek is het immers noodzakelijk om er binnen verschillende sectoren mee aan de slag te gaan. Nu we halfweg zijn in de looptijd van het plan, is het tijd voor een tussentijdse evaluatie en een update van het plan.

2 WERKWIJZE

Om de coördinatie van de opgenomen acties – in hoofdzaak deze waarbij meerdere ministers betrokken zijn – te verzekeren, werd op interkabinetteniveau een werkgroep opgesteld, geleid door de minister van Justitie en Handhaving, die instaat voor de concrete opvolging van het actieplan. Deze werkgroep kwam de afgelopen twee jaar zesmaandelijks samen. Per actie werd een fiche opgemaakt om de voortgang van de actie te kunnen opvolgen. Ter voorbereiding van de werkgroep werd telkens aan de bevoegde administraties gevraagd deze fiches te updaten zodat de werkgroep over een laatste stand van zaken beschikte. Op basis van deze fiches werd deze tussentijdse evaluatie opgemaakt. De laatste versies van de fiches zijn terug te vinden als bijlage.

3 DRIE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

Binnen het plan vormen drie strategische doelstellingen (SD) met telkens een aantal operationele doelstellingen (OD) de kapstok om verschillende acties aan op te hangen. Elke doelstelling wordt verder concreet gemaakt in verschillende operationele doelstellingen. Per doelstelling worden enkele bereikte mijlpalen uitgelicht en aangegeven welke acties nog verder worden uitgewerkt.

Op dit moment zijn er¹

- 15 acties afgerond (acties 5-6-14-20-27-28-33-35-42-51-55-58-59-69-71) (21,1%);
- 53 acties lopende (74,6%);
- 1 actie nog niet gestart (acties 41) (1,4%);

¹ De nummers van de acties betreffen de nummers van het originele plan zoals goedgekeurd op 23 december 2020 (VR 2020 2310 DOC 1157).

- 2 acties stopgezet (actie 11 en 48) (2,8%).

Van de 53 lopende maatregelen zijn verschillende acties die tot het einde van de legislatuur lopen (vb. campagnes rond seksueel geweld) of een lange duurtijd hebben (vb. uitrol centra intrafamiliaal geweld).

SD 1. WE INVESTEREN GERICHT IN PREVENTIE EN MAKEN HEN WEGWIJS ALS ZE INFORMATIE OF ONDERSTEUNING ZOEKEN

De eerste doelstelling omvat maatregelen waarbij we inzetten op **preventie en sensibilisering** van seksueel geweld. Door te werken op preventie willen we taboes doorbreken om te spreken over seksueel geweld (zowel voor daders als slachtoffers), hulp te zoeken en mensen bewust te maken van de verschillende facetten van seksueel geweld.

OD 1.1. We informeren en sensibiliseren burgers, slachtoffers, daders en professionals door duidelijke informatie te verspreiden

Het informeren en sensibiliseren van doelgroepen moet in verschillende contexten vorm krijgen. Pimento, die in functie van jongeren werkt, zorgde in 2021 voor de verspreiding van 242 pakketten en 21 cursussen "(N)iets mis mee" dat gebaseerd is op het vlaggensysteem van Sensoa. Pimento ondersteunde in 2022 bijkomend de jeugdsector aan de hand van vorming, trajectbegeleiding en het aanleveren van educatief materiaal over seksuele integriteit. Het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling ontwikkelde i.s.m. de jeugdsector een aanpak voor het jeugdwerk in het omgaan met verontrusting en kindermishandeling. Al het ontwikkeld materiaal in dit kader wordt gebundeld op een nieuwe website www.kimiwa.be (actie 4).

Meer dan ooit wordt informatie online opgezocht. In de veelheid aan informatie is het dan ook belangrijk om gericht en duidelijk te communiceren, aangepast aan de doelgroep. Samenwerking tussen organisaties is cruciaal geweest om correcte informatie te verzamelen en deze dan te verspreiden zodat het de doelgroep bereikt. Specifiek voor kinderen en jongeren biedt bijvoorbeeld de website van www.WatWat.be een medium waarop informatie gebundeld staat over relaties, seksualiteit en grensoverschrijdend gedrag (actie 2). Daarnaast zijn de gesprekken met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen gestart om te bekijken of het een optie is om de website www.sexueelgeweld.be uit te bouwen tot dé website waar informatie over seksueel geweld gebundeld staat (actie 1).

Naast het ter beschikking stellen van correcte informatie besteden we ook aandacht aan veilig internetten en mediagebruik. Mediawijs zette hierop in bij de mediacoachopleiding binnen het jeugdwerkveld. Ook op evenementen als 'What the media' en '#kzeghetu' werd aandacht besteed aan veilig internetten (actie 3).

In de beheersovereenkomst met de VRT (2021-2025) werd opgenomen dat VRT doorverwijst naar hulplijnen zoals Tele-Onthaal, 1712, Awel en de Zelfmoordlijn, in het licht van het betrokken aanbod (actie 7). -

OD 1.2. We lanceren een bewustmakings- en sensibiliseringscampagne voor het grote publiek, maar ook gericht op specifieke doelgroepen en in specifieke contexten

Sinds de start van het actieplan werden ruim 30 campagnes rond seksueel geweld gelanceerd met oog voor verschillende doelgroepen. Hierbij kwamen diverse thema's en doelgroepen als partnergeweld en kindermisbruik aan bod. De focus ging van aanzetten tot het sensibiliseren van omstaanders om in te grijpen (vb. 'WijGrijpenIn' door Sensoa en 'Geweld stopt niet vanzelf' door 1712), tot het toeleiden naar hulpverlening (actie 8). Aan de docu-reeks 'Als je eens wist' werden verschillende campagnes gekoppeld om bv. de

bekendmaking van 1712 te versterken en thema's als partnergeweld en ouderenmishandeling, waaronder ook seksueel geweld, bespreekbaar te maken (actie 8 en 9).

Ook lokale besturen worden aangemoedigd om op hun niveau mee de schouders te zetten onder het sensibiliseren van burgers. De nieuwsbrief van Gelijke Kansen informeerde daarom bijvoorbeeld over de website www.sexueelgeweld.be. Het Lerend Netwerk van 7 mei 2021 handelde volledig over (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in de openbare ruimte met goede praktijken uit onder andere Gent, Antwerpen, Mechelen, Sint-Niklaas (actie 10).

Ten slotte leverden de Vlaamse ministers hun bijdrage aan verschillende nationale actieplannen zoals het Nationaal actieplan (NAP) gendergerelateerd geweld 2021-2025 en de kadernota Integrale Veiligheid (actie 12).

OD 1.3. We investeren in emotionele, relationele en seksuele vorming zowel in scholen als in voorzieningen zoals met steeds voldoende aandacht voor de meest kwetsbare groepen

Er werden stappen gezet om doelgroepgericht vorming aan te bieden over seksualiteit, het aanleren van grenzen en seksueel geweld. Zo biedt de website van Grenswijs handvatten aan om andere organisaties te ondersteunen om aan de slag te gaan met thema's als seksualiteit en grensoverschrijdend gedrag. Ook tools en methodieken werden ontwikkeld om in verschillende sectoren (jeugd, onderwijs) te werken rond seksualiteit. Op Klascement staan themapagina's over grenzen stellen en mythes over seksueel geweld (actie 14).

Andere acties worden nog verder geconcretiseerd. Met een sensibiliseringssmodule is het de bedoeling om, aansluitend bij de leefwereld van de doelgroep, seksualiteit bespreekbaar te maken en mythes met betrekking tot seksueel geweld doorbreken. De ontwikkeling en uitrol van deze sensibiliseringssmodule voor jongeren start in januari 2023 (actie 15).

Minimumdoelen rond relationele en seksuele vorming in de eindtermen voor het basis- en buitengewoon onderwijs moeten nog verder worden ontwikkeld en gevalideerd (actie 13). Een onderzoek naar relationele en seksuele vorming bij leerlingen met een handicap zal de kwaliteit van relationele en seksuele vorming in het huidige onderwijslandschap in kaart brengen. Dit met het oog op aanbevelingen richting het beleid. De resultaten worden in het najaar van 2023 verwacht (actie 16).

OD 1.4. We investeren in de bekendmaking, professionalisering en uitbreiding van hulplijnen en meldpunten

Om een luisterend oor te bieden aan slachtoffers, daders en naasten zijn verschillende chatlijnen actief. Afstemming, toegankelijkheid en bekendmaking is belangrijk om de doelgroep gericht te kunnen bereiken. De chat seksueel geweld werd overgeheveld naar Vlaanderen en wordt nu verdergezet door '1712' en 'Nupraatikerover' (actie 20). Onderlinge afspraken en het pushen van berichten zorgen voor een optimale afstemming en doorverwijzing van de gebruiker (actie 19). Een evaluatie van deze wijzigingen volgt nog. De toegankelijkheid van de hulpline 1712 werd vergroot door het aantal openingsuren van de chat te verdubbelen. Ook de avondpermanentie werd verlengd tot 18u (actie 21). De hulpline 'Stop it now' biedt naast de reguliere bereikbaarheid een zelfhulpmodule aan voor wie met vragen over seksuele gevoelens naar minderjarigen zit en een handleiding 'start het gesprek' voor naasten en professionelen aan. Voor Nupraatikerover werd er verder ingezet op de toegankelijkheid van de chat via versterking van de permanentie, chat op afspraak en extra inzet van chatmomenten bij speciale aangelegenheden, de vorming en opleiding van de medewerkers die de chat bemannen, de verdere bekendmaking van de chat en het bereiken van de doelgroep via social media, campagnes en advertenties, aanwezigheid op evenementen, promomateriaal en de ontwikkeling van specifiek

themagericht beeldmateriaal en de verdere ontwikkeling van de website, chatsoftware en registratiesysteem (actie 22).

Om ook meer bekendheid te generen voor de andere chat- en hulplijnen werden campagnes op Instagram, Facebook en Twitter gelanceerd (bv. bekendmaking 1712, Stop it Now). Ook opiniestukken volgend op de docureeks ‘Als je eens wist’ zetten de hulplijnen in de kijker (acties 17 en 22).

SD 2. WE ZETTEN IN OP GEPASTE MAATREGELEN ALS SEKSUEEL GEWELD ZICH DAADWERKELIJK VOORDOET, WAARBIJ WE INVESTEREN IN SLACHTOFFERS, MAAR OOK IN DADERS

Met de tweede doelstelling willen we sterk inzetten op het **ondersteunen van slachtoffers** en de **behandeling van daders** van seksueel geweld. Een goed uitgebouwd en toegankelijk hulpverleningsaanbod moet slachtoffers de professionele ondersteuning bieden die ze nodig hebben. Maar ook naar daders hebben we een verantwoordelijkheid. Enkel door ook met hen aan de slag te gaan, kunnen we nieuwe slachtoffers voorkomen, maar zij zijn net vaak een moeilijke doelgroep om toe te leiden naar gepaste hulpverlening.

OD 2.1. We optimaliseren het professionele hulpverlenend aanbod voor slachtoffers van seksueel geweld

Aditi, dat zorgt voor advies, informatie en ondersteuning rond seksualiteit voor personen met een handicap en ouderen, werd voorzien van een structurele subsidie (actie 27). Ook de middelen van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling werden uitgebreid (actie 24). Binnen Opgroeien wordt gewerkt aan de verdere afstemming inzake verontrusting bij de gemanageerde voorzieningen (Vertrouwenscentra Kindermishandeling en Ondersteuningscentra Jeugdzorg) (actie 26). Sinds september 2022 zal de dienst slachtofferonthaal na een uitspraak tot een effectieve gevangenisstraf bij verkrachtingszaken systematisch gevat worden zodat ze proactief contact kunnen opnemen met de slachtoffers om bijstand te bieden waar nodig.

OD 2.2. We zetten in op een kwalitatieve omkadering van slachtoffers van seksueel geweld door niet-professionelen zoals vrijwilligers en ervaringsdeskundigen

De ‘erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik’ werd structureel ingebed binnen het Agentschap Justitie en Handhaving, het werkingsgebied werd uitgebreid naar alle sectoren en de privésfeer (en dus niet langer enkel in de institutionele context) en nieuwe commissieleden werden benoemd. Er werd een communicatiecampagne gelanceerd die de commissie meer bekendheid moet bieden bij het brede publiek. Sinds de lancering is er een gigantische stijging in de aanmeldingen bij de commissie. In één week tijd kreeg de commissie drie keer zo veel aanmeldingen dan normaal op één jaar (actie 28). Ook het belang van lotgenotencontact werd onderstreept door het toekennen van projectsubsidies aan vier lotgenotenverenigingen die ondersteuning bieden aan slachtoffers van seksueel geweld (actie 29).

OD 2.3. We investeren in sectoroverschrijdende samenwerkingsverbanden in het belang van het slachtoffer

Sectoroverschrijdende samenwerking is nodig om slachtoffers en daders vlot en in een vroeg stadium toe te leiden naar aangepaste zorg. Zo werd tussen elk Zorgcentrum na Seksueel Geweld (ZSG) en de diensten slachtofferonthaal (DSO) een samenwerkingsakkoord getekend zodat DSO automatisch gevat wordt en werden er ook afspraken gemaakt over hoe DSO en de slachtoffers het makkelijkst contact met elkaar kunnen opnemen

(actie 30). Ook de vatting van de diensten slachtofferonthaal bij minderjarige daders werd bewerkstelligd door samenwerkingsafspraken te maken met Opgroeien en de Jeugdparketten en -rechters (actie 33). Aan bijna 300 advocaten (waaronder deze van de Juridische Eerstelijnsbijstand) werd een opleiding gegeven over seksueel geweld. Deze draagt bij tot een beter begrip van de omvang, specifieke kwetsbaarheden en impact van seksueel geweld op een slachtoffer en diens omgeving alsook tot een verhoogde competentie van advocaten om slachtoffers van seksueel geweld slachtoffergericht bij te staan. De opbrengst van deze opleiding werd geschonken aan de Zorgcentra na Seksueel Geweld. In Gent werd er met het Zorgcentrum na Seksueel Geweld en de commissie juridische eerstelijnsbijstand een project opgestart waarbij de opgeleide advocaten van de juridische eerstelijnsbijstand indien nodig antwoorden voorzien op juridische vragen en/of het slachtoffer voorbereiden op het verhoor door politie (actie 31). Intussen wordt ook samen met alle betrokken partners het samenwerkingsakkoord tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg herschreven. Daarbij is het de bedoeling om meer vanuit het standpunt van het slachtoffer te vertrekken en de herwerking niet te laten leiden door de grenzen van de verschillende betrokken organisaties (actie 32).

OD 2.4. We investeren in de ondersteuning van het cliëntsysteem vanuit een systeemgerichte aanpak

Om de systeemgerichte aanpak van intrafamiliaal (seksueel) geweld zoals wordt toegepast binnen de Family Justice Centra (FJC) verder uit te rollen over heel Vlaanderen werd een onderzoek gevoerd om op basis van alle goede praktijken en samen met alle betrokken partijen een nieuw model te ontwikkelen. Op basis van de onderzoeksresultaten en overleg met alle betrokken sectoren werd een plan voor de verder uitrol opgemaakt. Daar wordt eerst gekeken naar de regio's zonder Family Justice Centers omdat daar voor alle betrokkenen bij intrafamiliaal geweld nog de meeste winst te boeken is (actie 35).

Met het project ‘contextueel herstel bij (potentiële) plegers van zedenmisdrijven’ wil het Universitair Forensisch Centrum een nieuwe dimensie aan de daderhulpverlening toevoegen. In dat project wordt er oök aan de slag gegaan met de context van (potentiële) plegers. Seksuele feiten of afwijkende interesses slaan immers diepe wonden bij de omgeving van de plegers. Het vertrouwen is zoek, de relatie staat op springen,... Kortom, het netwerk dreigt weg te vallen. Dit is echter een risico. Door in de behandeling ook in te zetten op ondersteuning van het directe netwerk rond de patiënt kan dit voorkomen worden (actie 36).

OD 2.5. We implementeren het gebruik van wetenschappelijk onderbouwde en gevalideerde risicotaxatie-instrumenten voor daders van seksueel geweld bij de justitiehuizen en de hulpverlening

Evidence based werken is belangrijk om effectieve resultaten te kunnen bereiken. Binnen de justitiehuizen werden tien psychologen aangeworven die door middel van risicotaxatie de justitieassistenten zullen ondersteunen om daders toe te leiden naar de gepaste zorg en behandeling. Intussen werd een pilootproject rond zedendelinquenten opgestart. Voor de verdere implementatie biedt de VUB wetenschappelijke ondersteuning (actie 37).

OD 2.6. Door in te zetten op samenwerking wordt zowel op structureel als individueel niveau steeds het aanbod afgestemd op de hulpvraag

Nadat vzw Psyche (het vroegere Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid) in samenwerking met de betrokken partners, een gedeelde visie ontwikkelden rond de begeleiding en behandeling van niet-gedetineerde justitiabelen met een achterliggende psychische problematiek, startte ze met een vervolgtraject waaruit onder andere een uitgewerkt ontwerp van samenwerkingsprotocol tussen de justitiehuizen en de hulpverlening rond deze thematiek, dat maximaal gedragen wordt door de betrokken partners, moet voortvloeien (actie 38). Daarnaast herwerkte een werkgroep met alle betrokken actoren, op basis van de kijtlijnen uitgetekend op

politiek niveau, de teksten van het samenwerkingsakkoord inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik. Na de politieke besprekingen van de teksten, kan het goedkeuringsproces starten (actie 39). De leerprojecten voor daders van seksueel geweld worden geduid als “forensisch zorgaanbod” dat vanuit de afdeling justitiehuizen subsidies ontvangt en worden niet langer aanzien als een “leerstraf” (actie 40).

OD 2.7. We investeren in een toereikend aanbod, zowel in een gedwongen als een vrijwillig kader, van hulpverlening voor daders van seksueel geweld

Om een gepast hulpverleningsaanbod te kunnen bieden voor daders van seksueel geweld zijn verschillende onderzoeken gevoerd om het aanbod in kaart te brengen, lacunes te detecteren en aanbevelingen ter verbetering te doen. Een onderzoek naar de begeleiding en behandeling van zedendelinquenten in de gevangenis is afgerond. Samen met alle betrokken ministers wordt er op basis van de resultaten gewerkt aan een plan van aanpak (actie 42).

De netwerkbeheerders binnen de justitiehuizen detecteerden met behulp van een behoefteanalyse de lacunes van het zorgaanbod voor het cliënteel van de justitiehuizen. Om antwoord te bieden aan de lacunes die uit deze analyse naar boven kwamen, werd een projectoproep gelanceerd om tijdelijke middelen in te zetten ten behoeve van ambulant zorgaanbod voor niet-gedetineerde justitiabelen met een achterliggende psychische problematiek. De inschrijvers moeten hun aanbod linken aan de blootgelegde lacunes. Daarnaast werd ook een uitbreiding voorzien van de forensische teams CGG ten behoeve van de behandeling van seksueel delinquenten (actie 43).

Naast de gedwongen hulpverlening kijken we ook naar de vrijwillige trajecten. In 2021 werd een onderzoek gestart om het bestaande hulpverleningslandschap voor plegers van seksueel geweld die nog niet eerder in aanraking kwamen met justitie, in kaart te brengen en de lacunes te detecteren (actie 45). CoSA is een begeleidingstraject waarbij zedendelinquenten, naast reguliere behandeling, door vrijwilligers worden begeleid om de re-integratie in de samenleving te bevorderen. Via een onderzoek wordt gekeken of en hoe een uitrol van de bestaande projecten in Antwerpen en Brussel naar heel Vlaanderen wenselijk is. Het onderzoek werd eind november 2022 afgerond (actie 44).

SD 3. WE VERSTERKEN DE KWALITEITEN VAN PROFESSIONALS EN BETROKKEN SECTOREN IN DE STRIJD TEGEN GEWELD

Met de derde doelstelling willen we **professionals** nog sterker maken door hen op te leiden en te ondersteunen m.b.t. de thematiek van seksueel geweld. Vele professionals krijgen te maken met slachtoffers van seksueel geweld. We willen hen specifiek wegwijs maken en tools aanreiken om seksueel geweld te herkennen en gepast te reageren.

OD 3.1. We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen

Binnen de sportsector werd ruim aandacht besteed aan het uitwerken van procedures om grensoverschrijdend gedrag te detecteren en hierop te reageren. Zo werd in de Vlaamse Trainersschool een integriteitsbeleid uitgewerkt en een Ethische Commissie opgericht voor preventief en reactief advies rond integriteit, ethiek en omgaan met grensoverschrijdend gedrag. Binnen de trainersopleidingen worden thema's als (seksueel) geweld geïntegreerd in de opleiding (actie 47).

Ook andere professionals kregen een specifieke opleiding over seksueel geweld. Alle justitieassistenten daderbegeleiding volgden een opleiding over daders van seksueel geweld. De justitieassistenten van de dienst slachtofferonthaal volgden een opleiding over slachtoffers van seksueel geweld. Ook de advocaten van de juridische eerstelijnsbijstand en andere geïnteresseerde advocaten volgden een voor hen op maat gemaakte opleiding rond seksueel geweld. De medewerkers van de Family Justice Centers en ketenaanpak intrafamiliaal geweld volgden enerzijds een vormingstraject rond het bespreekbaar maken van gezinsplanning en seksualiteit in kwetsbare gezinnen en anderzijds een opleiding rond intrafamiliaal seksueel geweld (actie 51). Voor wat betreft de CAW en de CGG werden geen specifieke generieke vormingen voorzien. Ten einde een kwalitatieve hulpverlening op maat te kunnen aanbieden, volgt elke dienst de vormingsnoden continu op. Binnen onderwijs is een structureel aanbod van KLIQ-coaching voorzien om een genderbewust en LQBTQI+-vriendelijk organisatieklimaat te bewerkstelligen. Het project Veilig Online biedt aan ouders en leerkrachten handvatten om jongeren veilig te leren internetten (actie 52). Voor de doelgroep van personen met een handicap startte een project ‘naar een professionele en kwalitatieve ondersteuning van seksuele gezondheid voor personen met een handicap via gevormde seksuele dienstverleners’. Binnen de vormingen is er aandacht voor ‘grenzen en begrenzen’ (actie 53). De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogeschoolraad (VLHORA) engageerden zich tot de uitvoering van het Charter grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs (actie 47).

OD 3.2. We geven professionals tools om seksueel geweld te herkennen en correct te reageren met respect voor hun beroepsgeheim

Het vlaggensysteem voor volwassenen werd als aanvulling op het vlaggensysteem voor kinderen door Sensoa gelanceerd. Deze methodiek is een gekende tool om professionals te ondersteunen bij het omgaan met grensoverschrijdend gedrag. De methodiek wordt nog verder verfijnd om onder meer een betere online toepassing te krijgen (actie 55). Met de training ‘Onder 4 ogen’ werden huisartsen opgeleid om seksuele gezondheid proactief te bespreken (actie 58).

Om verontrustende gezinssituaties snel te detecteren en handvatten te bieden om gepast te reageren werd de ‘Kindreflex’ uitgerold binnen de justiehuizen, de CAW’s, GGZ en de spoeddiensten van ziekenhuizen. Alle justitieassistenten en een selectie van medewerkers binnen de CAW’s, GGZ en de spoeddiensten van ziekenhuizen kregen een basisopleiding en een diepgaandere workshop om die ‘Kindreflex’ echt in de vingers te krijgen en dus om ouderschap leren bespreekbaar te maken en signalen van verontrusting te leren herkennen. (actie 56). Ten slotte is in 2021 een onderzoek opgestart waarbij over de sectoren heen in kaart wordt gebracht wat er reeds bestaat rond handelingsprotocollen, handleidingen, tools rond het omgaan met en melden van vormen van gendergerelateerd geweld, met bijzondere aandacht voor seksueel geweld. Er wordt onderzocht of en waar een meldcode, met gemeenschappelijke basis maar toegespitst op de sector, nuttig kan zijn. Daarna is het de bedoeling dat waar nodig de meldcodes worden ontwikkeld en geïmplementeerd in de sectoren (actie 57).

OD 3.3. We garanderen de kwaliteit van hulpverleners voor hun cliënten

Om ook van partners uit het buitenland te leren hoe zij binnen het kinder- en jeugdperspectief werken rond overschrijdend gedrag werd uitwisseling met het buitenland gepland. De organisatie van deze internationale uitwisseling van ambtenaren, experts, sectorspelers en jeugdwerkers liep door de coronapandemie vertraging op. Er wordt gekeken om dit alsnog te organiseren. Er werd input geleverd voor de nieuwe strategie kinderrechten 2022-2027 van de Raad van Europa met als één van de doelstellingen “Bevrijding van geweld voor alle kinderen” en er werd deelgenomen aan de lanceringsconferentie te Rome in april 2022 waar er uitwisselingen plaatsvonden met experts en andere landen rond onder meer online seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, uitdagingen en risico’s van artificiële intelligentie, nationale strategieën ter voorkoming van geweld tegen kinderen en omvattende seksuele opvoeding (actie 61).

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren

Slachtoffers van seksueel geweld moeten dit binnen verschillende contexten kunnen melden. Binnen het jeugdwerk werd preventief, reactief en curatief een integriteitsbeleid op organisatie niveau versterkt, door onder meer bijkomende opdrachten aan Pimento voor trajectbegeleiding, workshops en verspreiden van allerlei educatieve tools. De vorming van aanspreekpunten integriteit (API's) wordt aangevuld met intervisies en bijkomende opleidingen, als uitgebreid naar andere sectoren binnen het jeugdwerk. Ook werd ingezet op betere en gerichte bekendmaking van de API's en hun contactgegevens. Binnen het VAPH werd een nieuwe meldprocedure geïnstalleerd om meldingen van grensoverschrijdend gedrag vollediger en eenvoudiger door te geven. Sinds begin 2021 zijn gesubsidieerde sportfederaties ook verplicht een integriteitsbeleid uit te werken en bijgevolg ook API's te voorzien. Het Centrum Ethiek in de Sport voorziet in beleidsondersteuning, caseondersteuning en een vormingsaanbod (actie 62).

In verschillende sectoren (Welzijn, Sport, Cultuur, Jeugd) werd Grenswijs gelanceerd, een methodiek die organisaties helpt om een beleid rond grensoverschrijdend gedrag te ontwikkelen (actie 63). Het actieplan tegen Grensoverschrijdend Gedrag in de Vlaamse Mediasector werd voorgesteld en er werd een engagementsverklaring ondertekend door de grote mediaspelers (actie 67).

Om te voorkomen dat bijvoorbeeld veroordeelden voor (zeden)feiten gepleegd ten aanzien van minderjarigen trainer worden van een jeugdploeg, kinderverzorger in een kinderdagverblijf of leerkracht in een lagere school, werd een decreet goedgekeurd dat personen die met minderjarigen werken verplicht een uittreksel uit het strafregister voor te leggen. Het decreet treedt in februari 2023 in werking (actie 71).

4 UPDATE VAN HET ACTIEPLAN

Ook na de aanname van het actieplan in 2020 bleef seksueel geweld alomtegenwoordig. We zien het terugkomen in alle contexten: thuis, werk, uitgaansleven, enz. De afgelopen twee jaar verschenen er verschillende verhalen in de media van voorbeelden van de problematiek in bijvoorbeeld het uitgaansleven, de cultuursector, de politieke wereld en het hoger onderwijs. We blijven geconfronteerd worden met signalen waaruit blijkt dat er nog veel werk aan de winkel is. Daarom wordt het plan op basis van onder andere deze evaluatie en de input die we intussen nog kregen van slachtoffers, slachtofferverenigingen enz. geüpdatet. Zo werden er verschillende acties bijgestuurd, werden er enkele samengevoegd omwille van de overlap die bleek uit de rapportering in de fiches, maar werden er ook 21 volledig nieuwe acties toegevoegd. Alle betrokken ministers werden hiertoe opgeroepen. Het aangepaste plan is terug te vinden als bijlage.

Bijlagen:

- Fiches per actie
- Update Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld

BIJLAGE 1:

Fiches per actie

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.

OD 1.1. We informeren en sensibiliseren burgers, slachtoffers, daders en professionals door duidelijke informatie te verspreiden.

<p>1 In overleg met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen wordt onderzocht of en hoe hun reeds bestaande website ‘www.sexueelgeweld.be’ kan uitgebouwd worden tot dé website rond het thema seksueel geweld met verwijzingen naar al de reeds bestaande websites met info rond seksueel geweld zodat enerzijds alle info steeds actueel en eenduidig blijft en anderzijds de informatie voor de burger gebundeld wordt. In de omgekeerde richting wordt daarom ook op andere websites die betrekking hebben op of linken hebben met het thema seksueel geweld de verwijzing gemaakt naar de website ‘www.sexueelgeweld.be’.</p> <p>De website ‘www.sexueelgeweld.be’ vormt dé bron waar zowel de burger in het algemeen, maar in de eerste plaats slachtoffers en daders van seksueel geweld, duidelijke en toeganklijke informatie vinden over de thematiek. Deze website geeft inhoudelijke verduidelijking over het thema en verwijst gericht naar een passend (hulphaanbod). Hij bevat met andere woorden een overzicht voor zowel slachtoffers als daders, zowel minder- als meerderjarig, met alle mogelijke (gespecialiseerde) organisaties en hulplijnen die een aanbod hebben voor seksueel geweld. Dit overzicht geeft bovendien duidelijk weer wie, wanneer, voor wat, waar terecht kan.</p>	<p>Trekkende minister(s)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme • Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin <p>Meewerkende minister(s)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen • Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding • Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand • Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management 	<p>Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)</p>
<p>op datum: 05/12/2022</p> <p>☐ Afgerond</p> <p>☒ Lopende</p> <p>☐ (Nog) niet gestart*</p> <p>☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vanop de website www.slachtofferzorg.be wordt er mearmaals gelinkt naar deze website. - De chat op deze website linkt naar 1712 en naar nupraatkerover.be (zie aparte fiche) - Overleg met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen omtrent mogelijkheden met de website seksueelgeweld.be. Het Instituut doorloopt in de loop van 2022 hiervoor een interne oefening. 	<ul style="list-style-type: none"> - Instituut start met de herwerking van de website begin 2023. We zitten dan met hen opnieuw samen om te bekijken welke rol de website www.sexueelgeweld.be kan spelen en wat onze input hiervoor kan zijn.

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
OD 1.1. We informeren en sensibiliseren burgers, slachtoffers, daders en professionals door duidelijke informatie te verspreiden.	
2	Via de website 'WatWat.be' wordt actuele informatie ter beschikking gesteld aan kinderen en jongeren over thema's zoals seksueel grensoverschrijdend gedrag, relaties en seksualiteit. Hetzelfde gebeurt voor de website 'Grenslijn.be' – die binnenkort overgaat in 'Grenswijz.be' – die zich richt op professionals en vrijwilligers die met kinderen of jongeren werken en denken dat hun grenzen overschreden worden. Belangrijke partners, waaronder Awel, Pimento en Sensoa, staan in voor het aanleveren van de nodige content met betrekking tot die thema's. Deze organisaties vertrekken hiervoor van vragen die leven bij kinderen en jongeren en spelen in op de actualiteit, onder meer door middel van campagnes.
Trekende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgesondheid, Gezin
Stand van zaken	
op datum: 05/12/22	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - WAT WAT dat door de Ambrassade wordt gecöördineerd, reikt informatie aan over seksueel grensoverschrijdend gedrag, relaties en seksualiteit aan onder de tags #metoo, seks en liefde. Onder deze laatste zitten heel wat verschillende zaken: eerste kus, holebi, kinderwens, liefdesverdriet, overspel, partnergeweld, ruzie met je partner, sexting, single, tienerpooiers, verliefd, ...
☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*	*Reden: ... <ul style="list-style-type: none"> - De Ambrassade, Pimento en Awel houden hun websites actueel; Pimento en Awel blijven prioritaire partners in het actualiseren van jeugdinformatie op WAT WAT. Pimento werkt verder mee aan het onderhoud van tool en website Grenswijz - Verspreiding informatie naar de jeugdsector, evaluatie en eventuele verbetervoorststellen via de zesmaandelijkse bijeenkomsten van de werkgroep Integriteit Jeugd <p>https://www.watwat.be/metoo.</p> <p>In de periode van 27/03/2020 tot en met 28/03/2021 bezochten 4.980 personen pagina's met informatie onder de tag #metoo. Dit betreft 7.057 unieke paginaweergaves van</p> <p>Ter vergelijking:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Dat is 0,37% van het totaal aantal personen op watwat.be in deze periode.

- Dat is 0,26% van het totaal aantal paginaweergaves op watwat.be in deze periode.
In de periode van 27/03/2021 tot en met 28/03/2022 bezochten 7.341 personen pagina's met informatie onder de tag #metoo. Dit betreft 10.184 unieke paginaweergaves van artikels.
- Ter vergelijking:
  - Dat is 0,67% van het totaal aantal personen op watwat.be in deze periode
  - Dat is 0,46% van het totaal aantal paginaweergaves op watwat.be in deze periode.
- De tag 'seks' staat bij WAT WAT vrijwel steeds in de top 3, en is doorgaans de populairste (de laatste twee jaren werd deze met perioden overtroefd door de tags 'corona' en 'vaccin').
  - In de periode van 27/03/2020 tot en met 28/03/2021 bezochten 60.281 personen pagina's met informatie onder de tag seks. Dit betreft 92.638 unieke paginaweergaves van artikels. (Met als meest gelezen artikel 'Seks tijdens corona. Mag dat?' Met 32.160 personen en 34.957 unieke paginaweergaves)
  - In de periode van 27/03/2021 tot en met 28/03/2022 bezochten 32.932 personen pagina's met informatie onder de tag seks. Dit betreft 63.023 unieke paginaweergaves van artikels.
- Pimento heeft meegewerkt aan de uitbouw van en lancering op 1 april 2021 door Sensoa en partners van Grenswijs. Het stond ook mee in voor de verdere

- verspreiding van de bekendmaking ervan, onder meer via een congres en webinars.
- Informatie is ook beschikbaar op de website van Pimento: <https://www.pimento.be/themas/relaties-en-seksualiteit/>
  - Awel ontsluit evenzeer informatie over het thema seksualiteit op haar eigen website: <https://www.awel.be/themas/seksualiteit>. Een aanpassing of update op watwat.be, gebeurt tegelijkertijd automatisch op awel.be. Zo krijgen ook jongeren dezelfde, correcte en op maat gemaakte informatie
  - WATWAT heeft artikels over integriteit, relaties en seksualiteit en regelgeving (bijv. wat zegt de wet over seks, mag ik nee zeggen...) toegevoegd. Waarvan toepassing wordt de link gelegd met API als doorverwijskanaal.

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
OD 1.1. We informeren en sensibiliseren burgers, slachtoffers, daders en professionals door duidelijke informatie te verspreiden.	
3	Er wordt ingezet op veilig internetten en online mediasbruik door de dialoog op te starten tussen de experts en partnerorganisaties zoals Child Focus, Ketnet en Mediawijs. Deze dialoog leidt tot op elkaar afgestemde informatie, richtlijnen, tools voor een veilig, verantwoord, kritisch en bewust mediasbruik. Daarnaast wordt er verder werk gemaakt van de toegankelijkheid en bekendheid van de websites van deze organisaties, aangepast aan verschillende doelgroepen (waaronder kinderen en jongeren, volwassenen, professionals...).
Trekende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgesondheid, Gezin
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05 / 12 / 22	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)
☐ Afgerond	- Subsidiëring Mediawijs: Mediawijs is het Vlaamse Kenniscentrum Digitale en Mediawijsheid van de Vlaamse overheid en imec vzw en helpt de inwoners van Vlaanderen en Brussel om digitale technologie en media actief, creatief, kritisch en bewust te gebruiken en begrijpen om deel te nemen aan onze maatschappij.
☒ Lopende	- Daarnaast participeerde Vlaanderen aan een oefening omtrent digitaal jeugdwerkbeleid van de strategisch gecoordineerde werkgroep van de nationale agentschappen (SNAC) inzake digitaal jeugdwerk. Deze resultaten werden op 16-18 maart 2022 verspreid via een internationaal disseminatie-event 'Digital Youth Work -State of Play'.
☐ (Nog) niet gestart*	- In de subsidieovereenkomst van Mediawijs is een van de centrale subdomeinen de aandacht voor digitale veiligheid t.o.v. online risico's (cyberpesten, grooming, vriendschapsfraude, verkeerd gelopen sexting, interpersoonlijke privacy, cybercrime, online haatspraak en polarisering, etc.); De doelgroep daarbij
☐ Stopgezet*	
*Reden: ...	

is de brede bevolking van de Vlaamse gemeenschap in Vlaanderen en Brussel met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen zoals kinderen, jongeren, senioren, mensen in armoede, personen met een fysieke of mentale beperking ...

- In het najaar van 2021 gaf de minister van Jeugd de opdracht aan het Kenniscentrum Mediawijsheid om de Mediacochopleiding uit te breiden naar het brede jeugdwerkveld. Mediawijs werkte met de bestaande Mediacochopleidingen als inspiratie, een Mediacochopleiding Jeugdwerk uit, die inzet op de concrete context en thema's waarmee professionals in het jeugdwerk geconfronteerd worden. Dit project werd op het leernetwerk digitaal jeugdwerk van 22 oktober 2021 voorgesteld. Feedback van relevante actoren in het veld, zoals Mediaraven, JEF en Link in de Kabel, werd verzameld. In de opleiding wordt onder andere expliciete linken gelegd met veilig internetten, veilig mediegebruik, aandacht voor thema's zoals sexting, online porno, dark web, grooming enz. Dit kadert ook binnen prioriteit Mediawijsheid van het JKP.

In juni 2021 was er afstemming tussen de Mediacochopleiding en het project Bandbreedte in de jeugdhulp.

- In 2021 werd het onderzoek Dигитал Jeugdwerk in Vlaanderen uitgevoerd door imec-SMIT (VUB). Dit onderzoek brengt het landschap en good practices in kaart. Aandacht voor digitale thema's in de leefwereld van jongeren worden onder de aandacht gebracht; zoals seksualiteit, seksuele gezondheid, seksuele vorming, seksisme, ... Het finale rapport werd in december 2021 opgeleverd. Een leernetwerk digitaal

- jeugdwerk werd opgestart in 2021. De eerste bijeenkomst was op 20 oktober 2021 en werd georganiseerd door JINT. Het richtte zich op de ondersteuning van jeugdworkers. Een tweede bijeenkomst vond plaats op 24 februari 2022 en werd georganiseerd door het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Op deze bijeenkomst werden de resultaten en de aanbevelingen van het onderzoek besproken.
- Op '#Kzeghetu', het JKP jongerenevenement op 9 mei 2022, hadden Child Focus en WATWAT een infostand en Link in de Kabel heeft een workshop gegeven rond Fake News.
  - Mediawijs organiseerde op 19 mei 2022 de studiedag Apestaartjaren. De doelgroep van deze studiedag bestaat uit het brede mediawijsveld in Vlaanderen en Brussel. Op het programma stonden zowel praktische workshops als meer theoretische sessies rond online relaties en seksualiteit.
  - Voor 2022 waren vier bijeenkomsten van het leernetwerk digitaal jeugdwerk gepland, waarvan er al drie zijn doorgegaan, in samenwerking met een externe partner (De Ambriassade, en Mediawijs).
  - Mediawijs finaliseerde begin 2022 de vorm en inhoud van de opleiding Mediacoach gericht naar het brede jeugdwerkveld. De Mediacoachopleiding Jeugdwerk start in april 2022, de tweede begint in september 2022. Met elke opleiding worden minstens vijf contactmomenten beoogd voor 30 deelnemers.
  - De Dag van de Jeugdjournalistiek 'What the Media?!" op 23 april 2022 in Antwerpen werd georganiseerd door StampMedia , in opdracht van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Dit kadert ook binnen de prioriteit Mediawijsheid van het JKP. De dag vormt het

	sluitstuk van het in 2021 opgestart traject Jeugdjournalistiek voor jongeren tussen 12 en 18 jaar en zet onder andere in op een veilig, verantwoord, kritisch en bewust mediagebruik.
--	---

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
OD 1.1. We informeren en sensibiliseren burgers, slachtoffers, daders en professionals door duidelijke informatie te verspreiden.	
4	Er wordt samen met experts ingezet op de versterking van de integriteit van kinderen en jongeren, met bijzondere aandacht voor de wisselwerking tussen de offline en online leefwereld. In het kader van een integraal integriteitsbeleid worden onder meer tools, methodieken en vormingen versterkt respectievelijk ontwikkeld met oog op kennisopbouw, mediawijsheid en weerbaarheid bij kinderen en jongeren bij problematische situaties van sexting, sextortion, seksuele intimidatie, grooming enz.
Trekende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/ 12/ 22	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2021 kreeg Pimento bovenop haar reguliere opdrachten, een bijkomende opdracht rond seksueel grensoverschrijdend gedrag door aan jeugdorganisaties, hun medewerkers en vrijwilligers de mogelijkheid te geven om gratis in te telenken op het pakket “(Niets mis mee?” (Vlaggensysteem) een vorming uit het open aanbod en/ of een vorming op maat. 242 pakketten werden verdeeld en 21 cursussen gegeven. Dit kadert ook binnen prioriteit Welbevinden en positieve identiteitsontwikkeling van het JKP. - Het Kenniscentrum Mediawijsheid staat in voor het onderhoud van de website https://sexting.be/ (voor leerkrachten, ouders, jeugdwerkers en jongeren). Pimento is een van de belangrijke contentpartners. - Eind 2020 werd met steun van Opgroeien beslist tot een tweejarige project “Jeugdwerk en verontrusting” met oog op uitrol van de kindreflex en de aanpak van benoemings- en handelingsverlegenheid. Dit project wordt uitgevoerd door het Vlaams expertisecentrum
☐ Afgelond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* <small>*Reden: ...</small>	

- kindermishandeling (VECK). Dit kadert ook binnen prioriteit Welbevinden en positieve identiteitsontwikkeling van het JKP. In de stuurgroep zitten zowel jeugd- als welzijnsorganisaties. Departement Cultuur, Jeugd en Media volgt mee op, zoals ook De Ambrassade en andere jeugdorganisaties. Het project loopt nog tot eind 2022.
- Op de werkgroep Integriteit Jeugd, waarvan onder meer Awel, de Ambrassade, Pimento en Tumult deel uitmaken werd het Vlaams actieplan seksueel geweld toegelicht en besproken.
  - In 2022 kreeg Pimento de bijkomende opdracht om de jeugdsector kwalitatief te ondersteunen aan de hand van vorming, trajectbegeleiding en educatief materiaal over seksuele integriteit, waaronder sexting, seksueel grensoverschrijdend gedrag en weerbaar op het web. De jeugdsector wordt zo ondersteund in het versterken van hun integriteitsbeleid en het verstevigen van een cultuur van preventie, reactie en curatie.

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
OD 1.1. We informeren en sensibiliseren burgers, slachtoffers, daders en professionals door duidelijke informatie te verspreiden.	
5	Als vervolg op de publiekscampagne 'Is 't oké?', zullen Sensoa en enkele andere partners, inzettend op steden en gemeenten en een methodiek ontwikkelen om in te gaan op seksueel grensoverschrijdend gedrag in de publieke ruimtes. In deze vervolgmethodek zal het accent op omstaanders liggen.
Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezonheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/22	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vervolgcampagne WijGrijpenIn werd in 2021 door Sensoa gelanceerd en had als doel mensen tips te geven om in te grijpen bij situaties van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Opgebouwd rond de 5 A's: Andere betrekken, Afleiden, Afzonderen, Aanspreken, Aanwezig blijven en er werd onder meer gewerkt met social media en influencers. Financiering van campagne binnen beheersovereenkomst met Sensoa, dus binnen preventieve gezondheidsbeleid. - Wetenschappelijke basis voor deze campagnes is het onderzoek naar omstandereffect, uitgevoerd door Sensoa. <p>Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op basis van WijGrijpenIn-campagne gaan organisaties (bv. enkele steden en gemeenten) in diverse settings verder aan de slag met initiatieven in de eigen settings. - Sensoa plant, i.s.m. partners als VAD, in haar nieuwe beheersovereenkomst nog de ontwikkeling van een kadermethodek voor lokale besturen om hen te ondersteunen bij de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag in publieke ruimte, in horeca-zaken, uitgaansleven, enz. Gepland voor einde 2023. Deze kadermethodek zal onder meer elementen bevatten voor lokale besturen om lokaal te sensibiliseren. - Sensoa plant in 2025 een publiekscampagne rond seksueel grensoverschrijdend gedrag.

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.													
OD 1.1. We informeren en sensibiliseren burgers, slachtoffers, daders en professionals door duidelijke informatie te verspreiden.													
6	Stop it Now! verspreidt de handleiding 'start het gesprek' om mensen, die bezorgdheden hebben rond het seksuele gedrag of de seksuele interesses van iemand uit hun omgeving, te helpen het gesprek met hen aan te gaan.												
Trekende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin												
Meewerkende minister(s)	/												
Stand van zaken	<p>Geplaneerde stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)</p> <table border="1"> <tr> <td>op datum: 05 / 12 / 22</td><td>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</td></tr> <tr> <td>☒ Afgerond</td><td>- Er werden twee handleidingen 'start het gesprek' ontwikkeld:</td></tr> <tr> <td>☐ Lopende</td><td>De ene handleiding richt zich op de naasten (partners, familieleden, vrienden), die zich zorgen maken over de seksuele gevoelens of het gedrag van iemand in hun omgeving. Hierbij zetten we in op het beschikbaar maken van de bezorgdheden als dichte betrokkenen. We voorzien een stappenplan, tips en tricks, informatie en mogelijkheden tot terugkoppeling/afstemming aan de Stop it Now! hulplijn. Deze handleiding werd met de ondersteuning van Sensoa ontwikkeld, gebaseerd op de 'onder 4 ogen methode' die handelt over het praten over seksualiteit als professional. Tevens werden er inzichten en adviezen van de andere internationale Stop it Now! projecten in opgenomen. Deze handleiding is reeds sinds 2018 beschikbaar op onze website. Er is echter niet van bij aanvang geregistreerd hoeveel keer deze werd gedownload. Sinds mei 2020, wanneer het aantal downloads van de handleiding werd geregistreerd, is de handleiding 'start het gesprek' voor de sociale omgeving 815 keer gedownload. Ook Stop it Now! Nederland toonde interesse in deze handleiding. Zij stellen deze</td></tr> <tr> <td>☐ (Nog) niet gestart*</td><td></td></tr> <tr> <td>☐ Stopgezet*</td><td></td></tr> <tr> <td>*Reden: ...</td><td></td></tr> </table>	op datum: 05 / 12 / 22	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)	☒ Afgerond	- Er werden twee handleidingen 'start het gesprek' ontwikkeld:	☐ Lopende	De ene handleiding richt zich op de naasten (partners, familieleden, vrienden), die zich zorgen maken over de seksuele gevoelens of het gedrag van iemand in hun omgeving. Hierbij zetten we in op het beschikbaar maken van de bezorgdheden als dichte betrokkenen. We voorzien een stappenplan, tips en tricks, informatie en mogelijkheden tot terugkoppeling/afstemming aan de Stop it Now! hulplijn. Deze handleiding werd met de ondersteuning van Sensoa ontwikkeld, gebaseerd op de 'onder 4 ogen methode' die handelt over het praten over seksualiteit als professional. Tevens werden er inzichten en adviezen van de andere internationale Stop it Now! projecten in opgenomen. Deze handleiding is reeds sinds 2018 beschikbaar op onze website. Er is echter niet van bij aanvang geregistreerd hoeveel keer deze werd gedownload. Sinds mei 2020, wanneer het aantal downloads van de handleiding werd geregistreerd, is de handleiding 'start het gesprek' voor de sociale omgeving 815 keer gedownload. Ook Stop it Now! Nederland toonde interesse in deze handleiding. Zij stellen deze	☐ (Nog) niet gestart*		☐ Stopgezet*		*Reden: ...	
op datum: 05 / 12 / 22	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)												
☒ Afgerond	- Er werden twee handleidingen 'start het gesprek' ontwikkeld:												
☐ Lopende	De ene handleiding richt zich op de naasten (partners, familieleden, vrienden), die zich zorgen maken over de seksuele gevoelens of het gedrag van iemand in hun omgeving. Hierbij zetten we in op het beschikbaar maken van de bezorgdheden als dichte betrokkenen. We voorzien een stappenplan, tips en tricks, informatie en mogelijkheden tot terugkoppeling/afstemming aan de Stop it Now! hulplijn. Deze handleiding werd met de ondersteuning van Sensoa ontwikkeld, gebaseerd op de 'onder 4 ogen methode' die handelt over het praten over seksualiteit als professional. Tevens werden er inzichten en adviezen van de andere internationale Stop it Now! projecten in opgenomen. Deze handleiding is reeds sinds 2018 beschikbaar op onze website. Er is echter niet van bij aanvang geregistreerd hoeveel keer deze werd gedownload. Sinds mei 2020, wanneer het aantal downloads van de handleiding werd geregistreerd, is de handleiding 'start het gesprek' voor de sociale omgeving 815 keer gedownload. Ook Stop it Now! Nederland toonde interesse in deze handleiding. Zij stellen deze												
☐ (Nog) niet gestart*													
☐ Stopgezet*													
*Reden: ...													

momenteel ook beschikbaar en verwijzen naar het feit dat dit een handleiding betreft die door Stop it Now! Vlaanderen werd ontwikkeld.

Naast bovenstaande handleiding is er ook nog de handleiding ‘start het gesprek’ voor professionals. De handleiding voor de naasten werd hervormd naar een gesprekskader voor professionals die te maken krijgen met de thematiek in hun professionele praktijk (bv. huisartsen, reguliere psychologen seksuologen...). Deze handleiding werd samen met Stop it Now! Nederland uitgewerkt en wordt ook door hen ter beschikking gesteld. De handleiding biedt informatie over de thematiek, een stappenplan voor het beschikbaar maken, tips en tricks, en mogelijkheden tot terugkoppeling/afstemming met de Stop it Now! Hulplijn. Sinds 27 september 2021 staat ook deze handleiding ‘start het gesprek’ voor professionals online. Op twee weken werd de pagina waarop de twee ‘start het gesprek’ handleidingen beschikbaar worden gesteld 55 keer geconsulteerd. <https://stopitnow.be/handleidingen>

- De handleiding voor naasten staat sinds 2018 op de website. Er is echter niet van bij aanvang geregistreerd hoeveel keer deze werd gedownload. Sinds mei 2020, wanneer het aantal downloads van de handleiding werd geregistreerd, is de handleiding ‘start het gesprek’ voor de sociale omgeving 815 keer gedownload.

- Sinds 27/09/2021 staat ook de 2de handleiding online. Op twee weken tijd werd de pagina waarop de twee ‘start het gesprek’ handleidingen beschikbaar worden gesteld 55 keer geconsulteerd.

<https://stopitnow.be/handleidingen>

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.

OD 1.1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
7	In overleg met de relevante (media)partners wordt onderzocht hoe bij berichtgeving waarbij de inhoud gerelateerd is aan seksueel geweld, verwijzen kan worden naar de betrokken hulpverlening (1712, chatbox 'Nu praat ik ervoor', Zorgcentra na Seksueel Geweld, ...) naar voorbeeld van de richtlijnen over berichtgeving rond zelfdoding (1813).
Trekkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> • Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin • Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	/
Stand van zaken	Geplaande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/ 12 / 22	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <p>WELZIJN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er werd een startnota opgemaakt waarin een aantal lijnen werden uitgezet en een aantal voorstellen van acties werden opgenomen. Deze nota werd besproken met kabinet Beke. Kabinet Beke stemde hieromtrent verder af met kabinet Dalle. Kabinet Dalle gaf aan deze acties constructief te willen faciliteren en, waar nodig, mee te werken.
☐ Afgeronde ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<p>WELZIJN</p> <ul style="list-style-type: none"> - In afstemming tussen kabinet Beke en kabinet Dalle werden volgende afspraken gemaakt: <ul style="list-style-type: none"> o Kabinet Dalle peilt naar de stand van zaken van de operationalisering van de vermelding van Tele-Onthaal, 1712, Awel en de Zelfmoordlijn in de beheersovereenkomst met de VRT. o Afdeling 'Welzijn en Samenleving' zorgt in overleg met de administraties Jeugd en Media voor een werkbare afbakening die als kader kan dienen voor het gesprek met verschillende mediabedrijven. 2022: We nemen in dit verhaal al het bestaande hulpaanbod mee. Dit gaat zowel om het aanbod dat reeds in de beheersovereenkomst met VRT werd vermeld (1712, Tele-Onthaal en Awel) als ander aanbod (Nu praat ik ervoor, chat seksueel geweld, ...).

Aandachtspunt: de OD vermeldt burgers én professionals. We richten ons met actie 7 alleen op burgers. Het verder informeren en sensibiliseren van professionals vraagt een andere aanpak.

	<p><u>MEDIA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Opname in de beheersovereenkomst van de VRT (2021-2025) dat VRT doorverwijst naar hulplijnen zoals Tele-Onthaal, 1712, Awel en de Zelfmoordlijn, in het licht van het betrokken aanbod. - In 2022 tot een gedragen influencer code komen met aandacht voor deze specifieke thematiek om hen handvatten te bieden bij hun online activiteiten. De Influencer code zal influencers helpen om op juiste manier te antwoorden op vragen van hun volgers betreffende deze thematiek. - In het kader van het Actieplan tegen Grensoverschrijdend Gedrag in de Vlaamse Mediasector zal de VVJ in samenwerking met Sensoa en eventuele andere relevante partners bekijken hoe op een genuanceerde manier bericht kan worden over zaken van grensoverschrijdend gedrag. VVJ zal een handleiding opstellen die alle tips bundelt en die nadien kenbaar maken onder haar leden.
--	--

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.

OD 1.2. We lanceren bewustmakings- en sensibiliseringen campagnes voor het grote publiek, maar ook gericht op specifieke doelgroepen in specifieke contexten.

8 Periodiek worden er samen met partners op het terrein campagnes voorzien met bijzondere aandacht voor de problematiek van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Deze campagnes hebben tot doel burgers, slachtoffers en/of daders te informeren en sensibiliseren aangaande seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.

a. Doorheen de legislatuur gaat het bijvoorbeeld over volgende thema's:

- Het doorbreken van mythes over seksueel geweld
- Het stellen van grenzen/het geven van toestemming
- De impact van het niet respecteren van elkaars grenzen/seksueel geweld
- Het belang van het zoeken van hulp zowel als slachtoffer als (potentiële) dader
- Het belang van het melden/klacht neerleggen
- Getuige zijn van seksueel geweld
- Intrafamiliaal seksueel geweld
- Seksuele relaties en sociale media
-

b. Doorheen de legislatuur richten deze campagnes zich op bijvoorbeeld volgende doelgroepen:

- Personen met een handicap
- Minderjarigen
- Studenten
- Ouderen
- LGBTQ+
- Personen zonder wettig verblijf
- Asielzoekers
- (Potentiële) daders
- Getuigen en omstaanders
- Naastbestaanden en peers
- Professionals die als in aanraking komen met seksueel geweld
- Benoepsgroepen die in aanraking kunnen komen met seksueel geweld en/of goed geplaatst zijn om seksueel geweld te detecteren zoals leraren, maatschappelijk werkers, zorgpersonnel, opvoeders/begeleiders, sportbegeleiders, ...

•	c.	Doorheen de legislatuur vinden deze campagnes plaats in bijvoorbeeld volgende contexten:			
		• Jeugdvoorzieningen			
		• Wonzorgcentra			
		• Voorzieningen voor personen met een handicap			
		• Asielcentra			
		• Sportsector			
		• Jeugdsector (bv. jeugdbewegingen)			
		• Cultuursector			
		• Onderwijsinstellingen (zowel gericht op leerlingen, leerkrachten als de omkadering)			
Trekende minister(s)		Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin			
Meewerkende minister(s)		• Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen			
		• Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding			
		• Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand			
		• Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management			
Stand van zaken			Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)		
op datum: 05/ 12/ 22		Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)			
2020					
☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...		<ul style="list-style-type: none"> - 1712 lanceert campagne met tips hoe om te gaan met conflicten in een relatie of gezin tegen de achtergrond van de lockdown - Campagne "Bang om in uw kot te blijven?" om hulplijn 1712 beter bekend te maken - Sensibilisatie rond grensoverschrijdend gedrag in Sport en Cultuur. Verschillende bekende sporters en professionals uit de cultuursector hebben hun schouders onder de boedschap 'kijk niet weg' gezet. Er werd ook opgeroepen bij de brede bevolking om dit te doen. - 1712-dag op 17/12 waarbij de debuutsingel van Kids With Buns '1712' werd gelanceerd. 			
			<ul style="list-style-type: none"> - Sensoa plant, is.m. partners als VAD, in haar nieuwe beheersovereenkomst nog de ontwikkeling van een kadermethode voor lokale besturen om hen te ondersteunen bij de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag in publieke ruimte, in horeca-zaken, uitgaansleven, enz. Gepland voor einde 2023. Deze kadermethode zal onder meer elementen bevatten voor lokale besturen om lokaal te sensibiliseren. - Sensoa plant in 2025 een publiekscampagne rond seksueel grensoverschrijdend gedrag. 		
			<ul style="list-style-type: none"> - In het najaar lanceert NPIE een campagne rond geweld tegen kinderen. Er zal een muurschildering aangebracht worden. Hiermee wil men een beeld creëren rond de verschillende 		

	<ul style="list-style-type: none"> - Voor Stop it Now! worden jaarlijks middelen voorzien voor de opmaak van een campagne en mediaruimte. - In 2020 werd een filmpje uit 2019 geactualiseerd en verspreid via gratis zendtijd VRT en sociale media. - Sinds 2019 is Nupraatikeroover.be is doorheen het jaar heel actief op sociale media (facebook, instagram). Deze organisatie richt zich naar minderjarige slachtoffers van geweld. Via sociale media probeert men slachtoffers naar Nupraatikeroover.be toe te leiden. Daar vindt men op een toegankelijke manier informatie over kindermishandeling, misbruik en seksueel geweld beschikbaar stellen voor jongeren, waarbij ook rekening gehouden wordt met de actualiteit. In 2020 heeft NPIE meegewerkt aan spot Awel #nooitalleeninuwkot tijdens eerste coronagolf, jongeren werden actief doorverwezen wanneer onderwerp van hun vraag aansloot bij thematiek van NPIE. 	<ul style="list-style-type: none"> - vormen van mishandeling. Men zal dit onder begeleiding van een kunstenaar een traject op VK doorlopen hebben, realiseren. Dit beeld zal aangebracht worden op een muur in Brussel. Dit proces zal in beeld gebracht worden. The 'making-off' en het uiteindelijke beeld zullen we verspreiden via sociale media. - Daarnaast exploreert NPIE de mogelijkheden om advertentie en/of plaatsen eigen content op Tiktok, stelt flyers en posters beschikbaar, zet in op samenwerking met andere diensten, Smart school, watwat, andere chatboxen - Dit najaar volgt er ook nog een campagne van 1712. Met filmpjes en affiches, waarbij een herkenbaar voorbeeld van geweld wordt getoond - In het vierde kwartaal 2022 plant de Europese Commissie in België een campagne rond geweld tegen kinderen en rechten van deze slachtoffers. De concrete inhoud, campagnematerialen, ... moeten nog worden bepaald. Het is alvast het opzet om bij de uitrol van de campagne in Vlaanderen 1712 centraal te stellen.
2021	<ul style="list-style-type: none"> - Campagne WijGrijpenIn werd in 2019 voor het eerst door Sensoa gelanceerd. In 2021 werd dit hernomen. De campagne had als doel mensen tips te geven om in te grijpen bij situaties van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Opgebouwd rond de 5 A's: Andere betrekken, Afleiden, Afzonderen, Aanspreken, Aanwezig blijven en er werd onder meer gewerkt met social media en influencers. Wetenschappelijke basis voor deze campagnes is het onderzoek naar omstaandereffect, uitgevoerd door Sensoa. 	

- Wetenschappelijke basis voor deze campagnes is het onderzoek naar omstaandereffect, uitgevoerd door Sensoa. Aanbod hulpverlening in kader van partnergeweld werd in de kijker gezet via een opiniestuk in Knack/Humo. Interview-artikel op www.caw.be
- Campagne gelinkt aan docu-reeks 'als je eens wist' om betrokkenen bij partnergeweld aan te moedigen om de stap te zetten naar professionele hulpverlening. Aanbod 1712 werd hierbij in de kijker gezet.
- Gedurende 1 jaar (tot maart 2022) werd opleiding voor apothekers met betrekking tot intrafamiliaal geweld en psychosociale problemen gepromoot. Doel van de opleiding is om apothekers handvatten te geven om intrafamiliaal geweld en psychosociale problemen te detecteren, bespreekbaar te maken en patiënten te motiveren de stap naar hulpverlening te zetten.
- Via media werd ingezet op bewustwording van (pleger)gedrag en motivatie om met hulplijn 1712 contact te nemen.
- 'Geweld stopt niet vanzelf - 1712-campagne richtte zich op omstaanders van in Brussel. Het is de eerste grote campagne van 1712 in Brussel. Gedurende vier weken toont 1712 een spot op sociale media en televisie. Daarnaast worden overal in Brussel posters gehangen
- Campagne 'Vlaamse provinciehoofdsteden maken vuist tegen geweld'. 26/11 is nationale dag tegen geweld op vrouwen. De steden projecteren de boodschap 'Stop Geweld' op hun stadhuis/concertgebouw.

- Nationale campagne over partnergeweld door de federale staatsecretaris van gelijke kansen waarbij 1712 in de kijker werd geplaatst. Alle burgers worden aangezet om 1712 (of de Waalse tegenhangster) in hun telefoon op te slaan.
- Campagne over ouder(en)mis(b)e)handeling nav de docureeks 'Als je Eens Wist'. Ouderen worden geïnformeerd over het bestaan van 1712 en gesensibiliseerd om geweld bespreekbaar te maken.
- Campagne waarbij een opleidingsvideo over partnergeweld voor kappers werd gelanceerd. De opleiding wil kappers aansporen om signalen van partnergeweld bij klanten te herkennen, hen een luisterend oor te bieden en door te verwijzen naar professionele hulp.
- Campagne naar brede publiek om de problematiek van geweld op vrouwen en het CAW-aanbod rond dit thema onder de aandacht te brengen.
- Campagne van SIN! gericht naar (potentiële) online downloaders van misbruikbeelden van minderjarigen. Verspreid via sociale media.
- Op de Europese Dag van het Slachtoffer werd door NPIE een chatmarathon 'steek je noodkreet niet in een fles' gekoppeld aan een influencercampagne (met o.a. giveaway op Instagram). Tijdens deze campagne werd getracht specifiek ook jongens te bereiken.
- 4 lotgenotenverenigingen voor slachtoffers van seksueel geweld ontvingen een subsidie (periode 1/8/2021-31/12/2024). Met deze subsidie moeten deze verenigingen onder meer inzetten op het informeren en sensibiliseren van burgers en

2022	<p>professionals (onder meer bekendmaking van het bestaande aanbod) en het doorverwijzen en toeleiden van slachtoffers van seksueel geweld en hun naasten naar het bestaande aanbod van (professionele) diensten en hulporganisaties inclusief telefonische en online hulp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regionale partners in het welzijnsveld (plaatselijke ziekenhuizen, GGZ, mutualiteiten, Kind en Gezin, ...) worden geïnformeerd en gesensibiliseerd rond de problematiek van eigerelateerd geweld en het CAW-aanbod van consult, onthaal en begeleiding op dit vlak. - Het filmpje uit 2021 van SIN! rond online seksueel misbruik werd in 2022 herwerkt en ingezet voor een TV spot. Er werd ook een advertentie via TikTok gepost. - In het voorjaar lanceerde NPIE een campagne specifiek gericht op emotionele mishandeling 'Wat draag jij met je mee?'. Meer specifiek ging dit over een Influencercampagne en verspreiding (ook via betalende advertenties) promofilmpje chatbox rond emotionele mishandeling. - NPIE was aanwezig op het tienerfestival T-day. Doel was om jongeren te sensibiliseren rond geweld. Er werden gadgets verspreid. 	

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
OD 1.2. We lanceren bewustmakings- en sensibiliserings campagnes voor het grote publiek, maar ook gericht op specifieke doelgroepen en in specifieke contexten.	
9	Er wordt een overzicht bewaard van alle georganiseerde campagnes en ze worden zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd
Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> • Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin • Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding • Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen • Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand • Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management
Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)	
Stand van zaken	
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)
☐ Afgelond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*	<ul style="list-style-type: none"> - Alle geplande campagnes werden in kaart gebracht
	<ul style="list-style-type: none"> - Overzicht geplande campagnes wordt regelmatig geüpdateert en verder op elkaar afgestemd.
	*Reden: ..

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.

OD 12. We lanceren bewustmakings- en sensibiliseringscampagnes voor het grote publiek, maar ook gericht op specifieke doelgroepen en in specifieke contexten.

10 Lokale besturen worden gestimuleerd om in te zetten op sensibilisering rond seksueel geweld. Via de nieuwsbrief lokaal gelijkekansenbeleid worden lokale besturen aangemoedigd om de website (cfr. actie 1) over seksueel geweld op de lokale website te vermelden en worden goede praktijkvoorbereelden zoals lokale campagnes ter bestrijding van seksueel geweld gedeeld. Ook via het lerend netwerk van de centrumsteden worden goede praktijkvoorbereelden gedeeld. Dit gebeurt in samenspraak met het aanwezige hulp- en dienstverleningsaanbod zodat zij de deze acties kunnen ondersteunen, kunnen nagaan of zij op de juiste manier worden vermeld en zich eventueel kunnen organiseren op een mogelijk verhoogde instroom.

Trekende minister(s)	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	Meewerkende minister(s)	Minister van Wet zijn, Volksgezondheid, Gezin	Stand van zaken	Geplaneerde stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	<p>☐ Afgelond</p> <p>☒ Lopende</p> <p>☐ (Nog) niet gestart*</p> <p>☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - De website www.sexualegeweld.be werd opgenomen in de nieuwsbrief van Gelijke Kansen (3/3/2021). Andere lokale initiatieven zoals de 'nee is nee'-campagne van Mechelen (4/3/2020) een info over "Safer Cities" van Plan International (3/3/2021) kwamen ook aan bod. In de nieuwsbrief van maart 2022 werd ook de campagne #WijGrijpenIn van Sensoa opgenomen. - In het Lerend Netwerk werden goede praktijken rond seksueel geweld gedeeld, zo werd het Mechels actieplan gendergelijkheid en seksueel geweld uitgebreid toegelicht (11/10/2019). Het Lerend Netwerk van 7/5/2021 handelde volledig over (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in de openbare ruimte met goede praktijken uit onder andere Gent, Antwerpen, Mechelen, Sint-Niklaas 	<ul style="list-style-type: none"> - Indien nieuwe initiatieven/info over dit thema zich aanbiedt, zoals o.a. via het Platform Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag van Sensoa, nemen we het op in de nieuwsbrief. - Los van de thematische uitwisselingen tijdens een overleg is er een permanente uitwisseling van goede praktijken met blijvende aandacht voor seksueel geweld. - Via het Plan Samenleven worden lokale besturen bovendien gemobiliseerd via cofinanciering zich in te zetten in de strijd tegen (seksuele) straatintimidatie. De projecten in het eerste projectjaar starten in oktober 2022. 		

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
OD 12. We lanceren bewustmakings- en sensibiliseringen campagnes voor het grote publiek, maar ook gericht op specifieke doelgroepen en in specifieke contexten.	
11	Lokale besturen worden aangemoedigd om het thema seksueel geweld op te nemen in relevante veiligheidsplannen. Goede praktijken worden verzameld en bij lokale besturen gepromoot.
Trekkende minister(s)	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Meewerkende minister(s)	/
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> ☐ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☒ Stopgezet* <p>*Reden: ...</p>
	- De lokale besturen werden via het Lerend Netwerk Gelijke Kansen gevraagd m.b.t. implementatie van het thema seksueel geweld in de veiligheidsplannen en m.b.t. eventuele goede praktijken.

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
OD 12. We lanceren bewustmakings- en sensibiliseringscampagnes voor het grote publiek, maar ook gericht op specifieke doelgroepen en in specifieke contexten.	
12 Vanuit Vlaanderen wordt sekseel geweld als prioriteit naar voor geschoven in de Kadernota Integrale Veiligheid en de federale actieplannen die hier toe bijdragen zoals het Nationaal Veiligheidsplan.	
Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022 ☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vanuit coördinerende rol input geleverd voor Kadernota Integrale Veiligheid (KIV) en opgenomen in de eerste versie van de strategische nota mbt de KIV (najaar 2021) - Vanuit coördinerende rol input geleverd voor Nationaal Actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld (najaar 2021) - In november 2021 werd het NAP Gendergerelateerd geweld aangenomen door alle regeringen. - In februari 2022 werd de KIV aangenomen door alle regeringen. - In het kader van de verdere uitwerking van de prioriteiten binnen het KIV wordt er geregeld overleg gepleegd tussen het College van Procureurs-Generaal en de deelstaten over de prioriteiten, waaronder ook sekseel en andere vormen van gendergerelateerd geweld

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.

OD 1.3. We investeren in emotionele, relationele en seksuele vorming zowel in scholen als in voorzieningen voor personen met een handicap met steeds voldoende aandacht voor de meest kwetsbare groepen.

13 Het onderwijs, startende van bij het kleuteronderwijs, neemt zijn rol op om van jongens af aan in te zetten op emotionele, relationele en seksuele opvoeding die generaliseert en normaliseert met aandacht voor de rol van sociale media en mediawijsheid. We verzekeren dat er voldoende aandacht is voor emotionele, relationele en seksuele vorming in de eindtermen van het basisonderwijs en het buitengewoon onderwijs, naar analogie met de nieuwe eindtermen voor het secundair onderwijs.

Meewerkende minister(s)	Trekende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022			<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afspraken tussen minister en onderwijsverstrekkers over aanpak ontwikkeling nieuwe minimumdoelen voor de 2de en 3de graad (18/09/2022) <p>*Reden: ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Proces van ontwikkeling eindtermen loopt (met vertraging door Corona en ook door vernietiging eindtermen secundair onderwijs door Grondwettelijk Hof (juni 2022)). Sensoa werd reeds om input gevraagd - Er zijn echter nu al garanties om in het buitengewoon en basisonderwijs te werken aan emotionele, relationele en seksuele vorming (zie www.onderwijsdoelen.be) - Opmerk: bij formulering van onderwijsdoelen in het basisonderwijs en het buitengewoon onderwijs wordt rekening gehouden met de leeftijd en ontwikkeling van de leerlingen. Er wordt dus niet zomaar overgenomen wat voor het secundair onderwijs werd ingeschreven. - De nieuwe minimumdoelen 2de en 3de zijn gepland voor maart 2023. Onder voorbehoud van goedkeuring door het Vlaams Parlement voorziet men als ingangsdatum 1/09/2023. Volgens dezelfde methodiek worden vervolgens de minimumdoelen uitgewerkt voor de 1ste graad secundair onderwijs, daarna ook voor het basisonderwijs.

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.			
OD 1.3. We investeren in emotionele, relationele en seksuele vorming zowel in scholen als in voorzieningen voor personen met een handicap met steeds voldoende aandacht voor de meest kwetsbare groepen.			
14	In samenwerking met Sensoa wordt op KlaCement een themapagina ontwikkeld voor lesmateriaal over seksueel geweld. Op die manier wordt het lesmateriaal meer zichtbaar en toegankelijk. Volgende thema's kunnen daarbij aan bod komen:		
<ul style="list-style-type: none"> - Het bespreekbaar maken van seksualiteit met zowel leeftijdsgenoten als gezagsfiguren zoals leerkrachten en ouders - Seksuele relaties en sociale media (inclusief mediawijsheid) - Genderstereotypen en relaties, promoten van niet-gewelddadige modellen van mannelijkheid - Het stellen van grenzen/het geven van toestemming - De impact van het niet respecteren van elkaar's grenzen/seksueel geweld - Het belang van het zoeken van hulp zowel als slachtoffer als (potentiële) dader - Mythes over seksueel geweld 			
Trekkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)		
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)	Themapagina staat online: : https://www.klascement.net/thema/online-seksueel-grensoverschrijdend gedrag-en-weerbaarheid/	
☒ Afgelopen ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<ul style="list-style-type: none"> - Er bestaat reeds themapagina's rond verschillende onderwerpen zoals: seksuele voorlichting, sleutelcompetenties, sexting, trauma, transpersonen op school, welbevinden op school.... - Overleg met Sensoa met o.a. de vraag of zij eventueel dergelijke themapagina zouden willen 'coach'en'. - Contact met KlaCement 		

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
	OD 1.3. We investeren in emotionele, relationele en seksuele vorming zowel in scholen als in voorzieningen voor personen met een handicap met steeds voldoende aandacht voor de meest kwetsbare groepen.
15	Voor de Vlaamse secundaire scholen, hogeschoolen en universiteiten wordt een gerichte sensibiliseringssmodule (bv. een tentoonstelling, een toneelstuk, ...) voorzien die onder andere gericht is op het doorbreken van mythes rond seksueel geweld. Hierbij wordt ook omkadering voorzien zodat leerlingen weten waar ze terecht kunnen voor hulp en ondersteuning.
Trekende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Stand van zaken	Geplaneerde stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)
☐ Afgerond	- De procedure inzake de overheidsopdracht is lopende (december 2021)
☒ Lopende	- De gunning is afgerond begin december 2022.
☐ (Nog) niet gestart*	
☐ Stopgezet*	
*Reden: ...	

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.

OD 1.3. We investeren in emotionele, relationele en seksuele vorming zowel in scholen als in voorzieningen voor personen met een handicap met steeds voldoende aandacht voor de meest kwetsbare groepen.

16 Het bestaande aanbod van relationele en seksuele vorming voor personen met een handicap in het onderwijs wordt onder de loep genomen om lacunes te detecteren. Op basis van deze analyse wordt er geïnvesteerd in specifieke leerpakketten rond emotionele, relationele en seksuele beleving op maat voor personen met een handicap die ook gebruikt kunnen worden in voorzieningen. Hierbij wordt ingezet op het aanleren van seksuele en relationele vaardigheden (bijvoorbeeld het stellen en respecteren van grenzen, maar ook weten wat kan en niet kan).

Trekende minister(s)

- Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Meewerkende minister(s)

Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin

Stand van zaken

op datum: 05/12/2022

Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)

- Bestek werd gelanceerd in februari 2021, jurering vond plaats in april. Het onderzoek werd vervolgens in juni gegund aan UGent.

Het voorwerp van de opdracht betreft een onderzoek naar relationele en seksuele vorming (hierna: RSV) bij leerlingen met een handicap. Het doel is om een via een exploratief onderzoek zicht te krijgen op het aanbod en de kwaliteit van relationele en seksuele vorming in het huidige onderwijslandschap, meer specifiek BUSO, en dit in de vier opleidingsvormen. Dit met het oog op aanbevelingen richting het beleid.

- Het onderzoek loopt: de eerste stuur- en begeleidingsgroepen hebben plaatsgevonden. Het onderzoeksinstrument om scholen te bevragen werd ontwikkeld. Onderwijs en WVG zijn betrokken. De online survey is afgelopen.

Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)

Het onderzoek loopt 24 maanden, en eindigt dus in juni 2023, waarna zal gekeken worden hoe uitvoering kan gegeven worden aan de aanbevelingen.

Momenteel wordt het veldwerk afgesloten; de data van de survey worden geanalyseerd en het kwalitatieve luik wordt afgelond.

- Het onderzoek zal doorgaan in de onderwijscontext en geeft bijgevolg geen zicht op leerpakketten in de voorzieningen. Aanbevelingen zullen ook tot Onderwijs beperkt blijven (meer bepaald BUSO) en niet rechtstreeks toepasbaar zijn op voorzieningen.
  - Vlaggensysteem van Sensoa voor volwassenen is gelanceerd in april 2021 (middelen van Welzijn). GK was betrokken in de stuurgroep met het oog op verdere implementatie. Het Vlaggensysteem voor Volwassenen maakt seksueel grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar.
Het boek is geschikt voor professionals die in diverse sectoren met volwassen cliënten werken. Bijvoorbeeld in een woonzorgcentrum, instelling voor mensen met een beperking, ouderenzorg, geestelijke gezondheidszorg, asielcentra, psychiatrie, culturele sector, vrije tijd en sport, ...
Sensoa zet verder in op implementatie.
- Vlaggensysteem: GK heeft overleg Sensoa met VAPH over verdere verspreiding handboek vlaggensysteem gefaciliteerd. Momenteel niet verder betrokken.

	<p>vraag aansloot bij thematiek Nupraatikterover.be (2020)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Advertente uitgebreide openingsuren op sociale media (2020) • Ontwikkelen nieuwe flyers en posters (2020) <ul style="list-style-type: none"> • In 2022 werd ook (opnieuw) gestart met het adverteren op Google en het optimaliseren van verwijzingen naar de website van NPIE via Google Ads en Google Grants. 	<p>aanleiding van bepaalde feiten, publicatie van de 1712-jaarverslagen).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hulplijn 1712 neemt gericht initiatieven om het aanbod te laten vermelden op websites van partnerorganisaties. • Men wil verder gericht gaan inzetten op het bereiken van mensen die met bepaalde gevoelens worstelen, maar zich niet als dader identificeren/ geen deel uitmaken van het forensisch kader. Samen met de stuurgroep wordt in de loop van 2023 bekijken hoe dit kan worden aangepakt. • Er wordt verder ingezet op de samenwerkingsverbanden met onder andere Mindgeek voor de implementatie van de hulplijn op waarschuwingspagina's. Men kan hiervoor gebruik maken van gratis zendtijd. De advertenties worden opgemaakt op basis van de evaluatie vorig jaar en actuele tendensen in (de aankondiging van) seksueel kindermisbruik.
1712	<ul style="list-style-type: none"> • Naar aanleiding van de Corona-crisis werden door Hulplijn 1712 verschillende bekendmakingen- en sensibiliseringssacties opgezet. Intra-familiaal geweld stond hierbij centraal. • In het kader van 'Zorgen voor morgen' werd in najaar 2020 een campagne gelanceerd voor verdere bekendmaking van de hulplijnen (o.a. 1712, Nu praat ik erover en Stop it now!) • 1712 wordt ook bekend gemaakt door allerlei partnerorganisaties en particuliere initiatieven (bv. lancering single '1712' door muzikaal duo 'Kids With Buns' op 17/12/2020; vermelding van 1712 op advertenties, brochures, ... van lokale besturen, politie, ...) • Hulplijn 1712 adverteert sinds april 2021 via Google. Deze actie wordt continu geëvalueerd.. Dit is ook een vereiste van Google zelf die gratis advertentieruimte aanbiedt op voorwaarde dat de ratio van het aantal keer dat via de 	

- advertentie wordt doorgeklikt voldoende hoog ligt. Zolang de ratio voldoende hoog is, zal verder worden ingezet op deze Google Ads.
- Samenwerking Hulplijn 1712 en Twitter: als Twitter gebruikers trefwoorden zoeken die te maken hebben met geweld, misbruik of kindermishandeling, krijgen ze automatisch de uitnodiging contact op te nemen met Hulplijn 1712.
  - Hulplijn 1712 neemt gericht initiatieven om in de pers te verschijnen (bv. [publiceren van opiniestukken](#) naar aanleiding van bepaalde feiten, publicatie van [de 1712-jaarverslagen](#)).
  - Hulplijn 1712 neemt gericht initiatieven om het aanbod te laten vermelden op websites van partnerorganisaties.
  - In de beheersovereenkomst van VRT werd opgenomen dat de VRT doorverwijst naar Hulplijn 1712 in het licht van het betrokken aanbod. (zie ook actie 7)
- Stop it Now!
- De campagne gericht op (mogelijke) daders van online sekueel misbruik werd op 19 mei '21 gelanceerd. De campagne focuste zich voornamelijk op downloaders van misbruikbeelden van minderjarigen.
  - De website 'Stoppen is mogelijk' kreeg een upgrade en is uitgegroeid tot een online zelfhulpmodule (niet alleen voor personen die zich zorgen maken over hun

gedachten/gevoelens/gedrag, evenzeer voor professionals.

- Via Mind Geek kreeg de hulplijn middelen om te communiceren over de hulplijn. Er werden met de middelen advertenties/ pop ups (warningbanners bij bepaalde zoektermen) geplaatst op pornosites.
- Er werd een campagnefilmje gemaakt en verspreid dat zich richtte op downloaders verspreid via legale pornosites, google zoekmachines en sociale media.
- De website 'stoppen is mogelijk' kreeg een technische update. Het huidige cookiebeleid werkt drempeelperhoudend. Hulpvragers haakten af voor ze op de website geraakten. Door de technische ingreep konden we de website opnieuw toegankelijker maken. De website is in het algemeen gebruiksvriendelijker geworden.
- De studiedag rond SiN! en de problematiek van mensen met seksuele gevoelens voor minderjarigen ging op 19 mei 2022 door.

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.

OD 14. We investeren in de bekendmaking, professionalisering en uitbreiding van hulplijnen en meldpunten.

18 De hulplijn 'Stop it Now!' zet verder in op de bekendmaking van hun aanbod (chat, zelfhulpmodule, opleidingen, ...) door onder andere het opzetten van een jaarlijkse campagne, advertenties op sociale media en alert te reageren op berichten in de media. De website 'Stoppen is mogelijk' met een zelfhulpmodule voor mensen die zich zorgen maken over het bekijken van kinderporno wordt gebruiks vriendelijk gemaakt.	Trekkende minister(s) Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	Meewerkende minister(s) /	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022 ☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - De campagne gericht op (mogelijke) daders van online seksueel misbruik werd op 19 mei '21 gelanceerd. De campagne focuste zich voornamelijk op downloaders van misbruikbeelden van minderjarigen. - De website 'Stoppen is mogelijk' kreeg een upgrade en is uitgegroeid tot een online zelfhulpmodule (niet alleen voor personen die zich zorgen maken over hun gedachten/gevoelens/gedrag, evenzeer voor professionals). - Via Mind Geek kreeg de hulplijn middelen om te communiceren over de hulplijn. Er werden met de middelen advertenties/ pop ups (warningboodschappen bij bepaalde zoektermen) geplaatst op pornosites. - Er werd een campagnefilmje gemaakt en verspreid dat zich richtte op downloaders verspreid via legale pornosites, google zoekmachines en sociale media. 			<ul style="list-style-type: none"> - Men wil verder gericht gaan inzetten op het bereiken van mensen die met bepaalde gevoelens worstelen, maar zich niet als dader identificeren/ geen deel uitmaken van het forensisch kader - De website 'stoppen is mogelijk' krijgt een technische update (mbt cookiepolicy). - Studiedag SIN! Op 19 mei 2022. - Er wordt verder ingezet op de samenwerkingsverbanden met onder andere Mindgeek voor de implementatie van de hulplijn op waarschuwingsspagina's. Men kan hiervoor gebruik maken van gratis zendtijd. De advertenties worden opgemaakt op basis van de evaluatie vorig jaar en actuele tendensen in (de aanpak van) seksueel kindermisbruik.

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
OD 14. We investeren in de bekendmaking, professionalisering en uitbreiding van hulplijnen en meldpunten.	
19	De hulplijnen stemmen zo optimaal mogelijk op elkaar af, werken samen en zorgen voor één digitaal kader waaronder alle hulplijnen en chatboxen met betrekking tot hulpverlening aan elkaar gekoppeld worden voor maximale doorverwijzing.
Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding
Stand van zaken	Geplaneerde stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)
☐ Afgerond	- Hulplijnen en chatboxen stemmen met elkaar af tijdens OHU- en OHU-vergaderingen.
☒ Lopende	- 1712, Nu praat ik erover en Stop it Now! maakten afspraken rond een versterkte samenwerking, onderlinge doorverwijzing en het pushen van chatgesprekken. Zij maken hiervoor maximaal gebruik van de mogelijkheden van de gebruikte chattool (STT-tool).
☐ (Nog) niet gestart*	- Deze actie linkt aan de afspraak binnen MC Vrouwenrechten om chat- en hulplijnen in andere talen dan het Nederlands te inventariseren (zie bijlage) en in te zetten op het versterken van synergien.
☐ Stopgezet*	
*Reden: ...	

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.

OD 14. We investeren in de bekendmaking, professionalisering en uitbreiding van hulplijnen en meldpunten.

20	De chat seksueel geweld die momenteel fedaal ingebied is bij de Zorgcentra na Seksueel Geweld, wordt overgeheveld naar Vlaanderen. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de reeds bestaande hulplijnen en wordt een warme doorverwijzing van en naar deze hulplijnen voorzien.		
Trekende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	Meewerkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)		
op datum: 05/12/2022	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - De chat seksueel geweld is sinds 1/7/2021 operationeel binnen het Vlaamse aanbod. Dit chataanbod wordt gerealiseerd door 1712 en Nu praat ik erover. - 1712 en Nu praat ik erover maakten afspraken rond een versterkte samenwerking, onderlinge doorverwijzing en het pushen van chargesprekken. Zij maken hiervoor maximaal gebruik van de mogelijkheden van de gebruikte chattool (STI-tool). (zie ook actie 19) - Er is afstemming tussen de chat seksueel geweld (1712 en Nu praat ik erover) en de andere hulp- en chatlijnen binnen het OHJP en OHL. - Er gaat sinds eind 2021 een sectoroverleg chat na sekseel geweld door. 		
*Reden: ...	<p>Aandachtspunt: We zetten niet in op de bekendmaking van nog een derde merknaam (chat seksueel geweld) naast 1712 en NPIE. We zetten wel in op thema seksueel geweld, met daaraan gekoppeld de werkingen van 1712 en NPIE.</p> <p>We plannen een eerste evaluatie na de zomer 2022 (na 1 jaar samenwerking) - onderling en tussentijds is er uiteraard wel afstemmingsoverleg tussen de chatbox en 1712.</p>		
☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*			

*Reden: ...

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.

OD 14. We investeren in de bekendmaking, professionalisering en uitbreiding van hulplijnen en meldpunten.

21 De toegankelijkheid van de tele- en chathulplijn en bijhorende website van 1712 wordt geëvalueerd. Ook de openingsuren worden daarbij bekeken en zo nodig aangepast. Daarnaast wordt geïnvesteerd in kwaliteitsbevordering van de werking van 1712 en wordt de 1712-chat verder uitgebouwd.

Trekende minister(s) Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin

Meewerkende minister(s) /

Strand van zaken

op datum: 05/12/2022

- Afgerond
  - Lopende
  - (Nog) niet gestart*
  - Stopgezet*
- *Reden: ...

Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)

- Website: de website werd geëvalueerd en er wordt een nieuwe website gelanceerd in juli 2022. Op basis van de resultaten van de evaluatie werden een aantal zaken aangepast (call to acties, nl. 1712 contacteren, werd meer geëxpliciteerd, het onderscheid tussen verschillende pagina's voor - en + 13jarigen werd verlaten).
- Toegankelijkheid 1712 voor anderstaligen: 1712 wordt regelmatig door anderstaligen gecontacteerd. Deze e-mails/chatgesprekken/telefoonoproepen hebben telkens een gevolg gekregen en worden dus door 1712 zelf opgenomen. Uit navraag blijkt dat er geen contacten zijn met 1712 die omwille van de taal niet konden beantwoord worden.
- Openingsuren.
  - o Chat: het aantal openingsuren is sinds de start van de chat 1712 verdubbeld. 1712 monitort het aantal chatgesprekken.
  - o Sinds 1 september 2021 zijn de openingsuren van de 1712-chat uitgebreid. Voortaan is de chat open van maandag tot donderdag van 13u tot 17u en van 18u tot 22u.
  - o Telefoon: de avondpermanentie werd sinds voorjaar 2020 met één uur verlengd (van 17h naar 18). 1712 monitort het aantal telefoongesprekken op basis waarvan de

Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)

21	De toegankelijkheid van de tele- en chathulplijn en bijhorende website van 1712 wordt geëvalueerd. Ook de openingsuren worden daarbij bekeken en zo nodig aangepast. Daarnaast wordt geïnvesteerd in kwaliteitsbevordering van de werking van 1712 en wordt de 1712-chat verder uitgebouwd.
Trekende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	/

- openingsuren kunnen geëvalueerd worden. Er is momenteel voor geopteerd maximaal in te zetten op het versterken van de capaciteit binnen de huidige openingsuren. De bereikbaarheid tijdens piekdagen wordt verhoogd door een extra telefoonlijn in te zetten in alle provincies; de optie '0' wordt verder uitgebreid als 'overloop'-lijn. Concreet: oproepen met 'optie 0' zullen dan aankomen bij de minst drukke provincies en/of op lijnen die op dat moment vrij zijn, en het gebruik van het antwoordapparaat wordt geoptimaliseerd waardoor berichten op het antwoordapparaat sneller worden behandeld en terug gecontacteerd.
- o E-mail: het contacteren van 1712 via e-mail heeft vooral tijdens de start van de Corona-crisis een grote toename gekend. De 1712-e-mail blijft 24h/24h bereikbaar. E-mails worden binnen 2 werkdagen beantwoord.
  - Kwaliteitsbevordering: er lopen verschillende initiatieven om verder in te zetten op kwaliteitsbevordering binnен 1712 (aanpassing van het handelingskader van 1712, casusbespreking en interviewmomenten, vorming van 1712-medewerkers, interne 1712 nieuwsbrief met relevante informatie voor 1712-medewerkers, ...).
  - Sinds 1 september 2021 zijn de openingsuren van de 1712-chat uitgebreid: de chat is open van maandag tot donderdag van 13u tot 17u en van 18u tot 22u.
  - Het aantal chat- en telefoongesprekken wordt continu door 1712 gemonitord. Op een aantal cijfers (bv. het aantal chat- en telefoongesprekken tijdens een campagne) wordt op het sectoroverleg ingezoomd. De administratie kan ook de nodige cijfers bij 1712 opvragen. Jaarlijks wordt over de cijfers van 1712 gerapporteerd in het 1712-jaarverslag.

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
OD 1.4. We investeren in de bekendmaking, professionalisering en uitbreidung van hulplijnen en meldpunten.	
22	De toegankelijkheid van de chat en de website voor minderjarigen met vragen over seksueel geweld 'Nu praat ik ervoor' wordt geëvalueerd. Ook de openingsuren worden daarbij bekeken en zo nodig aangepast. Daarnaast wordt geïnvesteerd in kwaliteitsbevordering van de werking van "Nu praat ik ervoor".
Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Versterking van de chat nupraatkerover.be, via twee MB's van 20 december 2021 voor de periode 1 januari - 31 december 2023, waarbij er wordt ingezet op: <ul style="list-style-type: none"> o de toegankelijkheid van de chat via permanente, chat op afspraak en extra inzet van chatmomenten bij speciale aangelegenheden; o Vorming en opleiding van de medewerkers die de chat bemannen; o De verdere bekendmaking van de chat en het bereiken van de doelgroep via social media, campagnes en advertenties, aanwezigheid op evenementen, promotormateriaal en de ontwikkeling van specifiek themagericht beeldmateriaal; o De verdere ontwikkeling van de website, chatsoftware en registratiesysteem

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken hen wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.	
OD 1.4. We investeren in de bekendmaking, professionalisering en uitbreidung van hulplijnen en meldpunten.	
23	De resultaten van de hulplijn 'Stop it Now!' worden geëvalueerd en er wordt, in geval van een gunstige evaluatie, onderzocht hoe de hulplijn structureel kan ingebied worden. Daarnaast rapporteren de gespecialiseerde voorzieningen die werken rond daders van seksueel geweld aan 'Stop it Now!' over het aantal opgestarte dossiers na doorverwijzing vanuit 'Stop it Now!' om meer zicht te krijgen op de impact van de hulplijn voor wat betreft het opstarten van hulpverleningstrajecten.
Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgesondheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)
☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<p>Inzake de evaluatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er wordt jaarlijks een uitgebreid jaaverslag van de Stop it Now! hulplijn opgesteld. Dit wordt steeds aangeleverd in maart van het volgende jaar. - Er is ook steeds een beknopt jaaverslag ter beschikking voor het grote publiek. - De gespecialiseerde voorzieningen rapporteren aan Stop it Now! Hoeveel dossiers na doorverwijzing werden opgestart. Stop it Now! Neemt dit op in haar jaaverslag. <p>Eind 2021 werd aan de hulplijn door de Vlaamse overheid een subsidie verleend als financiële tegemoetkoming voor het verderzetten van de werking van Stop It Now!, en dat voor de periode van 15 december 2021 tot en met 31 december 2024.</p>

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.1. We optimaliseren het professionele hulpverlenend aanbod voor slachtoffers van seksueel geweld.

24 De samenwerking tussen de bestaande diensten met een hulpverlenend aanbod zorgt op vele plaatsen en in vele gevallen voor een integrale aanpak. Toch merken we dat er in de praktijk nog vooruitgang kan worden gemaakt. Daarom zullen we een doorgedreven analyse maken van de lacunes in het aanbod en alle bestaande diensten met een hulpverlenend aanbod voor slachtoffers van seksueel geweld (CAW, CGG, Vertrouwenscentra Kinder mishandeling, ...) stimuleren om hun aanbod zoveel als mogelijk op elkaar af te stemmen. Hierbij vertrekt men steeds vanuit het oogpunt van het slachtoffer. Ook de samenwerking met de Zorgcentra na Seksueel Geweld wordt, in overleg met de bevoegde federale minister(s), hierin meegenomen.

Trekende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	Meewerkende minister(s)	Stand van zaken	Geplaneerde stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)			<ul style="list-style-type: none"> - Uitbreidung middelen VK's en samenwerking tussen CLB-chat en NPIE gerealiseerd in 2021
☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*			*Reden: ...	<ul style="list-style-type: none"> - Doorlopende opdracht NPIE: Samenwerking tussen NPIE met andere bestaande hulplijnen, andere diensten, Smartschool, watwat, andere chatboxen, waardoor naadloze doorverwijzing mogelijk wordt voor minderjarige slachtoffers van seksueel geweld. - Het betreft een doorlopende opdracht van NPIE, waar momenteel geen concrete timing op staat. Dit zal verder opgenomen worden met NPIE.
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)			<ul style="list-style-type: none"> - Verlengen van het betrekken, informeren, slachtofferonthaal van slachtoffers van minderjarige verdachten en/of plegers; - Uitvoering geven aan artikel 16 van het decreet jeugddelinquentierecht voor het informeren van slachtoffers wanneer een maatregel of een sanctie wordt herzien.
☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*			*Reden: ...	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking met Slachtofferonthaal bij de afdeling Justitiehuizen voor een systematisch aanbod van minderjarige slachtoffers van verdachten/plegers; - Uitwerken van informatieflux met openbaar ministerie en jeugdrechtbanken op basis van goede praktijk in afdeling gerechtelijk arrondissement Gent;

<ul style="list-style-type: none"> - Ambulant mobiele aanbod voor minderjarige verdachten of plegers van seksueel geweld binnen samenwerkingsverband tussen diensten herstelgerichte en constructieve afhandeling, die centraal geestelijke gezondheid en de centra algemeen welzijnswerk verder in kaart brengen en regionale good practices en lacunes binnen de contouren van samenwerking verder uitbouwen of dichtrijden. - Afstemmen met het lopend onderzoek bij het Steunpunt WYG inzake het aanbod van (potentiële) plegers seksueel geweld, luik minderjarigen. Regionale good practices en vragen (i.c. o.a. het gerechtelijke arrondissement Oost-Vlaanderen) intersectoraal opvolgen en verkennen mogelijkheden. - Binnen het jeugdhulpaanbod voorzien in outreach en expertise voor jonge plegers van seksueel geweld; - Binnen de gemeenschapsinstellingen werk maken van de gesloten begeleiding met aangepast programma inzake herstelgericht en forensisch werken met ook aandacht voor specifieke expertise; - In overleg met de federale overheid het gespecialiseerde aanbod binnen de kinder- en jeugdpsychiatrie (FOR-K) voor plegers van seksueel geweld versterken. Overleg op basis van de recente KCE-studie inzake FOR-K aanbod. 	<ul style="list-style-type: none"> - Besprekking op het expertisenetwerk jeugdbescherming binnen College PG in functie van sensibilisering van jeugdmagistratuur; - Besprekking op het College PG voor het meer jeugdproof maken van de COL 16/2012. - In overleg met Justitiehuizen en diensten herstelgerichte en constructieve afhandeling een uitvoeringsbesluit voorbereiden en voor goedkeuring ViaReg voorleggen inzake het informeren van slachtoffers wanneer een maatregel of sanctie binnen het jeugddelinquentierecht wordt herzien. Het ontwerpbesluit is ondertussen voorgelegd voor advies inspectie van financiën en wordt gefinaliseerd voor een eerste principiële goedkeuring; - Overleg federale overheid inzake FOR-K (KCE-studie) na de zomer 2021; - Noodzakelijke decreetwijziging is definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering en ingediend in Vlaams parlement. Uitvoeringsbesluit inzake de gesloten oriëntatie en gesloten begeleiding in de gemeenschapsinstelling voorleggen voor goedkeuring Vlaamse Regering met inwerkingtreding 1 maart 2023.
---	--

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.1. We optimaliseren het professionele hulpverlenend aanbod voor slachtoffers van seksueel geweld.

25	Alle bestaande diensten met een eerstelijnsaanbod voor slachtoffers van seksueel geweld zoals CAW en Vertrouwenscentra Kindermishandeling zetten in op de bekendmaking (bijvoorbeeld door zich online te profileren, het aanbod te vermelden in de sociale kaart en op de website www.sexualgeweld.be ’ in te zetten op netwerking enz.) van hun op elkaar afgestemd aanbod bij (potentiële) slachtoffers zodat het voor hen duidelijk is waar ze wanneer voor wat terecht kunnen. Hierbij wordt bijzondere aandacht geschonken aan het bereiken van minderjarigen, ouderen, personen met een handicap, LGBTQ+, personen zonder papieren en asielzoekers.
----	--

Trekende minister(s)	Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
Stand van zaken			
op datum: 05/12/22			
☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* <small>*Reden: ...</small>		Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - Vermelding op www.desocialekaart.be: Tele-Onthaal, 1712, CAW, Stop it now!, de chat Nupraatikeroover en de vertrouwenscentra www.sexualgeweld.be en de chat seksueel geweld. - Vermelding op www.sexualgeweld.be: Tele-Onthaal, 1712, de chat Nupraatikerooveren de chat seksueel geweld - Vermelding op www.slachtofferzorg.be: 1712, CAW/JAC, Ventrouwenscentra Kindermishandeling, de chat Nupraatikeroover, de erkende centra voor slachtoffers van mensenhandel, lotgenotenverenigingen - Online profiling op sociale media: de organisaties zijn acties op sociale media. Specifieke acties: <ul style="list-style-type: none"> o Hulplijn 1712 voert sinds april 2021 advertenties via Google. o Samenwerking Hulplijn 1712 en Twitter: als Twittergebruikers treffen zoeken die te maken 	

	<p>hebben met geweld, misbruik of kindermishandeling, krijgen ze automatisch de uitnodiging contact op te nemen met Hulplijn 1712.</p> <p>Zie ook actie 17</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 logogenotenverenigingen voor slachtoffers van seksueel geweld ontvangen een subsidie (periode 1/8/2021-31/12/2024). Met deze subsidie moeten deze verenigingen onder meer inzetten op het informeren en sensibiliseren van burgers en professionals (onder meer bekendmaking van het bestaande aanbod) en het doorverwijzen en toeleiden van slachtoffers van seksueel geweld en hun naasten naar het bestaande aanbod van (professionele) diensten en hulporganisaties inclusief telefonische en online hulp. 	<p>De chat Nupraatikeroover richt zich tot minderjarige slachtoffers van seksueel geweld, mishandeling en verwaarlozing. Daarbij wordt nadrukkelijk ingezet op het bereiken van de doelgroep via sociale media, filmpjes en influencers, maar ook offline via scholen en jeugdorganisaties en het bijhorende campagnemateriaal.</p> <ul style="list-style-type: none"> - NPJE plant een jaarlijkse influencer-campagne, gericht op jongeren, om te zorgen voor een verdere bekendmaking van de chatbox en thematieken rond mishandeling, verwaarlozing of seksueel geweld. Voor 2022 volgt er een campagne specifiek gericht op emotionele mishandeling 'Wat draag jij met je mee?' + verspreiding (ook via betalende advertenties) promofilmje - Online bekendmakkingscampagne Nupraatikeroover.be op Instagram en Facebook (2019): <ul style="list-style-type: none"> o Verspreiding (ook via betalende advertenties) o Influencers - Aanwezig op tienerfestival T-day (2019): sensibiliseren jongeren + uitdelen gadgets - Meegewerkt aan spot Awel #nooitalleeninuwkot tijdens eerste coronagolf, jongeren werden actief doorverwezen wanneer onderwerp van hun vraag aansloot bij thematiek Nupraatikeroover.be (2020) 	<ul style="list-style-type: none"> - De chat Nupraatikeroover richt zich tot minderjarige slachtoffers van seksueel geweld. Daarbij wordt nadrukkelijk ingezet op het bereiken van de doelgroep via sociale media, filmpjes en influencers, maar ook offline via scholen en jeugdorganisaties en het bijhorende campagnemateriaal. - NPJE plant een jaarlijkse influencer-campagne, gericht op jongeren, om te zorgen voor een verdere bekendmaking van de chatbox en thematieken rond mishandeling, verwaarlozing of seksueel geweld. Voor 2022 volgt er een campagne specifiek gericht op emotionele mishandeling 'Wat draag jij met je mee?' + verspreiding (ook via betalende advertenties) promofilmje - Chatbox rond emotionele mishandeling Daarnaast exploreert NPJE de mogelijkheden om advertentie en/of plaatsen eigen content op Tiktok - Aanwezigheid op tienerfestival T-day: sensibiliseren jongeren en verspreiding van gadgets - Gepland najaar 2022:
--	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - Advertentie uitgebreide openingsuren op sociale media (2020) - Ontwikkelen nieuwe flyers en posters (2020) - Campagne Nupratikeroover.be: Message on a bottle - 'Steek je noodkreet niet in een fles' rond Europees Dag van het Slachtoffer. (maart- april 2021) - Chatmarathon en influencercampagne (met o.a. giveaway op Instagram) gericht op jongeren rond de thema's sekuseel geweld, mishandeling en verwaarlozing 	<ul style="list-style-type: none"> - Muurschildering: Creëren van een beeld rond de verschillende vormen van mishandeling met jongeren die een traject op VK doorlopen hebben onder begeleiding van een kunstenaar. Dit beeld zal aangebracht worden op een muur in Brussel. Dit proces zal in beeld gebracht worden. The 'making-off' en het uiteindelijke beeld zal verspreid worden via sociale media. - Doorlopend: 	<ul style="list-style-type: none"> o Plaatsen eigen content en advertenties op sociale media o Beschikbaar stellen en verspreiden van flyers en posters o Samenwerkkingen met andere diensten, Smartschool, watwat, andere chatboxen 	<ul style="list-style-type: none"> - Vorming, spervisie aan andere (online) diensten zodat ze bekend zijn met het aanbod van Nupratikeroover.be en kunnen doorverwijzen wanneer aangetrouwden 	<ul style="list-style-type: none"> - 	<ul style="list-style-type: none"> -
--	---	---	--	---	---

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.1. We optimaliseren het professionele hulpverlenend aanbod voor slachtoffers van seksueel geweld.

26	Er wordt één aanspreekpunt verontrustig in de jeugdhulp voorzien, geënt op de werking van de Vertrouwencentra Kinder mishandeling en de Ondersteuningscentra Jeugdzorg.	Trekende minister(s) Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin Meewerkende minister(s) /	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing) <ul style="list-style-type: none"> - In het kader van de lopende oefening Vroeg & Nabi wordt er samen met de vertrouwencentra kindermishandeling en de ondersteuningscentra jeugdzorg verder gewerkt op de expertise verontrustig en maatschappelijke noodzaak en wordt er onderzocht hoe dit kan ingebied worden in samenwerkingsverbanden op het lokale/bovenlokale niveau (2021-2024)
Stand van zaken	op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - Binnen het agentschap Opgroeien wordt in het raam van de hertekening van het landschap van ondersteuning en hulpverlening aan kinderen en jongeren, een verdere afstemming uitgewerkt om de zogenaamde 2 gemanageerde voorzieningen (Vertrouwencentra Kinder mishandeling en Ondersteuningscentra Jeugdzorg) inzake verontrustig nog meer op elkaar af te stemmen; 	

Afgemond
 Lopende
 (Nog) niet gestart*

Stopgezet*
*Reden: ...

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.	
OD 2.1. We optimaliseren het professionele hulpverlenend aanbod voor slachtoffers van seksueel geweld.	
27	De subsidie voor de werking van Aditi wordt structureel verankerd. Aditi zorgt voor advies, informatie en ondersteuning rond seksualiteit (inclusief seksuele dienstverlening) voor personen met een handicap en ouderen en organiseert ook vorming en ondersteuning voor professionals die werken met deze doelgroep.
Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Stand van zaken	Geplaneerde stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - De subsidie werd voorzien.
☒ Afgerond	/
☐ Lopende	
☐ (Nog) niet gestart*	
☐ Stopgezet*	
*Reden: ...	

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.	
OD 2.2. We zetten in op een kwalitatieve omkadering van slachtoffers van seksueel geweld door niet-professionele zoals vrijwilligers en ervaringsdeskundigen.	
28	De werking van de 'Erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik' wordt verder uitgebouwd, waarbij het toepassingsgebied wordt uitgebreid, en permanent ingebed.
Trekkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> ● Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme ● Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> ● Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding ● Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand ● Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022 ☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart: ☐ Stopgezet*	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - December 2020: Goedkeuring Vlaamse Regering BVR dat toepassingsgebied uitbreidt en tijdelijke inbedding bij departement WVVG - Mei 2021: <ul style="list-style-type: none"> ○ Start nieuwe coördinator ○ overdracht Moderator Benoemingsbesluit commissieleden door Secretaris-Generaal WVVG - Juli 2021: Beslissing Vlaamse Regering permanente inbedding bij op te richten agentschap Justitie en Handhaving - Januari 2022: start agentschap Justitie en Handhaving waarin commissie werd ingebed - Voorjaar 2022: werving nieuwe commissieleden

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.2. We zetten in op een kwalitatieve omkadering van slachtoffers van seksueel geweld door niet-professionele zoals vrijwilligers en ervaringsdeskundigen.

29 De noden op het terrein wat betreft lotgenotencontacten voor slachtoffers van seksueel geweld worden in kaart gebracht. Het aanbod van lotgenotencontacten wordt verruimd en afgestemd op de noden op het terrein. Om regionaal gespreide lotgenotencontacten te organiseren, worden belangenverenigingen voor slachtoffers van seksueel geweld ondersteund. De meerwaarde van de ervaringsdeskundigheid in dit specifieke hulpaanbod wordt erkend.

Trekende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	Meewerkende minister(s)	/	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
Stand van zaken		op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)	/
		☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<ul style="list-style-type: none"> - 3 lotgenotenverenigingen van slachtoffers van seksueel geweld ontvingen tot eind juni 2021 een subsidie voor de ondersteuning van hun werking. - 3 verenigingen voor slachtoffers van seksueel geweld kunnen beroep doen op intervisie en supervisie onder externe begeleiding. De facturen van deze externe begeleider worden door de Vlaamse overheid gedragen. Deze financiële ondersteuning loopt in 2021 af. - De noden bij lotgenotenverenigingen werden op vraag van de administratie en het kabinet door Trefpunt Zelfhulp gevraagd. - Er werd een projectoproep gelanceerd voor subsidies aan lotgenotenverenigingen voor slachtoffers van seksueel geweld (o.a. voor het organiseren van lotgenotencontact). De nodenbevraging door Trefpunt Zelfhulp gaf hiervoor input. 4 verenigingen ontvingen een subsidie voor het opnemen van een aantal acties 	

	<p>die bijdragen aan de uitvoering van het Vlaams actieplan ter bestrijding van sekseel geweld en dit voor de periode van 1/8/2021 tot en met 31/12/2024.</p> <p>- Er is periodiek overleg tussen afdeling Welzijn en Samenleving en verschillende lotgenotenverenigingen voor slachtoffers van sekseel geweld m.o.o. informatie-uitwisseling, signaleren van knelpunten op het terrein, formuleren van beleidsaanbevelingen,...</p>
--	--

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.3. We investeren in sector overschrijdende samenwerkingsverbanden in het belang van het slachtoffer.

30 Wanneer een slachtoffer met een dossier bij een Zorgcentrum na Seksueel Geweld klacht indient bij de politie met betrekking tot feiten in dat dossier, wordt, naar analogie met de ministeriële richtlijn betreffende de seksuele agressie set, de dienst slachtofferonthaal binnen de justitiehuizen automatisch gevat door de procureur des Konings. De betrokken justitielijstendienst slachtofferonthaal neemt tijdens de hele gerechtelijke procedure een outreachende en aanklampingde houding aan bij de ondersteuning en begeleiding van het slachtoffer van seksueel geweld. De dienst slachtofferonthaal is een volwaardige partner van deze Zorgcentra wat geformaliseerd wordt in het samenwerkingsakkoord dat per Zorgcentrum wordt opgesteld. In dat kader wordt samen met de bevoegde federale minister(s) onderzocht of de dienst slachtofferonthaal fysiek een plaats kan krijgen in het Zorgcentrum.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	Meewerkende minister(s)	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)			<ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor eenzelfde samenwerking met de opstartende en nog op te starten ZSG's (2023-2024)

Afgerond

Lopende

(Nog) niet gestart*

Stopgezet*

*Reden: ...

Na consensus over deze akkoorden werd met elk Zorgcentrum na Seksueel Geweld (ZSG) zo'n samenwerkingsakkoord ondertekend. De afdeling justitiehuizen van het Agentschap Justitie en Handhaving is één van de partners in deze samenwerkingsakkoorden.

- De samenwerkingsafspraken tussen de ZSG's en de diensten slachtofferonthaal om slachtoffers zo snel mogelijk de nodige bijstand te verlenen werden uitgewerkt in een interne werkgroep met directeurs en teamverantwoordelijken. Ze worden ook als bijlage

	gevoegd bij de samenwerkingsovereenkomsten. (december 2021)	
SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.		
OD 2.3. We investeren in sector overschrijdende samenwerkingsverbanden in het belang van het slachtoffer.		
31	Bij de Commissies Juridische Bijstand worden advocaten extra opgeleid rond het thema seksueel geweld (incl. werking Zorgcentra na Seksueel Geweld). De dienstverlening van deze advocaten wordt in het kader van hun opdracht bij de Commissies Juridische Bijstand door de Zorgcentra actief aangeboden bij de slachtoffers die zich daar aanmelden wanneer zij vragen hebben rond juridische thema's. In dat kader wordt samen met de bevoegde federale minister(s) onderzocht of deze advocaten fysiek een plaats kunnen krijgen in het Zorgcentrum.	De bekendheid van de dienstverlening van de gespecialiseerde advocaten van de Commissies Juridische Bijstand wordt bij de brede bevolking verbreed door campagnes te lanceren.
Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	
Meewerkende minister(s)	/	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)	
☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<ul style="list-style-type: none"> - De opleidingen voor de advocaten zijn afgerond (maart 2022). - Na overleg met het IGVM, kabinet Schlitz, de stuurgroep van de ZSG en CJB Gent werd in het voorjaar 2021 met het IGVM en CJB Gent een startnota uitgewerkt voor dit project. - Eind augustus 2021: goedkeuring startnota stuurgroep ZSG - Augustus 2021-oktober 2022: Praktisch voorbereidingen project door alle betrokken partners (verpleegkundigen en zedeninspecteurs van het ZSG, diensten slachtofferonthaal en commissie juridische eerstelijnsbijstand Gent) bv. opmaak en druk folders, installeren nieuwe telefoonlijn, opmaken instructies - Gesprekken structurele inbedding opleiding bij Orde van Vlaamse Balies 	<ul style="list-style-type: none"> - Opleiding structurele inbedding opleiding - November 2022-november 2023: tussentijdse opvolging proefproject - December 2023: evaluatie proefproject

	- November 2022: start proefproject
SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.	
OD 2.3. We investeren in sector overschrijdende samenwerkingsverbanden in het belang van het slachtoffer.	
32	Het samenwerkingsakkoord van 7 april 1998 tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg wordt geëvalueerd en volledig herdacht vanuit het perspectief van de noden van het slachtoffer.
Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)
☐ Afgerond	- Juni 2021: De startnota en de kritlijnen voor de herwerking van het samenwerkingsakkoord uit 1998 werd afgeklopt met de betrokken kabinetten (Demir, Beka, Van Quickenborne en Verlinden)
☒ Lopende	- September 2021: De werkgroep is lopende. De kritlijnen werden nu ook binnen deze werkgroep besproken.
☐ (Nog) niet gestart*	- September 2022-december 2022: Tekstvoorstellen op basis van de eerdere besprekingen worden besproken binnen de werkgroep.
☐ Stopgezet*	- December 2022: het tekstvoorstel van de werkgroep wordt besproken op politiek niveau.
*Reden: ...	

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.3. We investeren in sector overschrijdende samenwerkingsverbanden in het belang van het slachtoffer.

<p>33 Het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht zet slachtoffers van minderjarige daders meer centraal. Zo kunnen slachtoffers van bijvoorbeeld seksueel geweld in alle fasen van de rechtspleging betrokken worden bij een bemiddelingsaanbod door de Vlaamse bemiddelingsdiensten (binnen de HCA-diensten). Daarnaast wordt er een uitvoeringsbesluit uitgewerkt om te voorzien in de mogelijkheid om slachtoffers te informeren als een minderjarige een gesloten instelling verlaat.</p>	<p>Trekkende minister(s)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme • Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin 	<p>Meewerkende minister(s)</p> <p>/</p>	<p>Stand van zaken</p>	<p>Geplande stappen (puntsgewijs, met bijkomende timing)</p>
<p>op datum: 05/12/2022</p> <p>☒ Afgerond</p> <p>☐ Lopende</p> <p>☐ (Nog) niet gestart*</p> <p>☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Automatische vattingen en andere vattingen van de dienst slachtofferonthaal voor slachtoffers van minderjarige daders. ○ Brief CPG aan alle parketten om de dienst slachtofferonthaal te vatten, ook bij minderjarige daders op vraag van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving gericht tot het CPG; ○ Samenwerking tussen het agentschap opgroeiens en de dienst Slachtofferonthaal van het Agentschap J&H voor een systematisch aanbod van slachtofferonthaal voor slachtoffers van minderjarige verdachten/plegers; ○ Besprekking op het expertisenetwerk jeugdbescherming binnen College PG in functie van sensibilisering van jeugdmagistratuur. 	<p>Uitverken van informatieverloop met openbaar ministerie en jeugdrechtdranken op basis van goede praktijk in afdeling gerechtelijk arrondissement Gent (2021-voorjaar 2022);</p>	<p>- Uitverken van informatieverloop met openbaar ministerie en jeugdrechtdranken op basis van goede praktijk in afdeling gerechtelijk arrondissement Gent (2021-voorjaar 2022);</p>	

<ul style="list-style-type: none">
○ Besprekking op de vergadering van het college PG met de deelstaatministers
○ Overleg met jeugdmagistraten om eenduidige afspraken te maken rond de vattung van de dienst slachtofferonthaal bij minderjarige daders
- In overleg met Justitiehuizen en diensten herstelgerichte en constructieve afhandeling werd een uitvoeringsbesluit inzake het informeren van slachtoffers wanneer een maatregel of sanctie binnen het jeugddelinquentierecht wordt herzien opgemaakt en goedgekeurd door VlaReg (Uitvoering artikel 16 jeugddelinquentiedecreet)
- Monitoring van het aantal herstelbemiddelingen in Vlaanderen en eventuele bijsturing door sensibilisering jeugdmagistratuur;
- Uitbreiding van het decreet jeugddelinquentierecht waardoor ook langdurige opsluiting mogelijk wordt voor minderjarige zedendelinquenten

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.4. We investeren in de ondersteuning van het cliëntssysteem vanuit een systeemgerichte aanpak.

34 Het project Integrale Respons op Intrafamiliaal Seksueel Misbruik (IRIS-project) biedt geïntegreerde contextuele zorg voor alle betrokkenen bij intrafamiliaal seksueel misbruik door de slachtoffer en andere kinderen binnen het gezinssysteem, begeleiding van de niet-misbruikende ouder en de hulpverlening gericht op de dader op elkaar af te stemmen. Het primaire doel van het project is het installeren van veiligheid én zorg voor kinderen binnen een (gebroken) gezinssysteem waar een dader deel van uitmaakt. In de regio Noord West-Vlaanderen reactiveren we het IRIS-project zodat we na de projectfase zicht krijgen op mogelijke opportuniteiten om deze samenwerkingsvorm gebiedsdekkend te maken in Vlaanderen en in te bedden in de nieuwe IFG-centra (cfr. actie 35).

Trekende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
Stand van zaken	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)			
op datum: 05/12/2022	<ul style="list-style-type: none"> - Voorjaar 2021: Addendum aan het protocol ketenaanpak IFG is ondertekend door de procureur van West-Vlaanderen - Aanwervingsprocedure coördinator intrafamiliaal seksueel misbruik is afgerond, start op 16/9/2021 - Oktober 2021: Start werkzaamheden stuurgroep, ondersteuningsteam en werking met concrete casussen - November 2021-december 2022: Sensibilisering bij relevante stakeholders (bv. magistraten, hulpverlening, ...) - Rapportage stuurgroep in driewekelijkse bijeenkomsten met o.a. besprekking dilemma's in concrete casuïstiek 	<ul style="list-style-type: none"> - 2023: <ul style="list-style-type: none"> o Verdere sensibilisering bij partners op ad hoc basis o Voorbereiden van integratie IRIS in toekomstig IFG-Centrum 		

Afgerond
 Lopende
 (Nog) niet gestart*

Stopgezet*

*Reden: ...

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.4. We investeren in de ondersteuning van het cliëntsysteem vanuit een systeemgerichte aanpak.

35 De mogelijkheden om verder te investeren in een intersectorale en systeemgerichte aanpak van intrafamiliaal (seksueel) geweld (IFG) worden onderzocht aan de hand van een wetenschappelijke onderzoek. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan intrafamiliaal seksueel geweld, wordt vertrokken vanuit de bestaande systemen van ketenaanpak en Family Justice Centers en bekijken we of en hoe we kunnen evolueren naar intersectorale, multidisciplinaire, rechtstreeks toegankelijke en gebiedsdekkende IFG-centra. Op die manier is het voor elk gezin in een situatie van intrafamiliaal (seksueel) geweld duidelijk waar ze terecht kunnen. Bij dit onderzoek worden alle stakeholders betrokken zodat er tot een gedragen resultaat kan gekomen worden. Bovendien zullen alle medewerkers van deze IFG-centra gevormd worden rond het thema intrafamiliaal seksueel geweld.

In tussentijd wordt de ketenaanpak verder gebiedsdekkend gemaakt.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	Meewerkende minister(s)	• Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin • Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
		Stand van zaken		
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)			
☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	- Juni 2020-december 2020: procedure overheidsoverdracht - Januari 2021: Start onderzoeksopdracht door UCCL en IDEA Consult - 2021: ketenaanpak is gebiedsdekkend - Maart 2022: Onderzoeksrapport en nota over model van IFG-centra werden opgeleverd. - Najaar 2022: concretisering model IFG-centra			- Er is een nieuwe actie geformuleerd rond de uitrol van de IFG-centra

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.4. We investeren in de ondersteuning van het dienstensysteem vanuit een systeemgerichte aanpak.

36	Het aanbod slachtofferhulp richt zich niet uitsluitend tot de slachtoffers zelf maar ook naastbestaanden of de context van slachtoffers kunnen zich (mee) aannemen. Bij het onthaal van slachtoffers en hun context wordt in samenspraak bekeken welke hulp nodig/wenselijk is. In dit kader van het aanbod slachtofferhulp binnen de CAW wordt geëvalueerd hoe we meer kunnen inzetten op partners en familieleden van slachtoffers van seksueel geweld.
Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin

Meewerkende minister(s) /

Stand van zaken

op datum: 05/12/2022

Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)

- Het aanbod slachtofferhulp kan ook worden ingezet voor naasten van slachtoffers van seksueel geweld.
- Aandachtspunt: er is een grote lacune in het aanbod voor naasten van plegers van seksueel geweld. Om deels aan deze lacune tegemoet te komen, werd een subsidie toegekend aan Universitair Ziekenhuis Antwerpen – UFC voor het project ‘contextueel herstel bij (potentiële) plegers van zedenmisdrijven’.

*Reden: ...
Projectperiode: 15/12/2021-31/12/2026

Geplaande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)

- Het project ‘contextueel herstel wordt verder opgevolgd. Er zal worden ingezet op twee sporen:
  - Psycho-educatie en ondersteuning van de naaste van plegers
  - Betrekkken van de context van plegers in de therapie van de cliënt (leren communiceren over bezorgdheden, over de vertrouwensbreuk en herstel van het vertrouwen, over druk en onbegrip vanuit de omgeving, ...)

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.5. We implementeren het gebruik van wetenschappelijk onderbouwde en gevalideerde risicotaxatie-instrumenten voor daders van seksueel geweld bij de justitiehuizen.

37 Er wordt ingezet op wetenschappelijk onderbouwde risicotaxatie-instrumenten, alsook specifieke opleidingen hiervoor, die aansluiten bij de dagelijke realiteit van de justitieassistent. Deze instrumenten dragen bij tot het structureren en onderbouwen van het professioneel oordeel van de justitieassistent. Naast een inschatting van het risico op hervel zal het gebruik van risicotaxatie bijdragen tot het bepalen van de casus gerefereerde factoren die samenhangen met het plegen van strafbare feiten. Bij uitvoering van het onderzoeks- en begeleidingsmandaat kan de justitieassistent zich baseren op deze informatie om de intensiteit van de eigen opvolging te bepalen en meer gericht toe te leiden naar de gepaste hulp- en dienstverlening met het oog op het maximaal voorkomen van recidive (risicomangement).

Welke instrumenten er gebruikt worden, wordt afgestemd met andere partners in de keten zoals de psychosociale dienst van de gevangenis en de geestelijke gezondheidszorg. Er worden bij de justitiehuizen psychologen aangeworven om de justitieassistenten te ondersteunen bij het gebruik van de risicotaxatie-instrumenten en teleiden naar de gepaste hulp- en dienstverlening.

Trekende minister(s) Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Meewerkende minister(s) /

		Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)		
☐ Afgelond	- Januari 2020-2021: Visitekst	'Risicotaxatie en	- 2023: verdere opleidingen psychologen en aankoop andere
☒ Lopende	- risicomagement binnen de justitiehuizen' werd	risicotaxatie instrumenten, en verdere uitrol proefproject	
☐ (Nog) niet gestart*	- opgemaakt in samenwerking met een expertengroep	- December 2023: einde opdracht VUB	
☐ Stopgezet*	- Juni 2021: Presentatie van de visietekst binnen de	- 2024: volledige uitrol risicotaxatie in de justitiehuizen	
*Reden: ...	afdeling Justitiehuizen		
	- Juli 2021: Mededeling aan de Vlaams Regering van de		
	visietekst		
	- September 2021-juni 2022: Procedure		
	overheidsoptdracht voor implementatiatraject		
	- Aanwerving van 10 psychologen, deskundig in		
	risicotaxatie, graduate tussen 1/11/2021 en 1/5/2022		

	<ul style="list-style-type: none"> - Mei-december 2022: psychologen volgen opleidingen voor diverse risicotaxatieinstrumenten + aankoop risicotaxatie instrumenten - Juli 2022: start opdracht implementatietraject VUB - Okttober 2022: start pilotproject psychologen binnen de justitiehuizen rond zedendossiers

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.6. Door in te zetten op samenwerking wordt zowel op structureel als individueel niveau steeds het aanbod afgestemd op de hulpvraag.

38 Er wordt een samenwerkingsprotocol/-akkoord tussen de justitiehuzen en de hulpverlening ontwikkeld inzake de opvolging van personen die een behandeling voor een psychische, psychiatrische of verslavingsproblematiek aanvaarden in het kader van de justitiële voorwaarden. Het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de federale staat inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik en de gedragen visie die het Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid ontwikkelt, vormen daarvoor de basis.

Trekende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> • Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme • Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
----------------------	--

Meewerkende minister(s)

/

		Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022		Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)	
☐ Afgerond		- Oktober 2020: Het Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid ontwikkelde, in samenwerking met de betrokken partners, een gedeelde visie	- 2023: Ontwerp van samenwerkingsprotocol wordt gefinaliseerd op basis van de feedback in het eindrapport van Psyche.
☒ Lopende		- November 2020-januari 2022: Uittekenen vervolgrajlect	
☐ (Nog) niet gestart*		- Maart 2022: Psyche (voordien Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid) is gestart met een vervolgrajlect, waarbij het draagvlak voor het ontwerp van samenwerkingsprotocol bij de betrokken partners afgetoetst wordt	
☐ Stopgezet*		- November 2022: Psyche (voordien Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid) leverde een eindrapport af, waarin het ontwerp van samenwerkingsprotocol met de sector werd afgetoetst.	
*Reden: ...			

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.6. Door in te zetten op samenwerking wordt zowel op structureel als individueel niveau steeds het aanbod afgestemd op de hulpvraag.

39	Het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de federale staat inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik wordt herbekeken.	Trekende minister(s) Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	Meewerkende minister(s) Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)				
☐ Afgerond	- Maart 2021: Krijtlijnen nieuw samenwerkingsakkoord tussen betrokken kabinetten afgelopt			- September 2022-Januari 2023: politieke besprekking tekst samenwerkingsakkoord	
☒ Lopende	- Juni 2021: Ambtelijke werkgroep voor herwerking van het samenwerkingsakkoord opgestart			- Januari 2023-maart 2023: Opmaak memorie van toelichting	
☐ (Nog) niet gestart*	- September 2022: Het tekstvoorstel voor een herwerk het samenwerkingsakkoord voor een herwerkt			- Maart 2023: start goedkeuringsproces samenwerkingsakkoord	
☐ Stopgezet*	- *Reden: ...			- 2024: Goedgekeurd samenwerkingsakkoord	

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.6. Door in te zetten op samenwerking wordt zowel op structureel als individueel niveau steeds het aanbod afgestemd op de hulpvraag.

40	De leerprojecten voor daders van seksueel geweld worden ingebed in de gespecialiseerde behandelcentra zoals erkend binnen het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de federale staat inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik.	Trekende minister(s) Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	Meewerkende minister(s) Minister van Welzijn, Volksgesondheid, Gezin	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)			
☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<ul style="list-style-type: none"> - Binnen de afdeling justitiehuizen loopt sinds 2019 een hervervoeringsstraject met als doel de toegankelijkheid van de niet-gedetineerde justitiabele tot de hulp- en dienstverlening te verhogen. In eerste instantie lag de focus op de leerstraffen/gedragstrainingen. - De leerprojecten voor daders van seksueel geweld worden geduid als "forensisch zorgaanbod" dat vanuit de afdeling justitiehuizen subsidies ontvangt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Link met hervervoeringsstraject en herverwerking van het samenwerkingsakkoord inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik bewaken. - De subsidiering van de zorgtrajecten voor daders van seksueel geweld wordt opgenomen in een nieuw regelgevend kader voor de subsidiering van forensische zorg in het kader van de opdrachten van de justitiehuizen. Dit BVR werd reeds voor een eerste keer principieel goedgekeurd op de Vlaamse Regering. 		

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.	
OD 2.6. Door in te zetten op samenwerking wordt zowel op structureel als individueel niveau steeds het aanbod afgestemd op de hulpvraag.	
41	Het VAPH investeert in de samenwerking met het Vertrouwencentrum Kindermishandeling Vlaams Brabant. Deze samenwerking zal worden geëvalueerd waarna een verruiming zal worden overwogen.
Trekende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Stand van zaken	
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)
☐ Afgelond	- ...
☐ Lopende	- Er vond overleg plaats tussen de administratie en het VAC,
☒ (Nog) niet gestart*	- Voorstel rond al dan niet verruimen van de samenwerking ter voorbereiding van de formele evaluatie.
☐ Stopgezet*	
*Reden: ...	
Geplannede stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)	
	- Evaluatie van de werking tot nog toe, in overleg met het VC Kmh (30/6/2022)
	- Voorstel rond al dan niet verruimen van de samenwerking (30/9/2022)

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.7. We investeren in een toereikend aanbod, zowel in een gedwongen als een vrijwillig kader, van hulpverlening voor daders van seksueel geweld.

42 Met een onderzoek naar de begeleiding en behandeling van zedendelinquenten in de gevangenis wordt nagegaan hoe die begeleiding en behandeling het best georganiseerd wordt om recidive zoveel mogelijk te beperken en de re-integratie te bevorderen.

Trekende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
----------------------	--

Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
-------------------------	--

Stand van zaken		Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022 ☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* <small>*Reden: ...</small>	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - 2020-maart 2021: Procedure overheidsopdracht - Maart 2021: Start onderzoek - April 2022: Onderzoek afgerond 	<ul style="list-style-type: none"> - Met de resultaten van het onderzoek wordt aan de slag gegaan. Dit resulteert in een nieuwe actie na de tussentijdse evaluatie van het actieplan.

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.7. We investeren in een toereikend aanbod, zowel in een gedwongen als een vrijwillig kader, van hulpverlening voor daders van seksueel geweld.

43 De noden op het vlak van het hulpverlenend aanbod aan justitiabelen (onder andere daders van seksueel geweld) worden in kaart gebracht. Er wordt geïnvesteerd in dat aanbod om tegemoet te komen aan de lacunes. Er wordt hierbij een forensisch aanbod voorzien naast het reguliere.

Trekkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> • Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme • Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	/

Stand van zaken		Geplaande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oktober 2020: Het Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid bracht het hulpverlenend aanbod voor justitiabelen in kaart, evaluateerde dit aanbod en ontwikkelde een gedeelde visie. - Voorjaar 2021: Binnen de justitiehuizen werden netwerkbeheerders aangesteld om het hulpverleningsaanbod (waaronder dit voor daders van seksueel geweld) per regio in kaart te brengen. - December 2021: De netwerkbeheerders analyseren de behoeftes binnen de justitiehuizen en bekijken waarrer lacunes zijn en bijkomend hulpverlenend aanbod nodig is Januari 2022: De leerprojecten voor daders van seksueel geweld worden geduid als “forensisch zorgaanbod” dat vanuit de afdeling justitiehuizen subsidies ontvangt. - Uitbreidung forensische teams CGG: Via het luik kwaliteitsmaatregelen van het VIA-6 akkoord werden 2 uitbreidingen voorzien binnen de CGG: 	<p>- 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ In overleg met de betrokken partners onderzoeken op welke manier de leerprojecten kunnen ingebund worden in de gespecialiseerde behandelcentra. ○ Uitkijken van de toekomstige rol van de justitiehuizen in de financiering van het aanbod voor daders van seksuele delicten

- een uitbreiding van 0,5 VTE per CGG. De CGG met een forensische werking zetten deze uitbreidings in voor hun forensische werking. Dit betreft hulpverlening aan personen in een forensisch statuut, binnens of buiten de gevangenis, hulpverlening in situaties van intrafamiliaal geweld en vrijwillige preventieve hulpverlening.
  - uitbreidings van 300.000 euro in 2021 (periode van 1.05.2021-31.12.2021) en jaarlijks uitbreidings van 450.000 euro vanaf 2022 voor de uitbreidings van de forensische werking. Deze bijkomende subsidie wordt besteed aan het verhogen van het aanbod ten behoeve van de **begeleiding en behandeling van seksueel delinquenten**, waarvoor op 8 oktober 1998 een samenwerkingsakkoord is afgesloten tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik.

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.7. We investeren in een toereikend aanbod, zowel in een gedwongen als een vrijwillig kader, van hulpverlening voor daders van seksueel geweld.

44 Op basis van het bestaande project in Antwerpen en Brussel wordt een gebiedsdekkende werking voor COSA ontwikkeld. COSA is gericht op de re-integratie van zedendelinquenten met een matig tot hoog risico op hervall en zet daarom volop in op het creëren van een goed sociaal netwerk als belangrijke voorwaarde voor een geslaagde re-integratie. Het voornaamste doel is het voorkommen van nieuwe slachtoffers. Hiervoor wordt ingezet op zowel vrijwilligers om de zedendelinquent te ondersteunen als samenwerking met het gespecialiseerd hulpaanbod om therapie te voorzien en de nodige afstemming te realiseren. Daarnaast wordt onderzocht hoe COSA al met zedendelinquenten in de gevangenis aan de slag kan gaan.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	Meewerkende minister(s)	/	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)			<ul style="list-style-type: none"> - Mei 2021: toekenning van een subsidie aan CAW Antwerpen en I.T.E.R. voor de realisatie van het project 'COSA' - juni 2021-december 2021: procedure onderzoeksopdracht naar het COSA-model in Vlaanderen - december 2021: start onderzoek door UFC - November 2022: oplevering onderzoek - December 2022: Aanvraag voor tijdelijke verlenging van subsidies voor CAW Antwerpen en I.T.E.R. is ingediend in afwachting van eventuele uitrol op basis van onderzoek 	<ul style="list-style-type: none"> - 2023: Bekijken of en hoe een COSA-model in Vlaanderen wordt uitgerold op basis van de onderzoeksresultaten

Afgerond
 Lopende
 (Nog) niet gestart*
 Stopgezet*

*Reden: ...

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.7. We investeren in een toereikend aanbod, zowel in een gedwongen als een vrijwillig kader, van hulpverlening voor daders van seksueel geweld.

45 De CAW staan samen met de CGG en de andere nodige welzijnspartners in voor de continuering, de afstemming en de verdieping van integrale psychosociale begeleiding en zorg van minderjarige en meerjarige daders van seksueel geweld. We evalueren het bestaande hulpverleningslandschap voor de begeleiding en behandeling van daders van seksueel geweld, gaan na waar extra noden zitten en onderzoeken op welke manier het aanbod kan worden geoptimaliseerd. Dit alles doen we teneinde de begeleiding en behandeling van seksuele daders, evenals de preventieve aanpak van seksueel geweld, te garanderen.

Trekende minister(s)	Meewerkende minister(s)	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	/	<p>op datum: 05/12/2022</p> <p>☐ Afgeronde ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onderzoeksfase inzake evaluatie, inventarisatie en eventuele optimalisatie werd goedgekeurd door de Beleidsraad. - IF heeft gunstig advies gegeven voor de financiering van het onderzoek. - Overeenkomst met SWVG is gesloten. - Het éénjarige onderzoek startte op 1/11/21 en is lopende.

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

OD 2.7. We investeren in een toereikend aanbod, zowel in een gedwongen als een vrijwillig kader, van hulpverlening voor daders van seksueel geweld.

46 Er wordt ingezet op vroegdetectie en een laagdrempelig aanbod dat zo snel als mogelijk inspeelt op seksueel grensoverschrijdend gedrag. Hiervoor is het van belang dat binnen een multidisciplinaire benadering van minderjarigen duidelijke samenwerkingsverbanden worden opgezet tussen onderwijs, de geestelijke gezondheidszorg, algemeen welzijnswerk, Opgroeien, etc.

Trekende minister(s) Minister van **Welzijn, Volksgezondheid, Gezin**

Meewerkende minister(s) /

Stand van zaken

op datum: 05/12/2022 Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)

- Afgerond
  - Lopende
  - (Nog) niet gestart*
  - Stopgezet*
- *Reden: ...
- Goede praktijken inzake intersectorale samenwerking tussen geestelijke gezondheid, algemeen welzijnswerk, Opgroeien (diensten herstelgerichte en constructieve afhandeling) zoals EXIT (West-Vlaanderen), ITER (Vlaams-Brabant, Brussel) zijn uitgewerkt voor de specifieke groep van jonge plegers van seksueel geweld.

Geplaneerde stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)

- De goede praktijken ITER en EXIT worden verder ondersteund.
- In overleg met de partners regionale verschillen verder bekijken en ontwikkeling van samenwerking verkennen (bijv. signalen Oost-Vlaanderen). Het overleg met Oost-Vlaams initiatief loopt.

deSD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.1. We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen.

47 Waar nodig worden opleidingsverstrekkers gestimuleerd om aandacht te hebben voor het thema (preventie van) seksueel geweld in studierichtingen en/of vakopleidingen waarvoor het belangrijk is zoals bijvoorbij:

- Lerarenopleiding
- Maatschappelijk werk
- Sportbegeleiding (ongeacht statuut)
- Verpleegkunde
- Zorgkundige
- Vroedkunde
- Geneeskunde
- Orthopedagoog
- Rechten (strafrecht)
- Criminologie
- Psychologie
- Pedagogie

Daarbij kunnen volgende elementen aan bod komen:

- Seksualiteit en seksualiteitsbeleving van verschillende groepen (bv. jongeren, ouderen, personen met een handicap, LGBTQ+...)
- Praten over seksualiteit
- Seksualiteit en sociale media
- Mythes rond seksueel geweld
- Het herkennen van signalen van seksueel geweld
- Het ongaan met slachtoffers en daders van seksueel geweld
- Mogelijkheden qua hulpverlening en doorverwijzing
-

Trekende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand		
Meewerkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand		
	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs), met bijhorende timing	
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)		
☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<p>ONDERWIJS</p> <ul style="list-style-type: none"> - VLIR en VLHORA engageerden zich begin 2021 rond de uitvoering van het Charter grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs. - VLIR richtte in 2021 een werkgroep op en leverde een evaluatierapport op eind maart 2022. - De regeringscommissarissen verzamelden de nodige info over de implementatie van het Charter GOG bij de hogescholen en legden een rapport voor. - Er is een akkoord bereikt met vertegenwoordigers van hogescholen, universiteiten en de studenten over een betere bescherming tegen grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs. Er komt een centrale registratie van elke melding bij elke instelling, met actieve opvolging. En wordt een statuut vertrouwenspersoon voor studenten ontwikkeld naar analogie met de Wetzijns wet voor personeel. 	<p>ONDERWIJS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concretiseren van <ul style="list-style-type: none"> 1) een centrale registratie van elke melding bij elke instelling, met actieve opvolging; 2) een statuut vertrouwenspersoon voor studenten 	
		<p>SPORT Vlaamse Trainersschool (VTS):</p> <ul style="list-style-type: none"> - SGG is opgenomen in de VTS-gedragscodes voor docenten, cursisten en occasionele medewerkers (oktober 2019) - Oprichting Ethische Commissie VTS voor preventief en reactief advies rond integriteit/ethiek/omgaan met 	
		<p>SPORT Vlaamse Trainersschool (VTS):</p> <ul style="list-style-type: none"> - De ICES webinar 'Sport met grenzen: vlaggensysteem' werd inhoudelijk omgevormd naar 'Omgaan met grensoverschrijdend gedrag in de sport' en we koppelen deze aan het VTS Plus bijkollingsaanbod van de Vlaamse Trainersschool (2021-2022-...). (wordt minstens 1x/jaar vast in het VTS Plus aanbod opgenomen)Content rond de thema's (SGG en Discriminatie 	

	<ul style="list-style-type: none"> - GG, pesten, discriminatie in een VTS-context (november 2020) - Update VTS-Integriteitsbeleid (incl. VTS-handelingsprotocol en VTS-Tuchtreglement) (15/12/2020) 2021: - Lidmaatschap Vlaams Sporttribunaal (VST) (januari 2021) - Binnen de VTS Plus Marathon (42 dagen webinars voor alle trainers in Vlaanderen) werden drie webinars rond SGG in de sport aangeboden. (22/02/2021 tot 01/04/2021) - Optimalisering VTS-gedragscodes o.b.v. internationale consensus inzake indeling GG en onderscheid met discriminerend gedrag. (mei 2021) - Online-bijschooling voor de docenten Start2Coach (S2C) (pilotprojecten) rond het thema (S)GG (25/05/2021) - Integratie van de thema's (SGG (fysiek, seksueel en psychisch grensoverschrijdend gedrag), Pesten en Discriminatie in de Start2Coach opleiding (S2C) Vlaamse Trainersschool via 3 specifieke e-learning modules (SGG, Pesten en Discriminatie). Gedeelde verantwoordelijkheid bewerkstelligen door preventie, herkennen van signalen, hulpverlening en doorverwijzen sterk aan bod te laten komen in de S2C opleiding (juni 2021, bij opstart pilotprojecten S2C). - Meegewerkt aan de ontwikkeling van 17 cases door ICES ifv het Grenswijs-platform (2021) - 'teaserpagina' op de VTS-website rond integriteit in onze organisatie en binnen onze opleidingen + verspreid via diverse sociale mediakanalen (sensibilisering) (najaar 2021) 	<p>beschikbaar stellen voor alle trainers en op regelmatige basis update. > update cijfers in e-module SGG o.b.v. onderzoeksrapport 'grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse Jeugdsport' (gepubliceerd in november 2021) van Time Vertommen (vj 2022)</p> <p>Vorbereidende ondersteuning aan de 'Week ethiek in de sport' van ICES, die loopt van 16 tot 20 mei 2022, door VTS inzake inhouden, focus, communicatie en promotie.</p> <p>Ondersteuning aan de opleidingen binnen het 'Tedereen Aan Boord'-project (Thomas More) door certificering van de lesgevers en attestering van de deelnemers in de VTS-databank.</p> <p>Idem voor de certificering van de lesgevers in de vorming 'Safe Sport Allies' (ICES en Thomas More).</p> <p>Onderzoek via bachelorproef naar de effectiviteit van de ontwikkelde e-modules door Thomas More – Toegepaste Psychologie o.l.v. Dr. Time Vertommen a.d.h.v. het laten doorlopen van een e-module door gekwalificeerde trainers getoepeld aan een voor- en nameting rond hun competenties inzake 'omgaan met GG' (januari-februari 2022) > verwerking van de resultaten en oplevering ervan tegen juni 2022.</p> <p>Bijkomende online bijschooling(en) 'Veilig sportklimaat' voor de docenten S2C rond het thema Integriteit (GG, Pesten, Discriminatie) (16/06/2022) = herhaling van de bijschooling die aan de docenten voor de pilotprojecten S2C werd gegeven;</p> <p>Uitwerken van een e-learningmodule (via bachelorproef) rond fysiek/psychisch GG i.s.m. Thomas More (evt. richting prestatierelatedeerd GG) (oplevering voorzien voor juni 2022; implementatie in VTS-aanbod rond GG is afhankelijk van kwaliteit, volledigheid, focus op de trainer, ... > zal dus eerder pas vanaf 2023 consulteerbaar zijn)</p> <p>Reeds ontwikkelde e-modules worden 'open' beschikbaar i.p.v. enkel voor cursisten S2C (2022)</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - Creëren van een aanbod (S)GG voor de docenten op de hogere niveaus: <ul style="list-style-type: none"> • 3 educatieve video's met bijhorende handleiding rond SGG uit het Voices-project worden beschikbaar gesteld voor docenten op alle opleidingsniveaus (IN>inB>TrB>TrA). (via docentencatalogus in VTS Connect vanaf 2022) - Overleg met vraag om feedback op de inhouden S2C-module (specifiek voor diversiteit en inclusie) met Atlas-Antwerpen (januari 2022) - Communicatie en ondersteuning 'Week tegen Pesten' + medewerking aan doe-boek Time-Out tegen Pesten van ICES (februari 2022) - Tijdens de 2de editie VTS Plus Marathon (7 t.e.m. 31 maart 2022) werden opnieuw 4 webinars rond Integriteit (SGG, Pesten, discriminatie, conflictchantering, aansprakelijkheid van de trainer bij GG, ...) aangeboden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitgebreide 'kennisfisches' rond GG (fysiek, psychisch en seksueel) en Pesten worden i.s.m. ICES ontwikkeld en als extra educatief materiaal ter beschikking gesteld voor VTS-gekwalificeerden (oplevering kennisfische GG voorzien voor juni 2022). - Concretiseren wat kunnen we verwachten van de trainer inzake competenties rond omgaan met GG (waar leggen we de lat?) via brainstormsessie met leden Ethische Commissie VTS (voorjaar 2022) - 10de editie 'Dag van de Trainer' (10/12/2022): oproep tot inbreng van sprekers, topics, presentatie van onderzoeksresultaten), etc... is ook naar instanties die werken rond integriteit in de sport verstuurd > definitief programma is voorzien voor september 2022 - Opnemen van aanbod Atlas vzw rond effectief reageren tegen discriminerend gedrag en racisme in de sport in het VTS Plus bijkondelingaanbod (2023?)
---	--

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.	
OD 3.1. We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen.	
48	Er wordt onderzocht of een nieuwe postgraduaatsopleiding forensisch verpleegkundigen Zorgcentra na Seksueel geweld vanuit een interdisciplinair standpunt mogelijk is.
Trekende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Meewerkende minister(s)	/
Strand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs), met bijhorende timing
op datum: 05/12/2022	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <p>☐ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart*</p> <p>☒ Stopgezet**</p> <p>Reden: De oprichting van een hogeronderwijsopleiding valt onder de autonomie van de hogeronderwijsinstellingen, niet van de minister van onderwijs.</p> <p>/</p> <p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <p>Postgraduaatgetuigschriften kunnen door de hogescholen en de universiteiten uitgereikt worden na de succesvolle voltooiing van opleidingstrajecten met de studieomvang van ten minste 20 studiepunten. Het gaat om opleidingstrajecten die in het kader van de verdere professionele vorming, een verbreding c.q. verdieping beogen van de competenties verworven bij de voltooiing van een bachelor- of masteropleiding of van een opleiding van het hoger beroepsdervisj. (artikel II.62, §1 van de CHO).</p>

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.	
OD 3.1. We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen.	
49	De betrokken hulpverleners van CAW, CGG, 1712, jeugdhulp, VAPH-diensten en -voorzieningen en andere hulpverlenende diensten die in contact komen met daders of slachtoffers van seksueel geweld worden op regelmatige basis bijgeschoold omtrent dezelfde problematiek.
Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Stand van zaken	
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)
☐ Afgerond	- Er werd extra ingezet op opleiding voor 1712-hulpverleners waarbij seksueel grensoverschrijdend gedrag ook aan bod is gekomen.
☒ Lopende	- Voor medewerkers slachtofferhulp (CAW) werd een 2-daagse vorming psychotrauma georganiseerd. Deze vorming wordt sinds 2019 2 keer per jaar aangeboden.
☐ (Nog) niet gestart*	- De medewerkers van de Woonzorglijn volgen regelmatig bilscholing inzake algemene onderwerpen die betrekking hebben op de informatieverstrekking en dienstverlening aan de hulpvragers van de Woonzorglijn ivm de zorg en de werking van de Vlaamse woonzorgcentra en andere ouderenvoorzieningen...
☐ Stopgezet*	
*Reden: ...	
Geplaande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)	
Aandachtspunten:	
- de hulpverleners volgen regelmatig bilscholing. Het is echter niet evident om dit voldelig in kaart te brengen.	
- Er is veel expertise aanwezig binnen de verschillende organisaties. Het is alleen een uitdaging om deze expertise ook te delen met collega's/andere organisaties.	
- Het is niet evident om hulpverleners opleiding te laten volgen gezien dit druk legt op de hulpverlening (investeren in opleidingsstijd betekent minder permanentietijd).	

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.1. We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen.

50 Stop it Now! organiseert twee maal per jaar focusgroepen met de gespecialiseerde voorzieningen en anderzijds met de betrokken privé-therapeuten in functie van geanonimiseerde casusbesprekking. Daarnaast bieden ze aan professionals vormingen aan omtrent de preventie van seksueel kindermisbruik. Zo organiseert Stop it Now! jaarlijks een studiedag en draagt Stop it Now! bij aan de opleiding van politie en magistraten.

Trekende minister(s) Minister van **Wetgezin, Volksgezondheid, Gezin**

Meewerkende minister(s)	Minister van Wetgezin, Volksgezondheid, Gezin	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
Meewerkende minister(s) Stand van zaken	op datum: 05/12/2022 ☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er worden focusgroepen georganiseerd voor de privé-therapeuten, alsook voor de gespecialiseerde voorzieningen. Jaarlijks gaan deze 2 maal door (in 2021 was dit in april en oktober) We ontwikkelen een sociale kaart, doen casus uitwisseling, volgen de trajecten op en bieden de hulpverlening ondersteuning. In totaal zijn er dus 4 focusgroepen per jaar om de netwerken op elkaar af te stemmen. - De vormingen in 2021 waren gelijkardig als de jaarlijkse terugkerende vormingen. Dit gaat over vormingen aan universiteiten, politiediensten, andere hulplijnen, andere hulporganisaties,... (vb. VK, Teleonthaal,...). <p>Geplaneerde stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)</p> <ul style="list-style-type: none"> - De volgende focusgroepen zijn gepland voor juni en december 2022. - In 2022 krijgt de sociale kaart een update. Stop it Now! organiseert een grote studiedag bij wijze van afronding van het project dat gefinancierd werd door de Koning Boudewijnstichting. Deze zal plaatsvinden op 19/05/2022 aan de universiteit van Antwerpen. Het programma is te vinden op de website. Het wordt een heel gevarieerde dag, waarbij zowel wetenschap en praktijk rond het werken met zedenplegers in het algemeen en SiN! in het bijzonder aan bod zullen komen.

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.1. We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen.

51 Er worden specifieke opleidingspakketten met betrekking tot het thema ‘seksueel geweld’ voorzien voor justitieassistenten, advocaten (van de Commissies Juridische Bijstand) en medewerkers van de Family Justice Centers en ketenaanpak intrafamiliaal geweld. Hier wordt ingezet op onder meer volgende elementen:

- Seksualiteit en seksualiteitsbeleving van de doelgroep waartoe de professionals zich richten
- Praten over seksualiteit
- Mythes rond seksueel geweld
- Het herkennen van signalen van seksueel geweld
- Het ongaan met slachtoffers en daders van seksueel geweld
- Mogelijkheden qua hulpverlening en doorverwijzing
- Het gebruik van risicotaxatie

Trekende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	Meewerkende minister(s)	/	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)				
☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* <small>*Reden: ...</small>	<ul style="list-style-type: none"> - Februari-september 2021: Alle justitieassistenten (excl. slachtofferonthaal) volgden de tweedaagse opleiding over daders van seksueel geweld (e-learning en live webinar van UFC). De opleiding werd ingebouwd in het reguliere opleidingsaanbod van de justitieassistenten. - April-oktober 2021: Alle justitieassistenten slachtoffer kregen een aparte en specifieke opleiding rond slachtoffers van seksueel geweld. De opleiding werd ingebouwd in het reguliere opleidingsaanbod van de justitieassistenten. 				

<ul style="list-style-type: none">
- April 2021-maart 2022: Advocaten van de juridische eerstelijnsrechtsbijstand volgen een basisopleiding over slachtoffers van seksueel geweld. Er wordt bekeken met de Orde van de Vlaamse Balies om de opleiding te verankeren in hun regulier aanbod.
- Voorjaar 2021: Medewerkers van de Family Justice Centers en ketenaanpak intrafamiliaal geweld volgden een vormingstraject rond het bespreekbaar maken van gezinsplanning en seksualiteit in kwetsbare gezinnen
- Oktober 2021: De 'train-the-trainer'-module van Sensoa 'Spreken over seksuele gezondheid' voor medewerkers van de Family Justice Centers en Ketenaanpak Intrafamiliaal Geweld
- Mei 2022-november 2022: Opleiding over intrafamiliaal seksueel geweld georganiseerd door Universiteit Gent voor medewerkers van de Family Justice Centers, Ketenaanpak Intrafamiliaal Geweld en hun respectievelijke partners (CAW, OCMW, VK, politie, parquet, justitiehuzen)

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.1. We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen.

52 Leerkrachten en CLB-medewerkers worden gesensibiliseerd en/of geprofessionaliseerd rond seksueel geweld, het te signaleren, te leren herkennen en ermee om te gaan. De volgende elementen komen hierbij minstens aan bod:

- mogelijke signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag
- de rol van leerkracht, school en CLB (als onderdeel van leerlingenbegeleiding)
- bestaande tools en hulpmiddelen (o.a. Vlaggensysteem, Raamwerk Seksualiteit en Beleid)
- het belang van goede afspraken in de school (wie is waarvoor aanspreekbaar) en tussen CLB en de school
- het hebben van reactiebeleid en handelingsprotocol, ook als er zich nog geen problemen hebben voorgedaan.

Trekende minister(s)	Meewerkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
☐ Afgeronde ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* <small>*Reden: ...</small>		op datum: 05/12/2022 Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - Blijvend aandachtspunt o Reeds sensibilisering via Klascement, Klasse, koepels, Sensoa etc. o Mogelijkheid volgen vorming raamwerk + vlaggensysteem koepels + Sensoa. o Aansprekpunten integriteit bij onderwijs o Ontwikkeling Grenswijs.be 	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing) <ul style="list-style-type: none"> - Stimuleren van goede afspraken en het voorzien van een reactiebeleid en protocol bij - Overleg werkgroep integriteit met koepels, CLB en Sensoa (volgende datum: eind 2022): o.a. <ul style="list-style-type: none"> o Professionalisering en sensibilisering leerkrachten en CLB: welke noden zijn er nog, hoe kunnen we hier aan tegemoet komen? o Grenswijs.be en verdere uitrol/vorming o Werking aansprekpunten integriteit: werking, verbeterpunten etc. o 	

- Stimuleren van goede afspraken en het voorzien van een reactiebeleid en protocol rond mediawijsheid en wat er kan mislopen (cyberpesten, sexting etc.).
  - o Mediawijs ontwikkelde op vraag van het Departement Onderwijs en Vorming een beleidsstool die helemaal gericht is op een sociaalemediabeleid met expliciete aandacht voor een adequaat reactiebeleid. Onder andere sexting en cyberpesten komen aan bod. Van bij de start worden alle actoren betrokken bij het ontwikkelen van dit beleid: leerling, ouders, leerkrachteam en directie. Deze tool werd ontwikkeld naar analogie met Grenswijs.be
  - o Binnen het Kenniscentrum Diginisprong wordt momenteel gewerkt aan een nieuw ICT-beleidsplan. Centraal staat een beleidsplanner waarin scholen zelf de inhoud kiezen waarmee ze aan de slag gaan. Hiervoor zal het Kenniscentrum Diginisprong fiches aanreiken waarin nuttige links, initiatieven en partners in een oogopslag te zien zijn. Belangrijke onderwerpen zoals cyberpesten, sexting, netiquette krijgen ook een plaats.
- We subsidiëren Child Focus opnieuw met het project Veilig Online dat gericht is op leerkrachten en ouders en focust op online veiligheid. Ook online relaties en seksualiteit komen aan bod. (het meldpunt van Child Focus (116.000 en 116000@childfocus.org) wordt bij elke vorming in het licht gezet).

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.1. We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen.

53 Er wordt ingezet op het versterken van scholen, leerkrachten, hulpverleners en andere instanties die met jongeren en mensen met een handicap werken met betrekking tot het leren kennen en respecteren van grenzen (cfr. actie 28).

Trekkende minister(s)	Meewerkende minister(s)	Stand van zaken	Geplannede stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
<p>op datum: 05/12/2022</p> <p>☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <p>GELIJKE KANSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - cfr. actie nr. 16 – Gegund onderzoek naar relationele en seksuele vorming bij leerlingen met een handicap. 	<p>GELIJKE KANSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - cfr. actie nr. 16 Vlaggensysteem van Sensoa voor volwassenen is gelanceerd in april 2021 (middelen van Welzijn). - Nieuwe actie: Bij de oproep Inclusief Samenleven werd het project "Naar een professionele en kwalitatieve ondersteuning van seksuele gezondheid voor personen met een beperking via gevormde dienstverleners" van Aditi vzw goedgekeurd (looptijd: 01-01-2022 tot 31-12-2023). Binnen de vormingen is er aandacht voor 'grenzen en begrenzen'. De eerste stuurgroep ging door op 30 maart 2022. - Verdere opvolging via stuurgroep (Welzijn) project Aditi. Volgende stuurgroep begin '23. 	

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.1. We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen.

54 Met relevante partners/experten wordt het gesprek aangegaan over de manier waarop in de media over seksueel geweld bericht zou kunnen worden (welke bewoordingen, welk beeldmateriaal ...) waarbij de belangen van de slachtoffers maximaal in acht worden genomen.

Trekende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	/

Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022 ☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - Opname in de beheersovereenkomst van de VRT (2021-2025) dat VRT doorverwijst naar hulplijnen zoals Tele-Onthaal, 1712, Awel en de Zelfmoordlijn, in het licht van het betrokken aanbod. - Mediarte heeft een overlegplatform in het leven geroepen met organisaties die in de Vlaamse audiovisuele, film en digitale sector actief zijn en acties ondernemen om grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan en te ijveren voor meer gendergelijkheid in de media-sector. - Gesprekken met De Vlaamse Vereniging voor Journalisten (VVJ) zijn lopende.

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.2. We geven professionals tools om seksueel geweld te herkennen en correct te reageren met respect voor hun beroepsgeheim.

<p>55 Sensoa werkt het Vlaggensysteem verder uit. Het Vlaggensysteem is een preventiemethodiek van Sensoa waarbij wordt wordt via tekeningen en andere werkvormen om om te gaan met seksueel (grensoverschrijdend) gedrag. Waar dit systeem initieel werd ontwikkeld voor beoordeling van gedrag bij kinderen, wordt het nu bijkomend ontwikkeld voor volwassenen. In 2021 plant Sensoa binnen haar beheersovereenkomst de ontwikkeling van een toolbox Vlaggensysteem waarin alle tekeningen en werkformen, zowel bruikbaar voor kinderen als volwassenen, m.b.t. het Vlaggensysteem doorzoekbaar en downloadbaar zijn. De succesvolle methodiek zal op die manier toegankelijker beschikbaar zijn voor al wie nood heeft aan een beoordelingsinstrument voor seksueel (grensoverschrijdend) gedrag en hoe er mee om te gaan in contexten als woonzorgcentra, jeugdhulp, jeugdverenigingen, sportverenigingen, e.a..</p>	<p>OD 3.2. We geven professionals tools om seksueel geweld te herkennen en correct te reageren met respect voor hun beroepsgeheim.</p>									
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Trekende minister(s)</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Meewerkende minister(s)</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;"></td> <td style="padding: 5px;"></td> <td style="padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> ● Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding </td> <td style="padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> ● Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding </td> </tr> </tbody> </table>			Trekende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	Meewerkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand			<ul style="list-style-type: none"> ● Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding 	<ul style="list-style-type: none"> ● Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding
Trekende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	Meewerkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand							
		<ul style="list-style-type: none"> ● Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding 	<ul style="list-style-type: none"> ● Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding 							
<p>op datum: 05/12/2022</p> <p>☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vlaggensysteem voor volwassenen, als aanvulling op vlaggensysteem voor kinderen, en ook Grenswijs zijn gelanceerd in voorjaar 2021 door Sensoa en partners. Dit ging gepaard met een symposium, trainingen en intervisiemomenten voor intermediairs, financiering binnen preventieve gezondheid (via beheersovereenkomst met Sensoa) enerzijds en eenmalige projectfinanciering departement WVG (voor bouw tool grenswijs) anderzijds. Promotie en ondersteuning van implementatie gebeurt recurrent naar alle settings. 	<p>Stand van zaken</p> <p>Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)</p> <ul style="list-style-type: none"> - De preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag is, als 1 van de 5 thema's binnen seksuele gezondheid, opgenomen in de oproep voor nieuwe beheersovereenkomsten die einde 2020 werden gelanceerd binnen het preventieve gezondheidsbeleid. Daardoor is dit topic heel erg aanwezig in de 3 nieuwe beheersovereenkomsten die vanaf 2022 ingangen. - Grenswijs en Vlaggensysteem zijn-is opgenomen in de oproep beheersovereenkomst van Sensoa om ook in de beheersperiode vanaf 2022 verder te promoten en te implementeren. Concreet gepland: intervisiemomenten, vormingen, up to date houden van de methodiek, beter online toegankelijk maken, e-learningmodule ontwikkelen, webinars, enz. - 								

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.2. We geven professionals tools om seksueel geweld te herkennen en correct te reageren met respect voor hun beroepsgeheim.

56 De Vlaamse 'kindreflex' wordt zoveel mogelijk in andere sectoren geïmplementeerd. In eerste instantie gaat het om de spoeddiensten van ziekenhuizen, de CAW's en de justitiehuizen. Ook het gebruik in het onderwijs wordt onderzocht. Deze 'kindreflex' stimuleert hulpverleners en justitieassistenten met hun volwassen cliënten een gesprek te voeren over het thema ouderschap, helpt hen verontrustende situaties (zoals seksueel geweld) te detecteren en veiligheid zo snel mogelijk te installeren.

Trekende minister(s)	Meewerkende minister(s)	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
<p>op datum: 05/12/2022</p> <p>☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <p><u>JUSTITIE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Najaar 2020: Start project - Voorjaar 2021: Bevraging justitieassistenten: verzameling van input uit de praktijk, bespreking van concrete casussen om een beeld te krijgen van de werksector en de uitdagingen in de verschillende opdrachten - Maart 2021: Online basisopleiding over de tool kindreflex en de werking van de <u>Ondersteuningscentra Jeugdzorg</u> voor alle medewerkers van de afdeling justitiehuizen met vragenrondes - Oktober 2021: Vertaling van de bestaande tool naar de concrete praktijk per werksector van de afdeling justitiehuizen. - Maart 2022: Organisatie workshops: iedere justitieassistent krijgt een verdiepende opleiding over de toepassing van de kindreflex in de vorm van een 	<p><u>WELZIJN</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Afronding en evaluatie van het implementatieproject voor CAW, CGG en ziekenhuizen. De voorziene einddatum is momenteel 30 juni 2022. - Verduurzamen van de implementatie in de betrokken sectoren. Hiervoor wordt toegewerkt naar het recurrent maken van de projectmiddelen in de basissubsidie van het VECK. Hierbij zal ook worden nagegaan of een verdere verbreding naar andere sectoren zoals de huisartsen en OCMW mogelijk is. - Afronding en evaluatie van het implementatieproject voor jeugdwerk. De voorziene einddatum is 31 december 2022. - In de zomer van 2022 wordt in een verkennend gesprek met het VECK en de minister van onderwijs nagegaan welke stappen mogelijk zijn om te voorzien in een actueel handelingskader voor het omgaan met verontrusting vanuit onderwijs, met de nodige 	

	<p>praktijkgerichte workshop. Laatste workshop wordt in juni gegeven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorjaar 2022: Op de website Kindreflex werd een apart gedeelte voorzien voor justitiehuizen. <p>WELZIJN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Start implementatie Kindreflex in CAW, CGG en ziekenhuizen in juni 2020. <i>Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin</i> <p>Ministerieel besluit van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin van 15 juni 2020 tot toekenning van een subsidie aan het VECK voor de verbreiding en versterking van de Kindreflex in de centra algemeen welzijnswerk, de ziekenhuizen en de geestelijke gezondheidszorg.</p> - Start verkenning mogelijkheden van een handelingskader in het omgaan met verontrusting voor sectoren die rechtstreeks met kinderen werken in december 2020, doormiddel van een projectsubsidie aan het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling. Er zal eerst gewerkt worden binnen de sector van het jeugdwerk. 	<p>implementatie en vorming, rekening houdende met de lopende oefening rond de Meldcode Kindermishandeling en het project Handle with care.</p>
--	--	---

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.	
OD 3.2. We geven professionals tools om seksueel geweld te herkennen en correct te reageren met respect voor hun beroepsgeheim.	
57	De meldcode 'seksueel geweld' van de Orde der artsen wordt ruim verspreid onder alle medische beroepsgroepen (privépraktijken, ziekenhuizen, kind en gezin, sportartsen ...) en aangepast zodat deze ook bruikbaar is door beroepsgroepen werkzaam in andere sectoren zoals het onderwijs (zowel leerkrachten als CLB-medewerkers), sport, cultuur, gehandicaptensector, woon- en zorgcentra, enzovoorts. Ook onder deze groepen wordt de meldcode vervolgens ruim verspreid.
Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> • Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand • Minister van Weizijn, Volksgezondheid, Gezin • Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management
Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)
☐ Afgerond	- April 2021-januari 2022: Politieke afstemming bestek opdracht
☒ Lopende	- Februari 2022-juni 2022: Procedure overheidsopdracht
☐ (Nog) niet gestart*	- Juli 2022: Start onderzoek UGent om bestaande procedures in kaart te brengen en deze, indien nodig, te ontwikkelen
☐ Stopgezet*	
*Reden: ...	

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.2. We geven professionals tools om seksueel geweld te herkennen en correct te reageren met respect voor hun beroepsgeheim.

<p>58 Er wordt bijkomende projectfinanciering voorzien voor Sensoa en Domus Medica om 'Onder 4 Ogen' verder te ontwikkelen. 'Onder 4 Ogen': een preventiemethodiek van Sensoa i.s.m. Domus Medica waarbij huisartsen, maar ook andere professionals, getraind worden om het thema seksuele gezondheid proactief ter sprake te brengen in een raadpleging. Sensoa en Domus Medica organiseren deze trainingen in de lokale kwaliteitsgroepen over heel Vlaanderen en Brussel. Ook het aanbod van 'Onder 4 Ogen' introduceren in de basisopleidingen van professionals wordt in 2021 voorbereid.</p>			
<p>Trekende minister(s) Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin</p>	<p>Meewerkende minister(s)</p>	<p>Stand van zaken</p>	<p>Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)</p>
<p>op datum: 05/12/2022</p> <p>☒ Afgerond</p> <p>☐ Lopende</p> <p>☐ (Nog) niet gestart*</p> <p>☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is 2 maal een projectfinanciering, bovenop de middelen uit de beheersovereenkomsten van Sensoa en Domus Medica, geboden om Onder 4 Ogen een extra incentive te geven. De trainingen verlopen succesvol, al heeft COVID19 roet gegooi. Recent werden de projectfinancieringen in tijd verlengd tot einde 2024. 	<ul style="list-style-type: none"> - Einde van de projectfinanciering afwachten en resultaten beoordelen. Zien hoe in toekomst het aanbod kan worden voortgezet door Domus Medica ism VIVEL. - Sensoa zoekt naar implementatiemogelijkheden bij andere professionals in de eerste lijn, naast huisartsen, voor deze kwaliteitsvolle methodiek en probeert de preventiemethodiek aan te brengen in de basisopleidingen van verschillende professionals (Bvn van eerstelijnsprofessionals: medewerkers binnen OCMW's/CAW's/IAC's, entiteiten binnen Kind en Gezin, maatschappelijk werkers, enz.) . - Sensoa plant ook online tools voor Onder 4 Ogen te ontwikkelen. generiek aanbod voor verschillende professionals in de eerste lijn rond de 4 bouwstenen van O4O. 	

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.			
OD 3.2. We geven professionals tools om seksueel geweld te herkennen en correct te reageren met respect voor hun beroepsgeheim.			
<p>59 In samenwerking met vertegenwoordigers van etnisch-culturele minderheden wordt de website 'zanzu.be' geoptimaliseerd zodat de inhoud beter aansluit bij het taalgebruik en gevoeligheden binnen bepaalde gemeenschappen. Daarnaast wordt de website breed bekend gemaakt in de geestelijke gezondheidszorg en het algemeen welzijnswerk zodat hulpverleners in staat zijn om seksualiteit en seksueel grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar te maken bij diënten uit etnisch-culturele minderheden.</p>			
Trekende minister(s)	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Stand van zaken	Geplaneerde stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)		
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)		
☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg met Sensoa maart 2022:hieruit bleek dat bij de ontwikkeling van de website in 2015 er een woordenlijst is opgesteld met de vertegenwoordigers van de etnisch-culturele minderheden. De teksten zijn toen reeds nagekeken op gevoeligheden. Er is heel wat aandacht besteed aan de neutrale toon van de website. Aangezien ook uit een evaluatieonderzoek van 2018 blijkt dat de gebruikers de website wel degelijk betrouwbaar vinden, dient er niet direct worden ingezet op het optimaliseren van deze site zodat ze 'beter aansluit bij het taalgebruik en de gevoeligheden binnen bepaalde gemeenschappen'. Uit het overleg bleek wel dat zowel de website zanzu.be als de e-learning tools voor professionals nog breder bekend gemaakt moet worden, dit vooral bij de eerstelijns hulpverleners. 		

	<ul style="list-style-type: none"> - Via de GK nieuwsbrief van mei '22 werd de info m.b.t Zanzu.be en de e-learning tools voor professionals gedeeld met lokale besturen ter verdere bekendmaking.

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.3. We garanderen de kwaliteit van hulpverlening voor hun cliënten.

60	Er wordt een kwaliteitsregister van forensisch gedragsdeskundigen gecreëerd zodat erkende opgeleide professionals justitiële vraagstukken kunnen beantwoorden en gericht advies kunnen geven in de fase van de strafuitvoering buiten de gevangenis.	
Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	
Meewerkende minister(s)	/	
		Geplande stappen (puntsgewijjs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijjs)	
☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* <small>*Reden:</small>	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg met federaal niveau over nationaal register voor gerechtsdeskundigen ikv optimale afstemming (voorjaar 2021) - December 2022: Afstemming VVKP 	<ul style="list-style-type: none"> - 2023: Opmaak plan van aanpak - 2023-2024: Uitwerking

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.3. We garanderen de kwaliteit van hulpverlening voor hun cliënten.

61	<p>Er wordt ingezet op de organisatie van internationale uitwisseling van ambtenaren, experten, sectorspelers en jongeren en de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Er wordt bekennen hoe deze internationale goede voorbeelden geïmplementeerd kunnen worden in het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid. Tegelijkertijd wordt onze eigen expertise op vlak van dit thema uitgedragen en worden Vlaamse goede praktijken internationaal in de kijker gezet.</p>		
Trekkende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding	Meewerkende minister(s)	/
Stand van zaken	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)	
op datum: 05/12/2022	<p>☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: Corona</p>	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2020-2021 bleek internationale uitwisseling niet mogelijk wegens de coronapandemie. Met JINT vzw vond in februari 2022 een eerste verkennend gesprek plaats over hoe dit in 2022-2024 aan te pakken. - Vlaanderen heeft onder coördinatie van het Departement Cultuur, Jeugd en Media bijgedragen aan de nieuwe strategie Kinderrechten 2022-2027 van de Raad van Europa met als één van de doelstellingen "Bevrijding van geweld voor alle kinderen" en deelgenomen aan de lanceringsconferentie te Rome in april 2022. Op deze conferentie kon er uitgewisseld met experts en vertegenwoordigers van andere landen over onder meer online seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, uitdagingen en risico's van artificiële intelligentie, nationale strategieën ter voorkoming van geweld tegen kinderen en omvattende seksuele opvoeding. 	

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

62a Er wordt geïnvesteerd in meldpunten voor seksueel grensoverschrijdend gedrag/aansprekpunten integriteit. De betrokken personen worden hiervoor opgeleid en de meld- en aanpreekpunten worden breed bekend gemaakt.

Binnen het kader van leerlingenbegeleiding wordt bekijken hoe seksueel grensoverschrijdend gedrag een duidelijke plaats kan krijgen, wie welke rol kan opnemen, welke ondersteuning er verder nodig is en hoe dit duidelijk te communiceren naar leerlingen en ouders.

Trekende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	Meewerkende minister(s)	/	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
Stand van zaken op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)	Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<ul style="list-style-type: none"> - In overleg met koepels en CLB-netten ervoor gekozen geen 'aparte' functie in het leven te roepen voor onderwijs. Hier is iedereen in principe aansprek punt. Wel aanduiding van contactpersonen integriteit bij de koepels als 2delijns API's. (Verwijzing naar deze aansprek punten in communicatie rond dit thema). - Vorming mogelijk via Sensoa en koepels o.a. rond raamwerk en vlaggensysteem. - Handvatten in 	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg werk groep integriteit met koepels, CLB en Sensoa (eind 2022); o.a. <ul style="list-style-type: none"> ○ Professionalisering en sensibilisering leerkrachten en CLB: welke noden zijn er nog, hoe kunnen we hieraan tegemoet komen? ○ Grenswijs.be en verdere uitrol/vorming aansprek punten integriteit: werking, verbeterpunten etc. - Voor hoger onderwijs, tegen zomer '23: concretiseren van 1) het extern, onafankelijk meldepunt waar slachtoffers laagdrempelig terecht kunnen, als aanvulling op bestaande interne meldpunten in hoger onderwijs; 2) een centrale registratie van elke melding bij elke instelling, met actieve opvolging; 3) een beschermend kader voor

	gedrag in het hoger onderwijs. Concreet krijgt het reeds bestaande beleid 3 belangrijke aanvullingen. Er komt centraal een extern, onafhankelijk meldpunt waar slachtoffers laagdrempelig terecht kunnen, als aanvulling op bestaande interne meldpunten. Er komt ook een centrale registratie van elke melding bij elke instelling, met actieve opvolging. Ook komt er een beschermend kader voor studenten naar analogie met de Welzijnswet voor personeel.
--	---

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag/aansprekpunten integriteit in alle betrokken sectoren.

62b	Er wordt geïnvesteerd in meldpunten voor seksueel grensoverschrijdend gedrag/aansprekpunten integriteit. De betrokken personen worden hiervoor opgeleid en de meld- en aanpreekpunten worden breed bekend gemaakt.
------------	--

Binnen de jeugdorganisaties worden aansprekpunten integriteit aangeduid, wordt ervoor gezorgd dat ze gevormd worden en dat hun organisaties een integriteitsbeleid ontwikkelen. Zo wordt de bestaande decreetale verplichting uitgevoerd en wat de voorbij jaren werd ingeschreven in de subsidieovereenkomst verankerd. Jeugdworkers worden in hun vorming vertrouwd gemaakt met het waarborgen van de emotionele en fysieke veiligheid en integriteit van kinderen en jongeren. Het thema 'seksueel geweld' maakt hiervan integraal onderdeel uit. Onder meer gaat er aandacht uit naar een handelingskader en een stappenplan zodat ze met actuele informatie weten op welke manier en via welke acties kan worden omgegaan met verontrustende situaties.

Trekende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding	Meewerkende minister(s)	/	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op 05/12/2022 ☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) gestart*	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) - Uitgave 'Mentaal sterk dat's Jeugdwerk' door Jeugdwerk voor Allen en het departement Cultuur, Jeugd en Media, waarin aan seksueel grensoverschrijdend gedrag aandacht wordt https://www.jeugdwerkvoorallen.be/informatie/mentaal-welzijn & https://www.jeugdwerkvoorallen.be/sites/default/files/wysiwyg/website/200918-boekje_psychisch_welzijn-digi_spreads_1.pdf	besteed: ☐ Stopgezet* *Reden: ...	- Opleiding op de bijeenkomsten van de werkgroep Integriteit Jeugd - Onderhoud- en hosting tot 31/12/25 door Sensoa, Icoba en Pimento. Pimento blijft verantwoordelijk voor het thema pesten op de tool en gebruikt de tool tijdens haar eigen procesbegeleidingen in diverse sectoren. Opvolging en evaluatie gratis aanbod jeugdwerk op het vlak van integriteit (2022-2023)		

<ul style="list-style-type: none"> - De vorming 'API in het jeugdwerk' die de Ambrassade organiseert (i.s.m. Pimento en Tumult), benadert integriteit vanuit drie insteeken: pesten, geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag. De deelnemers krijgen handvaten om een kwaliteitsbeleid, preventiebeleid en reactiebeleid op maat van hun organisatie uit te werken. Er worden in de vorming ook verschillende tools op maat van het jeugdwerk aangereikt: bv. (Niet mis mee?) en Oké van Pimento, gebaseerd op het vlaggensysteem van Sensoa. - In de syllabus bij de vorming wordt er uitdrukkelijk verwezen naar de zorgcentra sekseel geweld in Brussel, Gent en Luik, het Vertrouwenscentrum Kindermisbruik en Child Focus. Maar ook naar Stop it now!, het Universitair forensisch centrum en 1712. - Organisatie door De Ambrassade van intervisies en collegagroepen voor aanspreekpunten integriteit - Ontwikkeling van tools <u>(Niet mis mee?)</u> en <u>Oké</u> door Pimento en gebruik ervan door de jeugdsector - Zie ook actie 4 waarin verwezen wordt naar enerzijds het tweejarige project "Jeugdwerk en verontrustung" door het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling en anderzijds de bijkomende opdracht voor Pimento voor 2021 en 2022-2023 om het jeugdwerk op het vlak van integriteit te ondersteunen. - Het Departement Cultuur, Jeugd en Media ontsluit informatie over het beleid inzake integriteit in het jeugdwerk: https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/jeugd/vlaams-jeugd-en-kinderrechtenbeleid/transversale-beleidsthemas-jeugd/integriteit-de-jeugdsector. Informatie over hoe dat beleid vertaald wordt naar praktijk in het jeugdwerk is te vinden bij De Ambrassade, waarr tevens een overzicht van de API's, met contactgegevens, binnen de jeugdsector beschikbaar wordt gesteld (https://ambrassade.be/nl/kennis/artikel/waar-vind-ik-mijn-api) en ook andere relevante informatie voor de API op het vlak van integriteit (https://ambrassade.be/nl/kennis/integriteit). Beide webpagina's zijn met elkaar verbonden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Afronding en opvolging van project 'Jeugdwerk en verontrustung' (december 2022) - De Ambrassade biedt bijkomende aandacht aan communicatie over integriteit, waaronder seksuele integriteit, binnen het jeugdwerk en zorgt voor een versterkte ondersteuning van de API's. Dit kadert binnen prioriteit 1 van het JKP waarin het engagement wordt aangegaan tot het stimuleren van een gericht integriteitsbeleid, waaronder binnen het jeugdwerk.
---	---

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

62c	Er wordt geïnvesteerd in meldpunten voor seksueel grensoverschrijdend gedrag/aanspreekpunten integriteit in alle betrokken sectoren opgeleid en de meld- en aanpreekpunten worden breed bekend gemaakt.
------------	---

Gesubsidieerde sportfederaties moeten vanaf 1 januari 2021 een integriteitsbeleid voeren waarvan het hebben van een aanspreekpunt integriteit een onderdeel uitmaakt. Het Vlaams Sporttribunaal, dat overkoepelend klachten en tuchtprocedures voor de aangesloten sportfederaties kan afhandelen, gaat in 2021 van start. Via sportclubondersteuning moeten deze sportfederaties ook een integriteitsbeleid op clubniveau voeren door in haar sportclubs o.a. het werken met laagdrempelige aanspreekpersonen, te stimuleren. Het Centrum Ethiek in de Sport (ICES) begeleidt de sportfederaties en biedt vormingen en ondersteuning voor de aanspreekpunten.

Trekende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
Meewerkende minister(s)	/	Stand van zaken
op datum: 05/12/2022 ☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* <small>*Reden: ...</small>	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - Integriteitsbeleid met aanspreekpunten integriteit (API) binnen gesubsidieerde sportfederaties (vanaf 1 januari 2021). - Vlaams Sporttribunaal (VST) is operationeel per 1 januari 2021. Na een opstartsubsidie van 40.000 euro in 2021 ontvangt VST een verdere subsidie van 230.000 euro (tot einde 2024) om kwaliteit en dienstverlening te garanderen en verder uit te breiden. - ICES werkt binnen haar convenant 2021-2023 aan de ondersteuning van de sportsector, vorming en begeleiding van de aanspreekpunten, enz. - Integriteitsbeleid binnen de Vlaamse Trainersschool (zie actie 47). 	<ul style="list-style-type: none"> - Integriteitsbeleid van het sportfederatieniveau doortrekken naar sportclubniveau (continu proces 2021-2024) - Specifieke aandacht voor topsport (2022-2023) om beleid en praktijk te versterken, vertrekende vanuit het Topsportactieplan Vlaanderen V (2021-2024). We zetten sterk in op procedures, gedragscodes en preventieve maatregelen. We hebben taakomschrijvingen opgesteld voor technische directeurs topsportcoaches waarin het creëren van een veilig topsportklimaat bovenaan staat. We streven ernaar om multidisciplinaire teams in te zetten in de omkadering van topsporters en beloftevolle jongeren (trainers, coaches, sportpsychologen, voedingsspecialisten, kinesitherapeuten, dokters,...). We zetten in op de vorming van coaches, onder andere over thema's als eetproblematiek en mentale druk. We schrijven competentieprofielen uit voor sleutelposten in de topsportwerking van federaties, en we stippen

	<ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding van de thematiek/tools/vormingen van sekueel grensoverschrijdend gedrag met fysiek en psychisch grensoverschrijdend gedrag (2021-2022) - Basisopleiding API voor sportdiensten ism Netwerk Lokaal Sportbeleid (najaar 2021). -	<ul style="list-style-type: none"> vormingstrajecten uit voor technische directeurs topsport en high potential coaches. - Uitbreiden van het integriteitsbeleid naar de erkende niet-gesubsidieerde sportfederaties en de organisaties voor sportieve vrijetijdsbesteding, waaronder het organiseren van een aanspreekpunt integriteit (wijziging regelgeving lopende in 2022) - Duidelijker communicatie en informatie over de meldpunten die er voor de sportsector zijn, waaronder de API's in de 13 Centra van Sport Vlaanderen (2022).
--	--	--

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

62d	Er wordt geïnvesteerd in meldpunten voor seksueel grensoverschrijdend gedrag/aansprekpunten integriteit. De betrokken personen worden hiervoor opgeleid en de meld- en aanpreekpunten worden breed bekend gemaakt.
------------	--

Het VAPH optimaliseert en versterkt in 2021 de werking van het meldpunt GOG (grensoverschrijdend gedrag). GOG-meldingen hebben in de eerste plaats als doel om na te kunnen gaan of de voorziening voor personen met een handicap de juiste procedures heeft gevolgd bij vaststelling van een feit (ouders, voogd of politie betrekken/verwittigen, registreren van het incident, beschermende maatregelen nemen...). In 2021 wordt het registreren van meldingen vereenvoudigd.

Trekende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
Meewerkende minister(s)	/	Stand van zaken
op datum: 05/12/2022	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sinds 1 september 2021 werd een nieuwe meldprocedure in werking gesteld. De meldingen gebeuren nu via het platform Google-forms waarbij via een invulschem de gegevens automatisch bij het VAPH terechtkomen. Zodoende dienen er geen tekstbestanden meer te worden doorgemaaid. Het knelpunt van onvolledige meldingen wordt hiermee tevens ondervangen. Een melding kan énkel nog gebeuren indien alle gevraagde informatie wordt ingevuld - Indiening van melding rond verontrusting vereenvoudigd met webformulier - Rapportering vereenvoudigd door automatische koppling Melding uitgebreid met mogelijkheid om ernstige agressie ten aanzien van personeel te melden 	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* <p>*Reden: ...</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Melding uitgebreid met mogelijkheid om andere ernstige situaties te melden die de werking van de voorziening kunnen verstoren - Reglementaire basis creëren om melden van andere ernstige situaties die de werking van de voorziening verstoren, te verplichten (niet specifiek voor seksueel geweld) Timing : 2022 - Vanuit het VAPH zal gebruik gemaakt worden van de reguliere infokanalen om de voorzieningen te informeren en sensibiliseren. <p>Het VAPH kan evenwel geen opleidingen opleggen</p>
--	--

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

62e	<p>Er wordt geïnvesteerd in meldpunten voor seksueel grensoverschrijdend gedrag/aanspreekpunten integriteit. De betrokken personen worden hiervoor opgeleid en de meld- en aanpreekpunten worden breed bekend gemaakt.</p> <p>Er worden opleidingen tot vertrouwenspersoon aangeboden voor de hele cultuur- en audiovisuele sector. Het Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten biedt binnen haar opleidingsaanbod minimaal jaarlijks een 5-daagse opleiding tot vertrouwenspersoon aan. Werknemers die vallen onder pc 304 kunnen daarvoor gebruik maken van hun opleidingskrediet.</p>
-----	--

Trekende minister(s)	Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
Meewerkende minister(s)	/	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sinds 4 april 2019 zijn twee psychologen halftijds aangesteld bij de Genderkamer om naar concrete ervaringen of meldingen te luisteren en hierin te adviseren of te bemiddelen. - Het Sociaal Fonds Podiumkunsten in samenwerking met IDEWE biedt een 5-daagse basisopleiding tot <p>- De psychologen bij de Genderkamer worden nog gefinancierd tot april 2022. Ondertussen wordt in het voorjaar van 2022 een evaluatieonderzoek gestart over het Actieplan Grensoverschrijdend Gedrag in de Cultuur en Audiovisuele sector. Op basis van de aanbevelingen van dit onderzoek zal verder bekijken wordt of en hoe dit verder ondersteund zal worden.</p>

Stand van zaken
op datum: 05/12/22

- Afgerond
 Lopende
 (Nog) niet gestart*
 Stopgezet*
*Reden: ...

	vertrouwenspersoon aan. Tot op heden werden 70 vertrouwenspersonen opgeleid. Voor kleine organisatie die geen interne vertrouwenspersoon kunnen aanstellen werd een pool freelance vertrouwenspersonen opgericht. Er zitten 12 vertrouwenspersonen in de pool	- De opleidingen tot vertrouwenspersoon maken blijvend onderdeel uit van het opleidingsaanbod van het Sociaal Fonds Podiumkunsten. De pool freelance vertrouwenspersonen wordt verder uitgebreid. Er wordt tevens bekijken of de pool kan opengesteld worden voor de brede kunstensector.	

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

- 63** De bestaande procedures voor melding van grensoverschrijdend seksueel gedrag in de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen hebben nood aan een update. Daarnaast is er de nood om de verschillende bestaande procedures op elkaar af te stemmen waar mogelijk. We zullen de werking van de bestaande procedures voor melding van grensoverschrijdend seksueel gedrag in de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen evalueren, bijsturen waar nodig en op elkaar afstemmen waar relevant.

Trekende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin	Meewerkende minister(s)	/	Stand van zaken	Geplaneerde stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart*	☐ Stopgezet* *Reden: ...		<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - De bepalingen mbt seksueel grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse woonzorgcentra werden in het stambesluit van 24 juli 2009 ingevoegd bij besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014 betreffende het beleid inzake preventie van en omgaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag in gezondheids- en woonzorgvoorzieningen. Tijdens de opmaak van het BVR van 9 mei 2014 werd er meermalen de nadruk op gevestigd dat de rol van AZG zeer beperkt moet blijven. De Vlaamse Regering had met deze bepalingen niet de ambitie om in de plaats te treden van de verantwoordelijke directies en zorgpersoneel wanneer die met bepaalde feiten en vermoedens worden geconfronteerd. De verplichte melding aan AZG, vermeld artikel 6, §3, van het stambesluit staat los van en is onafhankelijk van de inhoud van de klacht. Bovendien gebeurt de melding op gemanomiseerde wijze. Het is juridisch wel mogelijk om een ontvangstmelding naar de voorziening te sturen. Als we de reactie van het bestuur van het woonzorgcentrum onvoldoende vinden, worden bijkomende vragen aan de voorziening gesteld en kan, indien we dit nodig vinden, een (hoogdringend) inspectiebezoek plaatsvinden. Hierbij wordt het beleid, procedures en het optreden van de voorziening onder de loep genomen. Het Agentschap Zorg/Zorginspectie zal nooit een specifieke casus onderzoeken. Als het Agentschap Zorg en Gezondheid via de Woonzorglijn (telefoonnummer 02 553 75 00 of mail naar www.woonzorglijn.be) de melding 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle voorzieningen die erkend en gesubsidieerd worden door Opgroeiën, hebben een procedure voor melding van grensoverschrijdend seksueel gedrag. Het agentschap Opgroeiën screent haar regelgeving en waar nodig wordt de sectorale regelgeving bijgestuurd. (Timing najaar 2022). -

- krijgt van een specifiek voorval, kan worden voorgesteld om klacht in te dienen bij de bevoegde politiediensten.
- Na het invoeren van het nieuw woonzorgdecreet van 15 februari 2019 werd in het BVR van 28 juni 2019 het begrip seksueel grensoverschrijdend gedrag (beperkt tot de context van de woonzorgvoorzieningen en de verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers) uitgebreid tot 'grensoverschrijdend gedrag'.
  - De sector van de gezinszorg sloot in 2019 een Charter af rond de aanpak van ongewenst seksueel gedrag tijdens tewerkstelling aan huis in de diensten voor gezinszorg. Dit charter is paritair afgesloten door de private diensten in het PSC 318.02.
  - De verplichting voor het ontwikkelen van een geschreven referentiekader en de meldingsplicht ten aanzien van gebruikers, aan het VAPHI is regelgevend vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap, meer bepaald in artikels 42 en 43. Het betreft erkenningsvoorwaarden.
  - Het is een vergunningsvoorwaarde voor de organisator van de kinderopvang om een procedure grensoverschrijdend gedrag te voorzien en elke situatie van grensoverschrijdend gedrag zo snel mogelijk aan het Agentschap te melden. Daarnaast is er meldingsplicht voor Mentes (ondersteuningsnetwerk kinderopvang) en Pools gezinsopvang als ze in het kader van hun ondersteuningsopdracht vaststellen dat zich in een voorziening handelingen voordoen die de fysieke/psychische integriteit van het kind schaden. De verplichting om te voorzien in een procedure grensoverschrijdend gedrag is regelgevend vastgelegd in artikel 28 van het vergunningsbesluit "Besluit van de Vlaamse Regering houdende de vergunningsvoorwaarden en het kwaliteitsbeleid voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters van 22 november 2013".
  - De organisator van Buitenschoolse Opvang en Activiteiten (BOA) heeft de verplichting gepast te reageren op grensoverschrijdend gedrag. De organisator wordt verwacht aan de slag te gaan met een interne procedure, om van daaruit tot een adequate aanpak te komen. Daarnaast is er ook de verwachting ten aanzien van de organisator dat ze elke schending van de fysieke of psychische integriteit van een kind of van een medewerker onmiddellijk aan het Agentschap meldt. Besluit van de

Vlaamse Regering tot toekenning van een kwaliteitslabel aan organisatoren van kleutertopvang van 16 oktober 2020 bepaalt in artikel 18 : “De organisator meldt elke schending van de fysieke of psychische integriteit van een kind of van een medewerker onmiddellijk aan het agentschap”.

- De organisator van aannodigingen van preventieve gezinsondersteuning heeft de verplichting om grensoverschrijdend gedrag aan te pakken. De regelgeving heeft alleen betrekking op grensoverschrijdend gedrag naar kinderen en heeft geen betrekking op grensoverschrijdend gedrag tussen medewerkers onderling of ten aanzien van volwassenen. In Artikel 37 van het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning wordt bepaald : “De organisator levert binnen de uitvoering van de aannodiging waarvoor hij erkend is, maximale inspanningen om grensoverschrijdend gedrag en gevraarsituaties ten aanzien van kinderen te vermijden en in voorkomend geval aan te pakken. De organisator meldt elke gevraarsituatie en situatie van grensoverschrijdend gedrag zo snel mogelijk aan het agentschap”.
- De organisator van de consultatiebureaus van kind en gezin is verantwoordelijk om een procedure grensoverschrijdend gedrag te voorzien voor de gebruikers. Het gaat over een erkenningsvoorraarde waardoor in het geval van grensoverschrijdend gedrag een waarschuwing/schorsing of opheffing van de erkenning kan volgen. Er zijn draaiboeken beschikbaar hoe een procedure GOG moet opgemaakt worden en hoe met een melding van grensoverschrijdend gedrag omgegaan moet worden. Dit wordt nagekeken door Zorginspectie.
- Op basis van regelgeving wordt binnen de Jeugdzorg verwacht dat elke organisatie over een beleid en procedures beschikt inzake het voorkomen en detecteren van en het omgaan met situaties van (grens)overschrijdend gedrag. Deze procedures bevatten eveneens de wijze waarop hierover wordt gecommuniceerd, onder andere met de administratie. Gezien de maatschappelijke gevoeligheid van het thema worden de verwachtingen ter zake als erkenningsvoorraarde opgelegd. Opgroeiën stelt een nota ter beschikking voor de jeugdhulpvoorzieningen en de diensten voor pleegzorg die consulaireerbaar is via website:https://www.jeugdhulp.be/sites/default/files/documents/161004_meldingen_gog_nota.pdf.
- Binnen de centra kinderzorg en gezinsondersteuning is er een decretale verplichting om te voorzien in een procedure GOG. Bij inschatting dat er zich een mogelijke gevaar- of risicosituatie voordoet of een

	<p>vorm van grensoverschrijdend gedrag, gebruikt de voorziening de meldfiche om deze situatie te melden aan Opgroeien.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ook binnen de vertrouwencentra kindermishandeling is er een verplichting om een procedure GOG te voorzien. De regelgeving heeft alleen betrekking op grensoverschrijdend gedrag naar cliënten en heeft geen betrekking op grensoverschrijdend gedrag tussen medewerkers onderling. Er is ook de verplichting om meldingen van GOG te melden aan het Agentschap Opgroeien. - Voor wat betreft de diensten binnen de Jeugdhulp geldt globaal dat:<ul style="list-style-type: none"> - Kinderen, jongeren, jongvolwassenen, (pleeg)ouders of mensen die instaan voor de opvoeding van een minderjarige, en een vraag of klacht hebben in verband met Jeugdhulp kunnen terecht bij de JO-lijn. - Ook medewerkers van andere diensten die een melding of klacht doorgeven die niet bestemd is voor hen (bv. Kinderrechtencommissariaat, Vlaamse Ombudsdienst, VAPH, ...) kunnen een melding of klacht aan de Jo-lijn doorgeven die niet voor hen bestemd is - Als er grensoverschrijdend gedrag wordt vastgesteld/gemeld volgt de Jo-lijn de procedure van klachtenbehandeling bij zorgwekkende klachten (incidenten waarbij de integriteit van de minderjarige in gedrang komt/in gevaar was, ...) - In de sectorale regelgeving van CAW en de Centra voor Tele-Onthaal wordt bepaald welke elementen minimaal in het kwaliteitshandboek van deze organisaties moeten vermeld worden. Het gaat hier onder meer om de werkwijze bij schade aan de integriteit van de gebruiker of derde. In de sectorale regelgeving van de CAW en de centra voor Tele-Onthaal wordt ook opgelegd dat elke organisatie een geschreven referentiekader voor grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van gebruikers moeten ontwikkelen. Hierin moet ook een procedure worden opgenomen voor het gepast reageren op dat grensoverschrijdend gedrag. Grensoverschrijdend gedrag van medewerkers van het centrum ten aanzien van gebruikers moet aan de administratie worden gemeld. De CAW-sector werkte in dit kader een minimaal sectoraal afsprakenkader uit dat voor elk CAW van toepassing is. Elk CAW engageerde zich ertoe het kader verder uit te werken en te implementeren. Het kader vermeldt een stappenplan rond grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van een gebruiker. In 2018 werden specifieke richtlijnen verstuurd naar de CAW en TO
--	---

- In de sectorale regelgeving van de instituten voor samenlevingsopbouw wordt bepaald welke elementen minimaal in het kwaliteitshandboek van deze organisaties moeten vermeld worden. Het gaat hier onder meer om de werkwijze bij schade aan de integriteit van de gebruiker of derde.
- In de sectorale regelgeving van de instituten voor samenlevingsopbouw wordt ook opgelegd dat elke organisatie een geschreven referentiekader voor grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van gebruikers moet ontwikkelen. Hierin moet ook een procedure worden opgenomen voor het gepast reageren op dat grensoverschrijdend gedrag. Grensoverschrijdend gedrag van medewerkers van het centrum ten aanzien van gebruikers moet aan de administratie worden gemeld.
- Er werden specifieke richtlijnen bezorgd aan de sector samenlevingsopbouw
- In de sectorale regelgeving van de verenigingen waar armen het woord nemen wordt opgelegd dat elke organisatie een geschreven referentiekader voor grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van gebruikers moet ontwikkelen. Hierin moet ook een procedure worden opgenomen voor het gepast reageren op dat grensoverschrijdend gedrag. Grensoverschrijdend gedrag van medewerkers van het centrum ten aanzien van gebruikers moet aan de administratie worden gemeld.
- In 2018 werden daartoe richtlijnen bezorgd aan de verenigingen.
- In de overeenkomst tussen de vzw Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk (VSVW) en de Vlaamse Gemeenschap (2018-2022) wordt melding gemaakt van het thema grensoverschrijdend gedrag: *VSVW sensibiliseert organisaties inzake grensoverschrijdend gedrag (specifiek rond vrijwilligers), ondersteunt de ontwikkeling van hun beleid rond grensoverschrijdend gedrag en werkt hiertoe samen met derden met specifieke expertise (o.a. SAM). Dit wordt ook afgestemd op resultaten van ander lopend onderzoek rond dit thema.*

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

64	De toegankelijkheid van het Raamwerk Seksualiteit en Beleid (een preventiemethodiek van Sensoa om seksuele gezondheid beleidsmatig aan te pakken in organisaties als scholen, jeugdwerk, sport, voorzieningen voor personen met een handicap e.a.) wordt verbeterd. Sensoa werkte hiervoor samen met Pimento en Icoba en in 2021 plannen deze organisaties om gezamenlijk een aanbod van een uitgebreid en vernieuwd Raamwerk Integriteit (Grenswijs) te kunnen geven. Samen met de betrokken departementen wordt ook uitgekeken naar de ontwikkeling van een bijhorende tool om een integriteitsbeleid te voeren in de verschillende settings.
-----------	---

Trekkende minister(s)	Meewerkende minister(s)	Stand van zaken	Geplaande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
<ul style="list-style-type: none"> • Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin • Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand • Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management • Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding 	/	<p>op datum: 05/12/2022</p> <p>☐ Afgerond</p> <p>☒ Lopende</p> <p>☐ (Nog) niet gestart*</p> <p>☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<p>WELZIJN</p> <p>- Grenswijs is gelanceerd door Sensoa en partners in voorjaar 2021, dit ging gepaard met een symposium en trainingen voor intermediairs</p> <p>SPORT</p> <p>- Lancering Grenswijs op 1 april 2021, waar voor de sportsector Centrum Ethiek in de Sport (ICES) een van de uitvoerende partners is in dit samenwerkingsverband.</p> <p>- Grenswijs – als uitbreiding van het vlaggensysteem om ook situaties van psychisch en fysiek grensoverschrijdend gedrag in te schatten – werd opgenomen in de nieuwe inhouden voor de</p> <p>WELZIJN</p> <p>- Grenswijs is opgenomen in de oproep om ook in de beheersperiode vanaf 2022 verder te implementeren.</p> <p>SPORT</p> <p>- Verdere samenwerking van ICES met Sensoa, Pimento en ICOBA voor de vertaling van 'Grenswijs' naar de sportsector: via het uitwerken van 17 sportspecifieke cases die op Grenswijs.be zullen verschijnen, en verwerkt worden in de Start-2-Coach opleiding van de Vlaamse Trainersschool (zomer-najaar 2021).</p>

<p>vormingen 'Omgaan met grensoverschrijdend gedrag in de sport' en 'Aan de slag als Club-API' (mei 2021).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijscholing van ICBS-lesgevers en docenten Vlaamse Trainerschool over het Grenswijssysteem. 	<p><u>CULTUUR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - OkO werkte samen met Sensoa een beleidskader uit voor de (podium)kunstensector. Het beleidskader focust op drie aspecten: kwaliteit, preventie en reactie. Concreet werden een aantal tools ontwikkeld: - een beleidsmatrix: een overzicht van de verschillende werkwijzen, methodes en interventies om een beleid tegen grensoverschrijdend gedrag inhoudelijk vorm te geven; - een gedragscode met richtlijnen voor de medewerkers van een organisatie; - een handelingsprotocol dat de stappen beschrijft die een lid van een team kan zetten wanneer er binnen de organisatie een vermoeden, onthulling of vaststelling is van seksueel misbruik; - een checklist omgangsregels: een lijst van afspraken over hoe men binnen een organisatie met elkaar wil omgaan. 	<p><u>HET BELEIDSKADER WORDT TER BESCHIKKING GESTELD EN GEПROMOOT.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het beleidskader wordt ter beschikking gesteld en gepromoot.

	<p>de gevvers van de API-opleiding. Deze brochure is een verdere vertaling van het raamwerk naar het jeugdwerk.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pimento staat in voor de ontwikkeling, verspreiding en organisatie van het vormingsaanbod rond het pakket '(N)ietsmisme?! uit. Dit pakket leert jeugdwerkers bewust om te gaan met seksuele situaties en seksueel grensoverschrijdend gedrag in een jeugdwerkcontext. '(N)iets mis mee?! is gebaseerd op het Vlaggensysteem van Sensoa. - Actualisatie door Pimento van Oké voor jongeren in oktober 2022 (Met het spel 'Oké?!' bespreek je het thema seksueel grensoverschrijdend gedrag met jongeren van 12 tot 16 jaar aan de hand van diverse situaties, stellingen, doe-opdrachten en weetjes. 'Oké! werd ontwikkeld in samenwerking met Sensoa op basis van het Vlaggensysteem).
--	--

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

65 In het kader van het Referentiekader voor internaatskwaliteit (Rik) wordt de link tussen internaten en CLB's versterkt. Personele in de internaten wordt gesensibiliseerd rond seksueel misbruik.

Trekende minister(s) Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Meewerkende minister(s) /

Stand van zaken

op datum: 05/12/2022 Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)

- Afgerond
  - Lopende
  - (Nog) niet gestart*
  - Stopgezet*
- *Reden: ...

Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)

1. Er wordt op dit moment door de onderwijsinspectie gewerkt aan een TIK (toezichtskader voor internaatskwaliteit) gebaseerd op het Rik (referentiekader internaatskwaliteit (Rik))
2. Er wordt op dit moment ook gewerkt aan een decreet over de onderwijsinternaten. Door dit decreet en/of de daaruit volgende Besluiten van de Vlaamse Regering zullen het Rik en TIK hun reglementaire verankering krijgen.
3. Door het samengaan van de eerste twee elementen is vanaf dan elke element van het Rik voorwerp van de permanente kwaliteitsbewaking binnen de sector onderwijsinternaten. Ook 'Kwaliteitsverwachting 8 in het Rik - Het interneatsteam biedt veiligheid en beschermt kinderen/jongeren' is hiermee gevatt.

Bij de implementatie van het decreet over de onderwijsinternaten zal er ook ingezet worden op vorming. Die vorming is in de eerste plaats gericht op de gehele vernieuwing, maar ook op het Rik. Integriteit in het algemeen en seksueel misbruik in het bijzonder zullen daar ook aandacht in krijgen.

(Timing decreet over de onderwijsinternaten: inwerkingtreding 01/09/2023)

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.	
OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.	
66	Het preventiedecreet is het regelgevend kader waarbinnen de Vlaamse overheid binnen de sectoren sport, cultuur, onderwijs, zorg en welzijn aan preventieve (seksuele) gezondheid werkt. Een gezonde seksuele ontwikkeling en beleving nastreven, maakt dat er geen plaats is voor seksueel geweld. Daarom wordt er binnen de doelstelling 'seksuele gezondheid' van het Preventiedecreet, in samenwerking met verschillende partners, werk gemaakt van een brede preventieve aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag en misbruik.
Trekende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	/
op datum: 05/12/2022	Stand van zaken
☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - Met het gevoerde preventieve beleid voor seksuele gezondheid, wordt er indirect aan de preventie van seksueel geweld gewerkt. Als we via de werkingen van Sensoa (partnerorganisatie seksuele gezondheid), Tropisch Instituut (terreinwerk naar sub-saharaanse Afrikaanse gemeenschappen) en Violet (terreinwerk naar sekswerkers) beleid voeren ter bevordering van seksuele gezondheid, is er steeds aandacht voor de preventie van seksueel geweld. Een gezonde seksuele ontwikkeling en beleving nastreven, maakt dat er geen plaats is voor seksueel geweld. De drie genoemde organisaties vertrekken steeds vanuit dit uitgangspunt. - In de materialen die deze organisaties ontwikkelen en verspreiden is er ofwel gepaste aandacht voor seksueel geweld ofwel zijn ze specifiek ontwikkeld ter preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit zijn enkele voorbeelden van acties: <ul style="list-style-type: none"> ○ Het Vlaggensysteem: een preventiemethodiek van Sensoa waarbij gewerkt wordt via tekeningen en andere werkvormen om om te gaan met seksueel
	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
	<ul style="list-style-type: none"> - Een continu proces, zie andere fiches - Grenswijs en Vlaggensysteem zijn opgenomen in de oproep-beheersovereenkomst van Sensoa om ook in de periode vanaf 2022 verder te promoten en te implementeren. Concreet gepland: interviestiemomenten, vormingen, up to date houden van de methodiek, beter online toegankelijk maken, e-learningmodule ontwikkelen, webinars, enz. - In het platform Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag, georganiseerd door Sensoa als opdracht binnenvinden behersovereenkomst, worden organisaties regelmatig samengebracht rond dit thema om ervaringen uit te wisselen, initiatieven op elkaar af te stemmen, kennis te delen.

- (grensoverschrijdend) gedrag. Initieel is het ontwikkeld voor beoordeling van gedrag bij kinderen, maar sinds 2021 ook beschikbaar voor volwassenen. In 2021 plant Sensoa binnen haar beheersovereenkomst de ontwikkeling van een toolbox Vlaggensysteem waarin alle tekeningen en werkvormen, zowel bruikbaar voor kinderen als volwassenen, m.b.t. het Vlaggensysteem doorzoekbaar en downloadbaar zijn. De succesvolle methodiek zal op die manier toegankelijker beschikbaar zijn voor al wie nood heeft aan een beoordelingsinstrument voor seksueel (grensoverschrijdend) gedrag en hoe er mee om te gaan in contexten als woonzorgcentra, jeugdhulp, jeugdverenigingen, sportverenigingen, e.a..
- Raamwerk Seksualiteit en Beleid: een preventiemethodiek van Sensoa om seksuele gezondheid beleidsmatig aan te pakken in organisaties als scholen, jeugdwerk, sport, e.a. In 2020 werden voorbereidingen getroffen om het Raamwerk Seksualiteit en Beleid uit te breiden naar meerder thema's pesten en agressie (ook wel ruimere integriteit genoemd) en werd gewerkt aan de toegankelijkheid van deze preventiemethodiek. Sensoa werkte hiervoor samen met Pimento en Icoba en in 2021 plannen deze organisaties om gezamenlijk een aanbod van een uitgebreid en vernieuwd Raamwerk Integriteit te kunnen geven. Samen met het departement WVG, Cultuur, Sport en Onderwijs wordt ook uitgekeken naar de ontwikkeling van een bijkomende tool om een integriteitsbeleid te voeren in de verschillende settings. (=Grenswijs)

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

67 Binnen de problematiek van grensoverschrijdend gedrag wordt er via het Sociaal Charter voor de Mediasector specifiek aandacht geschonken aan seksueel geweld en gepaste maatregelen hieromtrent. Zo zal onder meer in samenwerking met Mediarte een nieuwe inspanning worden geleverd tot het opleiden van vertrouwenspersonen in de audiovisuele sector. Er worden in opleidingen voorzien rond preventie en het omgaan met seksueel geweld op maat van de audiovisuele sector. Mediarte neemt tevens een coördinerende rol op in het monitoren van seksueel geweld binnen de audiovisuele sector.

Trekende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding	Meewerkende minister(s)	/	Stand van zaken	Geplaneerde stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
op datum: 05/12/2022	☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - Mediarte heeft een zesmaandelijks overlegplatform in het leven geroepen met organisaties die in de Vlaamse audiovisuele, film en digitale sector actief zijn en acties ondernemen om grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan en te ijveren voor meer gendergelijkheid in onze sector. - Mediarte organiseerde op 23 maart 2021 en 27 mei 2021 in samenwerking met de Genderkamer en Sensoa een webinar omtrent omgaan met grensoverschrijdend gedrag - Het Actieplan tegen Grensoverschrijdend Gedrag in de Vlaamse Mediasector werd op 7 maart 2022 voorgesteld en er werd een engagementsverklaring ondertekend door de grote mediaspelers. 		Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - De opleiding van vertrouwenspersonen wordt in voorjaar 2022 opgestart. - Opvolging op het jaarlijkse overlegplatform (najaar 2021) van het Sociaal Charter voor de Mediasector. 	

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

68	Organisaties binnen de onderwijs-, sport- en cultuursector worden nog beter geïnformeerd over op welke manier en via welke acties zij moeten omgaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag.
Trekende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> • Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand • Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management
Meewerkende minister(s)	/
op datum: 05/12/2022	Stand van zaken
	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)
	<u>ONDERRWIJS</u>
☐ Afgelopen ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	<ul style="list-style-type: none"> - Zie actie 52 - Blijvend aandachtspunt <ul style="list-style-type: none"> ○ Reeds sensibilisering via Klasclement, Klasse, koepels, Sensoa etc. ○ Mogelijkheid volgen vorming raamwerk + vlaggensysteem koepels + Sensoa. ○ Aanspreekpunten integriteit bij onderwijs ○ Ontwikkeling Grenswijs.be ○ ....
	<u>CULTUUR</u>
	<ul style="list-style-type: none"> - Er werd een flowchart opgemaakt waarin men kan zien welke medewerkers waar op welk moment terecht kunnen om een melding te maken van grensoverschrijdend gedrag. Op die manier kon men hiaten opsporen. - Er werden richtlijnen uitgewerkt voor de pool freelance vertrouwenspersonen die kunnen ingezet worden in kleine organisaties.
	<u>ONDERWIJS</u>
	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg werkgroep integriteit met koepels, CLB en Sensoa: o.a. <ul style="list-style-type: none"> ○ Professionalisering en sensibilisering leerkrachten en CLB: welke noden zijn er nog, hoe kunnen we hier aan tegemoet komen? ○ Grenswijs.be en verdere uitrol/vorming ○ Werking aanspreekpunten integriteit: werking, verbeterpunten etc. ○ ....
	<u>CULTUUR</u>
	<ul style="list-style-type: none"> - De pool freelance vertrouwenspersonen wordt verder uitgebreid (doorlopend in 2022) - Het draaiboek en de tools (OKO + SFP) worden online beschikbaar gesteld en gepromoot binnen het netwerk van beide organisaties (online eind 2021, promotie doorlopend in 2022) - Er wordt blijvend geïnformeerd en gesensibiliseerd over de noodzaak van een beleid omtrent integriteit (waar grensoverschrijdend gedrag een onderdeel van is).

<ul style="list-style-type: none"> - OKO en het Sociaal Fonds Podiumkunsten ontwikkelden ism met IDEWE een draailoek/stappenplan voor de ontwikkeling en implementatie van een beleidskader tegen grensoverschrijdend gedrag gecombineerd met een set aan concrete tools. - In het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA3) voor de podiumkunsten werden kwaliteitsmaatregelen ter preventie van grensoverschrijdend gedrag opgenomen. - In de gewijzigde Code Goed Bestuur werden bepalingen opgenomen ontrent integriteit. <p><u>SPORT</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zie actie 62c. - Onder actie 47 besteedden we aandacht aan de verdere integratie van dit thema in opleidingen en bijkondelingen van de Vlaamse Trainersschool. - Campagne hulplijn 1712 in sport- en cultursector #kijkt niet weg bij grensoverschrijdend gedrag (oktober 2020) - Centrum Ethiek in de Sport (ICES) lanceerde een vernieuwde en overzichtelijker website www.ethischsporten.be (najaar 2021). - Symposium Grensoverschrijdend Gedrag op 17 november 2021 n.a.v. het onderzoek CASES (Child Abuse in Sport: European Statistics) met nieuwe Vlaamse en Europese cijfers. 	<ul style="list-style-type: none"> - De code goed bestuur is onderdeel van het gewijzigde kunststendecreet. Organisaties die willen gesubsidieerd worden zullen moeten aangeven op welke manier zij de code toepassen. In dit decreet wordt tevens aan organisaties gevraagd om een integriteitsbeleid op te zetten. Eerste beoordelingsonde vindt plaats voorjaar 2022. <p><u>SPORT</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zie acties 62c en 47. - Centrum Ethiek in de Sport ICES werkt binnen haar convenant 2021-2023 continu aan de sensibilisering en ondersteuning van de bredere sportsector: beleidsondersteuning, caseondersteuning en vormingen/bijscholing (vooral voor de doelgroepen trainers enerzijds en sportclubbestuurders anderzijds). - Van 16 tot en met 20 mei organiseert ICES de Week Ethiek in de Sport, waarbinnen 2 dagen rond het thema grensoverschrijdend gedrag gewerkt wordt. <p>Het thema komt verder aan bod op de studiedag Gezond en Ethisch Sporten op 16 september 2022 (verplaatst van 3/12/21 wegens corona).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stimuleren van prosociaal omstaandersgedrag (onderzoeksprojecten Thomas More). - 'Iedereen Aan Boord' wil trainers ondersteunen bij het opmerken van en reageren op signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag (2020-2022). <ul style="list-style-type: none"> ○ Het Erasmus+ project Safe Sport Allies zal een educatief programma ontwikkelen voor atleten, coaches en ouders, en een beleidstool voor sportclubbestuurders (2021-2023)
--	--

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

69 De KU Leuven onderzoekt in samenwerking met De Lijn gemelde incidenten rond seksueel grensoverschrijdend gedrag uit het verleden en bekijkt welke goede praktijken andere openbare vervoersmaatschappijen, belangengroepen en instanties die hier specifiek mee bezig zijn, hanteren. Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt nagegaan waar bijsturing nodig of mogelijk is. Deze bijsturingen worden vervolgens meegenomen in het volgend openbaar dienstencontract.

Trekkende minister(s)	Minister van Mobiliteit en Openbare Werken	Meewerkende minister(s)	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijkomende timing)
op datum: 05/12/2022	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) Helderheid van regels in verband met seksueel overschrijdend gedrag – Interne regels (naar personeelsleden): “Ongewenst seksueel gedrag” aangegeven als Persoongebonden grensoverschrijdend gedrag en integriteitschending in de Deontologische code van De Lijn. De betrokken actoren (welzijn, preventie) nemen SOG mee als mogelijk voorbeeld van grensoverschrijdend gedrag.			- ...
☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart*		op datum: 05/12/2022	Helderheid van regels in verband met seksueel overschrijdend gedrag – externe regels (naar reizigers): De Lijn heeft in haar <u>Algemene reisvoorraarden</u> bij 1.1.1. opgenomen (bij art 64, van het besluit van de Vlaamse Regering (=BVR) van 14 mei 2004, gewijzigd bij BVR van 26 januari 2007) niet toegestaan is om “in de voertuigen, aan de haltes of in de openbare ruimtes van de VVM de openbare orde te verstören”, onder andere door “klaarbijkelijke staat van onzindelijkheid; ongewenste fysieke contacten;	

	beledigende, onzedelijke, intimiderende of bedreigende uitstatingen of handelingen”	
op datum: 05/12/2022 ☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	Onderzoek naar SOG bij verschillende openbaar vervoermaatschappijen (OV), teneinde het aantal incidenten en de vormen van SOG beter in kaart te brengen: <ul style="list-style-type: none"> • De Lijn analyseert op weekerende basis (per kwartaal) haar eigen gemelde incidenten van SGG in meer detail, teneinde een beter zicht te krijgen op de problematiek op en aan het vervoer van De Lijn. • De Lijn wisselt op geregelde basis <i>best practices</i> uit inzake sociale veiligheid met andere OV. Een protocoloverleg tussen De Lijn, MIVB, NMBS en TEC gaat eens per kwartaal door. De Lijn zal in dit overleg vragen om de SOG-cijfers van verschillende OV in detail te bekijken en bestuderen, teneinde een beter zicht te krijgen op de algemene problematiek in het OV.	
op datum: 05/12/2022 ☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	Aanpak van drugs en alcohol op het openbaar vervoer, gezien deze een ontremming kunnen veroorzaken en zo kunnen leiden tot gewelddadiger gedrag. <ul style="list-style-type: none"> • De Lijn neemt incidenten inzake drugs en alcohol mee in de geregistreerde incidenten van De Lijn. • In de <u>Algemene reisvoorraarden</u> is bepaald dat openbare orde verstoten door “klaarbijtkomstige staat van openbare dronkenschap” niet is toegelaten (1.1.1). • In de <u>Algemene reisvoorraarden</u> is bepaald bij 1.2.13 dat reizigers niet is toegelaten te drinken op de voertuigen van De Lijn.	
op datum: 05/12/2022 ☒ Afgerond ☐ Lopende	Mogelijkheid tot melden van SOG door het slachtoffer, liefst zo snel mogelijk na/tijdens de feiten	

<p>☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> Een slachtoffer kan op voertuigen van De Lijn dergelijk incident melden aan de chauffeur. Deze staat via een radioverbinding in contact met dispatching, welke dan de nooddiensten kunnen contacteren. De Lijn heeft ook noodknoppen op de voertuigen die in zware gevallen van SOG kunnen gebruikt worden om de chauffeur te alarmeren.
<p>op datum: 05/12/2022 ☐ Afgerond ☐ Lopende ☒ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: De inrichting van haltes in de openbare ruimte is echter geen bevoegdheid van De Lijn, waardoor deze hier enkel adviserend in kan zijn. Dit moet passen in het ruimtelijk inrichtingsplan van steden/gemeenten en eventueel het Vlaams Gewest.</p>	<p>Ontwerp van haltes met oog op sociale controle en alarmmogelijkheden</p> <ul style="list-style-type: none"> Er wordt aanbevolen dat de haltes zodanig worden ingericht dat sociale controle optimaal mogelijk is (bv. geen muur maar hekwerk) en dat er een mogelijkheid is tot contacteren hulpdiensten (bv. alarmknoppen) De Lijn stelt een standaard ter beschikking voor de inrichting van een halte.
<p>op datum: 05/12/2022 ☐ Afgerond ☐ Lopende ☒ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden:</p> <p>TEC heeft een voorstelling gegeven van hun campagne in samenwerking met het Waalse gewest. https://presse.groupe.jetecc.be/la-wallonie-et-le-teclancent-une-campagne-contre-le-harclement-sexiste-dans-lespace-public</p> <p>1. Focus ligt momenteel op de Vlot & Veilig campagne nav Covid-19.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De Lijn is (aansluitend op een interne respectcampagne) bezig met de voorbereiding van een externe respectcampagne. SOG kan worden opgenomen als één aspect van respectvol gedrag op het OV. De uitrol hiervan lijkt sowieso slechts gepast nadat de campagne Vlot & Veilig, in het kader van de aanpak van covid-19, minder prominent moet zijn. Het SOG-juik van deze campagne zal worden ontwikkeld in samenwerking met expertisecentra rond SOG en er zal getracht worden hiertoe samen te werken met andere OV (afhankelijk van hun prioriteiten en planning).

2. Er is momenteel geen budget ter beschikking voor een campagne getrokken door De Lijn.	<p>☐ Afgerond ☐ Lopende ☒ (Nog) niet gestart*</p> <p>☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: Een geschikte opleiding moet nog gevonden worden, die naadloos in het basisopleidingstraject van chauffeurs en lijncontroleurs kan geschoven worden.</p>	<p>op datum: 05/12/2022</p> <p>Opleiding personeel op de baan over omgaan met slachtoffers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij feiten van SOG met reizigers als slachtoffer is politie in eerste instantie bevoegd. • De politie kan echter op de hoogte worden gebracht van het incident via een aanvraag van chauffeur/lijncontroleur aan dispatching van De Lijn. SOG kan als voorbeeld worden meegenomen in de basisopleiding van de chauffeurs en lijncontroleurs.
	<p>☐ Afgerond ☒ Lopende ☐ (Nog) niet gestart*</p> <p>☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<p>op datum: 05/12/2022</p> <p>Samenwerkingen met andere instanties, voornamelijk met oog op informatiewinning en uitwisseling <i>best practices</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking met politie: De Lijn zal in het kader van haar reeds bestaande samenwerkingsverbanden met politie nagaan of SOG wordt meegenomen in het beleid/actieplannen van de politiezone en bekijken hoe De Lijn zich hiernaar kan verhouden. • Samenwerking met steden: De Lijn zal in het kader van haar reeds bestaande samenwerkingsverbanden met steden nagaan of SOG wordt meegenomen in het beleid/actieplannen van de steden en bekijken hoe De Lijn zich hiernaar kan verhouden.

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 34. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

<p>70 In het verlengde van de omzendbrief van het College van procureurs-generaal houdende mededeling van opsporingonderzoeken, vervolgingen en veroordelingen van ambtenaren, en personen die taken van openbaar belang waarnemen of die functies uitoefenen die doorgaans een gezagsrelatie met minderjarigen of kwetsbare personen impliceren (COL 8/2014, herziën op 9 januari 2020) besliste de Vlaamse regering om per betrokken sector minstens één contactpersoon en één plaatsvervanger aan te stellen. Het functioneren van de Vlaamse contactpersonen wordt op basis van hun ervaringen geëvalueerd. Daarnaast探索eren we hoe de Vlaamse entiteiten binnen hun breder integriteitsbeleid omgaan met mededelingen van het parket.</p>	<p>Trekkende minister(s)</p> <p>Meewerkende minister(s)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme • Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand • Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management • Minister van Brussel, Jeugd, Media en armoedebestrijding • Minister van Wezijn, Volksgezondheid, Gezin 	<p>Stand van zaken</p> <p>Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)</p>
<p>op datum: 05/12/2022</p> <p>☐ Afgerond</p> <p>☒ Lopende</p> <p>☐ (Nog) niet gestart*</p> <p>☐ Stopgezet*</p> <p>*Reden: ...</p>	<p>Behaalde mijlpalen (puntsgewijs)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Juni 2021: Jaarlijkse actualisatie lijst Vlaamse contactpersonen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Opvraging actuele stand bij betrokkenen ○ Jaarlijkse actualisatie met aanpassing van de namen en/of coördinaten van de Vlaamse contactpersonen - Juni 2021: Bevragering Vlaamse contactpersonen en referentiemagistraten in kader evaluatie van de werking rond uitwisselen van informatie en melding en mogelijke knelpunten - September 2021: Geactualiseerde lijst van contactpersonen werd aan de referentiemagistraten overgemaakt - Mei 2022: overleg College procureurs-generaal: om te komen tot een betere informatiedoorstroming wordt verder bekijken hoe de parketten op de hoogte kunnen worden gesteld over het beroep van een verdachte/veroordeelde. Daarvoor wordt contact opgenomen met de federale minister van volksgezondheid om de magistratuur toegang 	

- te bieden tot de databank Dolsis zodat het beroep telkens geregistreerd kan worden. Zo zouden de parketten de Vlaamse liaisons te allen tijde op de hoogte kunnen brengen van verordelingen van ambtenaren en personen van openbaar belang mbt de Vlaamse sectoren.
- Juni 2022: Jaarlijkse actualisatie lijst Vlaamse contactpersonen:
    - o Oprraging actuele stand bij betrokkenen
    - o Jaarlijkse actualisatie met aanpassing van de namen en/of coördinaten van de Vlaamse contactpersonen
    - o Overzicht van de Vlaamse sectoren en beleidsdomeinen, met welke diensten onder welk departement of agentschap vallen zodat het voor de referentiemagistraten ook duidelijker is wanneer ze wie moeten contacteren
  - September 2022:
    - o Geactualiseerde lijst en overzicht aan de referentiemagistraten en contactpersonen
    - o Overleg tussen Vlaamse contactpersonen en referentiemagistraten om vragen te stellen en knelpunten te bespreken
      - o Binnen elke betrokken sector en beleidsdomein werden de belanghebbende instanties en organisaties geïnformeerd over de referentiemagistraten enerzijds via een schrijven aan de Vlaamse ministers en anderzijds ook nog eens vanuit de Vlaamse contactpersonen
  - Oktober 2022: overleg met de diensten van Dolsis om toegang te verlenen aan politie en magistratuur in het kader van de toegang tot beroepsinformatie. Officiële aanvraag ingediend door het College van Procureurs-Generaal

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

71	Er wordt onderzocht of via een horizontaal wetgevend initiatief het uittreksel van het strafregister 596-2, het model bestemd voor het uitoefenen van een activiteit in contact met minderjarigen (artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering) verplicht kan gemaakt worden voor werknemers die in loondienst zijn of als zelfstandige werken én die een verantwoordelijkheid dragen over minderjarigen en welke rol dit kan spelen in het bijdragen tot een integraal en degelijk integriteitsbeleid.
----	---

Trekende minister(s)	Meewerkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
op datum: 05/12/2022	Stand van zaken	Geplande stappen (puntsgewijs, met bijhorende timing)
☒ Afgerond ☐ Lopende ☐ (Nog) niet gestart* ☐ Stopgezet* *Reden: ...	Behaalde mijlpalen (puntsgewijs) <ul style="list-style-type: none"> - Voorjaar 2021: <ul style="list-style-type: none"> ○ Overleg met betrokken sectoren ○ Opmaak voorontwerp van decreet - Juli 2021: Eerste principiële goedkeuring Vlaamse Regering van voorontwerp van decreet - December 2021: Twee principiële goedkeuring na verwerking van adviezen - Maart 2022: Definitieve goedkeuring na advies Raad van State - Juni 2022: Goedkeuring Vlaams parlement en publicatie staatsblad - 1 februari 2023: inwerkingtreding 	<ul style="list-style-type: none"> - Er werd een aparte actie geformuleerd m.b.t. het vervolgtraject rond de draaiboeken.

Bijlage fiche 9

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X, ...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
WELZIJN						
Maart 2020	Algemene bevolking	Omgaan met conflicten	1712 lanceert campagne met tips hoe om te gaan met conflicten in een relatie of gezin tegen de achtergrond van de lockdown	poster en animatie	1712	Wim.vandevoorde@1712.be Annick.deblauwe@vlaanderen.be
Mei 2020	Algemene bevolking/ mensen die geconfronteerd worden met huiselijk geweld	Huiselijk geweld	Met de campagne “Bang om in uw kot te blijven?” wil men hulplijn 1712 beter bekend maken	Sociale media	1712	Wim.vandevoorde@1712.be Annick.deblauwe@vlaanderen.be
Mei 2020	(potentiële) plegers kindermisbruik	kindermisbruik	Mensen met een seksuele aantrekking tot minderjarigen en plegers van kindermisbruik toeleiden naar hulpverlening	Voor Stop it Now! worden jaarlijks middelen voorzien voor de opmaak van een campagne en mediaruimte. In 2020 werd een filmpje uit 2019 geactualiseerd en verspreid via gratis zondag VRT en sociale media.	Dep WVG Stop it Now! Bridgeers	An.vancauwenbergh.e@vlaanderen.be

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X, ...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
Okttober 2020	Algemene bevolking / omstaanders	Grensoverschrijdend gedrag	Sensibilisatie rond grensoverschrijdend gedrag in Sport en Cultuur	Verschillende bekende sporters en professionals uit de cultursector hebben hun schouders onder de boodschap 'kijk niet weg' gezet. Er werd ook opgeroepen bij de brede bevolking om dit te doen. Affiches	Departement 1712	Wim.vandevoorde@1712.be Annick.deblauwe@vlaanderen.be
December 2020	Algemene bevolking	Geweld	Bekendmaken hulplijn 1712	1712-dag op 17/12 waarbij de debutsingle van Kids With Buns '1712' werd gelanceerd.	1712	Wim.vandevoorde@1712.be Annick.deblauwe@vlaanderen.be
2021	Algemene bevolking	Seksueel grensoverschrijdend gedrag	Omstaanders aansporen om in te grijpen bij situaties van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Campagne opgebouwd rond de 5 A's: Andere betrekken, Afleiden, Afzonderen, Aanspreken, Aanwezig blijven	Campagne "Wij Grijpen In" Er werd onder meer gewerkt met social media en influencers.	Zorg en gezondheid Sensoa	Joelle.konings@vlaanderen.be
Februari -maart 2021	Minderjarigen	Geweld tegen minderjarigen	Toeleiding van minderjarigen met vragen over slachtoffer zijn van mishandeling,	Chatmarathon 'steek je noodkreet niet in een fles' gekoppeld aan een influencerscampagne (met o.a.	Nupraatikeroever.be Opgroeien	Aura.vanliefferinge@opgroeienv.be

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X,...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
Maart 2021	Beleidsmakers, partnerorganisaties	Partnergeweld	Europese Dag van het Slachtoffer	verwaarlozing en seksueel geweld naar Nu praat ik erover	giveaway op Instagram). Tijdens deze campagne getracht specifiek ook jongens te bereiken.	Anita.cautaers@caw_groep.be
Maart 2021	Betrokkenen bij partnergeweld	Partnergeweld		Aanbod hulpverlening in de kijker zetten	Opiniestuk in Knack/Humo Interview-artikel op www.caw.be	CAW Groep VECK wim.vandevoorde@1712.be
Maart 2021 – maart 2022	Apothekers	Intrafamiliaal geweld en psychosociale problemen		Naamsbekendheid van 1712 versterken Betrokkenen bij partnergeweld aanmoedigen om de stap te zetten naar professionele hulpverlening	TV (gelinkt aan docu-reeks 'Als je eens wist') Radio Sociale media Gedrukte media	CAW Groep Vlaams Apothekers Netwerk aline.ghiseling@vlaamsapothekersnetwerk.be

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X,...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
Mei 2021	(potentiële) downloaders beelden kindermisbruik	kindermisbruik	Mensen met een seksuele aantrekking tot minderjarigen en plegers van kindermisbruik toeleiden naar hulpverlening	Een notitieblokje voor apothekers om interventies gericht te noteren	An.vancauwenbergh.e@vlaanderen.be	
Mei/juni 2021	Primair: volwassen plegers van situatieel familiaal geweld (plegers die terugrijpen naar geweld uit onmacht of in een stresssituatie) Secundair: omgeving van de plegers	Familiaal situationeel geweld	Bewustwording van (pleger)gedrag Drempel om met 1712 contact op te nemen verlagen. Naamsbekendheid 1712 vergroten	Persdossier Radio-spots Adverteren via sociale media	Dep WVG Stop it Now! Bridgeengineers	wim.vandevoorde@1712.be

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar. X,...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
Okttober 2021	Omstaanders	Geweld	'Geweld stopt niet vanzelf' - 1712-campagne richt zich op omstaanders van in Brussel	Het is de eerste grote campagne van 1712 in Brussel. Gedurende vier weken toont 1712 een spot op sociale media en televisie. Daarnaast worden overal in Brussel posters gehangen	1712 VCG	Wim.vandevoorde@1712.be Annick.deblauwe@vlaanderen.be
26 novemb er 2021	Algemene bevolking	Geweld	Vlaamse provinciehoofdsteden maken vuist tegen geweld	25/11 is nationale dag tegen geweld op vrouwen. De steden projecteren de boodschap 'Stop Geweld' op hun stadhuis/concertgebouw	1712	Wim.vandevoorde@1712.be Annick.deblauwe@vlaanderen.be
Najaar 2021	Algemene bevolking	Geweld	Nationale campagne over partnergeweld door de federale staatsecretaris van gelijke kansen waarbij 1712 in de kijker werd geplaatst.	Alle burgers worden aangezet om 1712 (of de Waalse tegenhanger) in hun telefoon op te slaan.	Federale staatsecretaris Gelijke kansen 1712	Wim.vandevoorde@1712.be Annick.deblauwe@vlaanderen.be

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X, ...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
November 2021	Brede publiek	Geweld op vrouwen	CAW-aanbod rond dit thema onder de aandacht brengen	Krantenartikel: Limburgse verhalen over partnergeweld. Op basis van een concreet dossier wordt het aanbod van het FJC en CAW geduid.	CAW Groep/werkgroep relaties	Lutgart.VanEnde@caawlimburg.be wim.van.campenhout@cawwillevoorde.be
December 2021	Kappers	Partnergeweld	De opleiding wil kappers aansporen om signalen van partnergeweld bij klanten te herkennen, hen een luisterend oor te bieden en door te verwijzen naar professionele hulp.	Campagne waarbij een opleidingsvideo over partnergeweld voor kappers werd gelanceerd.	1712 Febelhair	Wim.vandevoorde@vl.aanderen.be Annick.deblauwe@vl.aanderen.be
2022	Regionale partners in het welzijnsveld (plaatselijke besturen, FJC, ziekenhuizen, GGZ, mutualiteiten, Kind en Gezin, ...)	Ergere lateerd geweld	Informeren en sensibiliseren van partners rond eergerelateerde geweld en het CAW-aanbod van consult, onthaal en begeleiding	Flyers Informatiemomenten Bestaande overlegvergaderingen	CAW Boom-Mechelen-Lier	ronny.daemen@cawboommechelenlier.be
Mei 2022	(potentiële) downloaders beelden kindermisbruik	kindermisbruik	Mensen met een seksuele aantrekking tot minderjarigen en spelers van kindermisbruik	Het filmpje uit 2021 werd in 2022 herwerkt en ingezet voor een TV spot. Er werd ook een advertentie via TikTok gepost. Er is nog budget voorzien voor sociale media ruimte.	Dep WVG Stop it Now! Bridgeners	An.vancauwenbergh.e@vlaanderen.be

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X,...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
April/m ei 2022	Algemene bevolking	Ouder(en)misbehandeling	Campagne over ouder(en)misbehandeling nav de docureeks 'Als je Eens Wist'. Ouderen worden geïnformeerd over het bestaan van 1712 en gesensibiliseerd om geweld bespreekbaar te maken.	Met filmpjes en affiches, waarbij een herkenbaar voorbeeld van geweld wordt getoond.	Departement 1712	Wim.vandevoorde@vl1712.be Annick.deblauwe@vlaanderen.be
Voorjaar 2022	Minderjarigen	Campagne specifiek gericht op emotionele mishandeling 'Wat draag jij met je mee?'	Toelevding van minderjarigen met vragen over slachtoffer zijn van mishandeling, verwaarlozing en seksueel geweld naar Nu praat ik erover	Influencercampagne en verspreiding (ook via betalende advertenties) promofilmje chatbox rond emotionele mishandeling	Nupratikeroever.be Opgroeien	Aura.vanliefferinge@opgroeienv.be
Voorjaar 2023	Brede publiek	Geweld tegen minderjarigen	Wijzen op rechten van slachtoffers	Nog te bepalen	Europese Commissie ism partnerorganisaties	Yonina.willemse@vlaanderen.be

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X, ...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
Najaar 2022	Minderjarigen	Geweld tegen minderjarigen	Toeleiding van minderjarigen met vragen over slachtoffer zijn van mishandeling, verwaarlozing en seksueel geweld naar Nu praat ik erover	Muurschildering: Creëren van een beeld rond de verschillende vormen van mishandeling met jongeren die een traject op VK doorlopen hebben onder begeleiding van een kunstenaar. Dit beeld zal aangebracht worden op een muur in Brussel. Dit proces zal in beeld gebracht worden. The ‘making-off’ en het uiteindelijke beeld zullen we verspreiden via sociale media.	Nupratikeroever.be Opgroeien	Aura.vanliefferinge @opgroeienv.be
In 23 nog nader te bepalen	(potentiële) plegers van kindermisbruik	Seksueel kindermisbruik	Wijzen op hulpverleningsmogelijkheden voor mensen met seksuele gevoelens naar minderjarigen en plegers van seksueel kindermisbruik	Nog te bepalen		Sofie.herreroelen@vlaanderen.be

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X,...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
<u>SPORT</u>						
Mei 2022	Sportfederaties, sportdiensten, koepelsportactor en	Week Ethiek in de sport, waaronder thema grensoverschrijdend gedrag (GG)	Aandacht rond GG verder verhogen, inspireren rond bepaalde topics of doelgroepen	Sociale media, video topsportambassadeurs	Centrum Ethiek in de Sport ICES	Evy Van Coppenolle evy@ethischsporten.be www.ethischsporten.be/weekethiekindesport/
Mei/juni 2022	Hele sportsector en brede publiek	LGBTQIA+	streven dat iedereen zich welkom en veilig/aanvaard voelt binnen de sport, ongeacht geaardheid, gender of geslacht.	Sociale media Sporza Podcast Advertentie Participatieplatform deel-je-idee Affiches Plakattoos	Sport Vlaanderen	Jord Vandenhoudt jord.vandenhoudt@sport.vlaanderen www.sport.vlaanderen/mijnhartkloptvoordesport
<u>JEUGD</u>						
2021	Gesubsidieerde organisaties uit het jeugdwerk	Verspreiding "(Niets mis mee?" (Vlaggensysteem) en bijhorende vorming	Ondersteuning van de jeugdsector op het vlak van integriteit.	Sociale media, nieuwsbrieven...	Pimento vzw (in opdracht van het departement Cultuur, Jeugd en Media)	evelien.luts@piment.be (joost.vanhaelst@vlaanderen.be)

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X, ...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
2021	Burgers	Webpagina integriteit	Informeren	Website (https://www.vlaanderen.be/cj/m/nl/horizontaal-beleid/fysieke-psychische-en-eksuele-integriteit)	Departement Cultuur, Jeugd en Media	joost.vanhaelst@vlaanderen.be
2022-2023	Jeugdwerk: landelijke jeugdorganisaties en hun lokale afdelingen alsook lokale jeugddiensten		Ondersteuning van de jeugdsector op het vlak van integriteit door vorming, trajecten en educatief materiaal over onder meer sexting, seksueel grensoverschrijdend gedrag en weerbaar op het web.	Sociale media, nieuwsbrieven...	Pimento (in opdracht van het departement Cultuur, Jeugd en Media)	Evelien Luts joost.vanhaelst@vlaanderen.be
Juni 2022	Burgers	Webpagina Integriteit in het Jeugdwerk	Informeren over het integriteitsbeleid in het jeugdwerk	Website (https://www.vlaanderen.be/cj/m/nl/jeugd/vlaams-jeugd-en-kinderrechtenbeleid/transversale-beleidsthemas-jeugd/integriteit-de-jeugdsector)	Departement Cultuur, Jeugd en Media	joost.vanhaelst@vlaanderen.be
Juni 2022	Jeugdwerk	Overzicht aanspreekpunten integriteit	Duidelijkheid verschaffen over wie het API is bij wie kinderen, jongeren en	Website	De Ambrassade (in opdracht van Departement Cultuur, Jeugd en Media)	lore.vandongen@ambrassade.be joost.vanhaelst@vlaanderen.be

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar. X, ...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
2021-2024	(API) in het jeugdwerk	(API) in het jeugdwerk	hun ouders terecht kunnen naar aanleiding van vragen en klachten over integriteit in een bepaalde jeugdvereniging.	Website/ nieuwsbrieven	De Ambrassade (in opdracht van Departement Cultuur, Jeugd en Media)	lore.vandongen@ambrassade.be joost.vanhaelst@vlaanderen.be
2021	Jeugdwerk	Integriteit	Publicatie van informatie over integriteit en actualisatie ervan	Sociale media, nieuwsbrieven...	Pimento vzw (in opdracht van het departement Cultuur, Jeugd en Media)	evelien.luts@piment.be joost.vanhaelst@vlaanderen.be
2021	Gesubsidieerde organisaties uit het jeugdwerk	Verspreiding "(N)iets mis mee?" (Vlaggensystemen) en bijhorende vorming	Ondersteuning van de jeugdsector op het viak van integriteit.	Website (https://www.vlaanderen.be/cjm/m/nl/horizontaalbeleid/fysieke-psychische-en-seksuele-integriteit)	Departement Cultuur, Jeugd en Media	joost.vanhaelst@vlaanderen.be

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X, ...)	Contactpersoon voor de campagne
Maart 2022			MEDIA	Het magazine van Mediarte stond in het teken van dit actieplan: het plan wordt er uitvoerig toelicht, de verschillende meldpunten worden vermeld, de opleiding vertrouwenspersonen wordt naar voren geschoven en er is een artikel gewijd aan de mediasensor	Ook in latere nummers wordt blijvend ingezet op dit actieplan, onder andere door communicatie rond geplande vormingsmomenten. Het zomernummer herneemt een oproep om het actieplan te tekenen, vermeldt alle hulplijnen en publiceert een

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X, ...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
				interview over grensoverschrijdend gedrag met Sensoa.		
Najaar 2022	Extern: onze reizigers Intern: chauffeurs, controleurs	Respect (sekssuel overschrijdend gedrag als één thema)	De website Mediarte bundelt alle informatie in een aparte rubriek die volledig gewijd is aan grensoverschrijdend gedrag	website van Mediarte		Jana Mahieu
					Kristof Wautelet/Veerle Waterschoot	Kristof Wautelet/Veerle Waterschoot
						Onze collega's voelen zich gerespecteerd en gewaardeerd
						ONDERWIJS

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanaal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar X, ...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
2020-2022	Leerkrachten en directies basis- en secundair onderwijs	Seksueel grensoverschrijdend gedrag/gender	Redactionele aandacht via het onderwijsmagazine Klasse om leerkrachten en directies te sensibiliseren, inspireren en ondersteunen.	Online	Klasse	Liesbeth.Nellaerts@vlaanderen.be

JUSTITIE EN HANDHAVING

November 2022-2023	De burger met in het bijzonder slachtoffers van historisch misbruik en geweld	Historisch misbruik en geweld	De erkennings- en bemiddelingscommissie historisch misbruik bekend maken bij de burger zodat slachtoffers van historisch misbruik en geweld hun weg vinden naar de commissie voor erkenning en/of bemiddeling	Affiches Sociale media Radio Kranten en tijdschriften	Agentschap Justitie en Handhaving	Liesbeth.Nellaerts@vlaanderen.be
Januari 2023-mei 2024	Jongeren tussen 14 en 23 jaar	Seksueel geweld	Jongeren sensibiliseren rond seksueel geweld, mythes van seksueel geweld doorbreken,	Nog nader te bepalen	Agentschap Justitie en Handhaving	Stephanie.DeClercq@vlaanderen.be

Periode waarin de campagne loopt	Doelgroep van de campagne (eventueel een onderscheid maken tussen primair/secundair/tertiair)	Centraal thema	Doelstelling(en) van de campagne	Communicatiekanalen en – materialen (bv. radiospot op zender X, TV-spot, op kanal X, advertentie in krant X, affiches die worden verspreid naar. X,...)	Verantwoordelijke voor de campagne	Contactpersoon voor de campagne
				jongeren leren grenzen stellen en aanvaarden		

BIJLAGE 2:

Update van het actieplan

Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld 2020-2024

Inhoud

Inleiding	155
Omgevingsanalyse	156
Drie strategische doelstellingen met concreet uitvoerbare acties voor een versterkt horizontaal beleid.....	163
SD 1. We investeren gericht in preventie en maken burgers (incl. slachtoffers en daders) en professionals wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.....	164
OD 1.1. We informeren en sensibiliseren burgers (incl. slachtoffers en daders) en professionals door duidelijke informatie te verspreiden.	165
OD 1.2. We lanceren bewustmakings- en sensibiliseringscampagnes voor het grote publiek, maar ook gericht op specifieke doelgroepen en in specifieke contexten.....	166
OD 1.3. We investeren in emotionele, relationele en seksuele vorming zowel in scholen als in voorzieningen zoals voor personen met een handicap met steeds voldoende aandacht voor de meest kwetsbare groepen.....	168
OD 1.4. We investeren in de bekendmaking, professionalisering en uitbreiding van hulplijnen en meldpunten.....	170
SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.	171
OD 2.1. We optimaliseren het professionele hulpverlenend aanbod voor slachtoffers van seksueel geweld.	172
OD 2.2. We zetten in op een kwalitatieve omkadering van slachtoffers van seksueel geweld door niet-professionelen zoals vrijwilligers en ervaringsdeskundigen.....	173
OD 2.3. We investeren in sectoroverschrijdende samenwerkingsverbanden in het belang van het slachtoffer.....	175
OD 2.4. We investeren in de ondersteuning van het cliëntsysteem vanuit een systeemgerichte aanpak.	176
OD 2.5. We implementeren het gebruik van wetenschappelijk onderbouwde en gevalideerde risicotaxatie-instrumenten voor daders van seksueel geweld bij de justitiehuizen.	177
OD 2.6. Door in te zetten op samenwerking wordt zowel op structureel als individueel niveau steeds het aanbod afgestemd op de hulpvraag.....	178
OD 2.7. We investeren in een toereikend aanbod, zowel in een gedwongen als een vrijwillig kader, van hulpverlening voor daders van seksueel geweld.....	179
SD3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.	181
OD 3.1 We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen.	182
OD 3.2 We geven professionals tools om seksueel geweld te herkennen en correct te reageren met respect voor hun beroepsgeheim.	184
OD 3.3. We garanderen de kwaliteit van hulpverlening voor hun cliënten.....	185
OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.....	186

Inleiding

Heel wat recente gebeurtenissen zoals #metoo en de moord op Julie Van Espen hebben duidelijk gemaakt dat seksueel geweld alomtegenwoordig is. Daarom moet in alle beleidsdomeinen de strijd tegen seksueel geweld een prioriteit zijn. De vorige legislatuur kende reeds een aantal goede praktijken in verschillende sectoren (sport, cultuur, onderwijs, welzijn, jeugd enzovoort), maar een integrale aanpak, die vertrekt vanuit de noden van het slachtoffer, ontbrak tot nu toe. De ministers van Onderwijs, Cultuur, Sport, Media, Jeugd, Welzijn, Volksgezondheid, Gezin, Binnenlands Bestuur, Integratie en Inburgering en Gelijke Kansen slaan nu, onder coördinatie van de minister van Justitie en Handhaving, de handen in elkaar voor de opmaak van een Vlaamse actieplan ter bestrijding van seksueel geweld. Dit actieplan wil voortbouwen op de reeds bestaande goede praktijken en complementair zijn aan reeds bestaande actieplannen zoals het actieplan integriteit, het actieplan grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en audiovisuele sector, actieplan voor een betere bescherming van slachtoffers en een strakkere aanpak van tienerpooiers en het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024 om zo door een gecoördineerde aanpak bij te dragen tot een afgestemd, en daardoor, sterker resultaat.¹ De coördinerende minister zal dan ook een actieve coördinerende rol opnemen in de uitvoering van dit plan om ten allen tijde die afstemming te garanderen, het overzicht te bewaren en, gezien de veelheid aan acties, doelgroepen en contexten, overlap in uitvoering te vermijden. Want als we daadwerkelijk een krachtig horizontaal beleid willen voeren met een meerwaarde voor elke burger, hebben we nood aan concrete en afgestemde doelstellingen en maatregelen, die ook in hun uitvoering gecoördineerd worden. Dit actieplan vormt bovendien de basis voor de Vlaamse bijdrage bij de opmaak van het luik seksueel geweld binnen het nieuw Nationaal Actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld 2020-2024.

---

¹ Kaders uit het verleden: Mededeling van de Vlaamse ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Onderwijs, Jeugd en Sport inzake de aanpak van geweld op kinderen, in het bijzonder kindermisbruik (VR 2011 2309 MED.0456), mededeling van de Vlaamse ministers van Onderwijs, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Sport en Jeugd inzake de bevordering en bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit van de minderjarige in de jeugdhulp en de kinderopvang, het onderwijs, de jeugd- en de sportsector (VR 2016 2901 MED.0046) en mededeling van de Vlaamse ministers van Onderwijs, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Sport en Jeugd inzake de bevordering en bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit (VR 2018 2112 MED.0491).

Omgevingsanalyse

In dit actieplan verstaan we onder ‘seksueel geweld’ elke (poging tot) seksuele daad die tegen iemands wil is gesteld tegen gelijk welke persoon, in gelijk welke relatie tot het slachtoffer, in gelijk welke omgeving. Er wordt bewust gekozen voor seksuele daden en niet voor bijvoorbeeld seksuele opmerkingen om in de diepte te kunnen ingaan op de aanpak van deze daden zonder onszelf te verliezen in de bredere aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag of integriteit die via andere plannen al aan bod komt. Zo kunnen we het meest efficiënt werken en zoveel mogelijk overlap vermijden. Daarnaast hanteren we, zonder te willen stigmatiseren of mensen uit te sluiten, de termen dader en slachtoffer van seksueel geweld om het woordgebruik doorheen de tekst te vereenvoudigen.

Seksueel geweld is alomtegenwoordig

Wereldwijd wordt ingeschat dat 30% van de vrouwen en meisjes slachtoffer is van seksueel geweld. In meer dan 80% van de gevallen is de (ex-)partner de dader.² In Europees onderzoek over geweld tegen vrouwen verklaart 13% van de vrouwen slachtoffer te zijn geweest van seksueel geweld vanaf de leeftijd van 15 jaar en 14% vóór die leeftijd.³ Uit een andere Europese studie bij jongvolwassenen blijkt dat in België 20,4% van de jongvolwassen vrouwen en 10,1% jongvolwassen mannen minstens één incident van seksueel geweld hebben ervaren vanaf 16 jaar.⁴

Veel Belgisch of Vlaams prevalentieonderzoek is er niet beschikbaar. Amnesty International deed wel nog in 2019 een peiling bij 2.300 Belgen. Twintig procent van de bevraagde vrouwen en veertien procent van de bevraagde mannen zegt ooit verkracht te zijn. Van de bevraagde jongeren tussen 15 en 24 jaar zegt 24% dat ze ooit verkracht werden.⁵ Ook de Belgische Zorgcentra na Seksueel Geweld in Gent, Brussel en Luik waar sinds eind 2017 slachtoffers van acuut seksueel geweld (feiten minder dan een maand geleden) terecht kunnen voor holistische zorg (medisch, forensisch, psychologisch en politieel) houden cijfers bij. Op ruim twee jaar tijd (eind 2017 - eind maart 2020) hebben 2.514 slachtoffers van seksueel geweld zich aangemeld in één van deze drie Zorgcentra en dit ondanks een zeer beperkte sensibilisering. Bovendien stijgt het aantal aanmeldingen nog jaar na jaar. De slachtoffers die zich bij deze Zorgcentra aanmelden, hebben een gemiddelde leeftijd van 24,6 jaar, 27% is minderjarig en 91% is vrouw.⁶ Daarnaast zijn er enkele Vlaamse studies naar seksueel geweld of ruimer naar seksueel grensoverschrijdend gedrag. Zo toont de Vlaamse expert-studie uit 2009 aan

² WHO, *Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of partner violence and sexual non-partner violence*. 2013, Geneva: WHO.

³ European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) (2014). *Violence against women: an EU-wide survey Main results*. Luxemburg: FRA.

⁴ Krahé B., Berger A., Vanwesenbeeck I., et al. (2015). Prevalence and correlates of young people's sexual aggression perpetration and victimisation in 10 European countries: a multi-level analysis. *Cult Health Sex*. 2015, 17(6), 682-699.

⁵ https://www.amnesty-international.be/sites/default/files/bijlagen/amnesty_international_dossier_seksueel_geweld_in_belgie_2020.pdf

⁶ Baert, S., & Keygnaert, I. (2020). *Zorgcentra na Seksueel geweld: Trimestriek rapport eerste kwartaal 2020*. Gent: Universiteit Gent. Vakgroep Volksgezondheid en Eerstelijnszorg. International Centre for Reproductive Health.

dat 16,6% van de bevraagde Vlamingen seksueel grensoverschrijdend gedrag⁷ meemaakte voor 18 jaar en 8,1% na 18 jaar.⁸ Uit een wetenschappelijk onderzoek naar de prevalentie en incidentie van geweld op kinderen en jongeren in Vlaanderen blijkt dat leerlingen relatief vaak slachtoffer zijn van seksueel grensoverschrijdend gedrag of geweld binnen het gezin (5%), op school (16%), in de jeugdbeweging (8%) en in de sportclub (7%).⁹ Ten slotte gaf een prevalentieonderzoek in de sportsector bij 4000 Nederlandse en Vlaamse volwassenen aan dat 14% van de respondenten minstens eenmalig een of andere vorm van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport heeft ervaren, waarbij allochtone, holebi, andersvalide en internationale sporters significant meer ervaringen meldden.¹⁰

De gezags-, leidende- of vertrouwenspositie die volwassenen hebben tegen over kinderen jongeren, maakt dat deze groep bijzonder kwetsbaar is voor seksueel geweld. Seksueel geweld binnen gezinscontext gaat tevens meestal gepaard met andere vormen van geweld of verwaarlozing. Omgaan met seksueel geweld bij jongeren vereist steeds laagdrempelige, aanklampende, gecoördineerde en integrale hulp voor het kind, met aandacht voor het hele gezin, de familie en de omgeving. Kinderen moeten de tijd en ruimte krijgen om hun verhaal veilig te vertellen en herstel na te streven met hun gezinsleden en verwanten. Het begint bij (seksuele) veiligheid en eindigt bij relationeel herstel en een kansrijke omgeving om op te groeien. Daarnaast komt seksueel geweld ook tussen jongeren onderling voor. De gevolgen voor minderjarige slachtoffers zijn ernstiger omdat het vertrouwen in anderen en in zichzelf ondermijnd wordt. Beschadiging van de vertrouwensband heeft voor het kind enorme negatieve gevolgen op psychisch vlak en kan leiden tot emotionele problemen en gedragsproblemen. Onderzoek¹¹ toont een sterk verband tussen de – psychische én lichamelijke – gezondheid van volwassenen en de hier genoemde negatieve emotionele ervaringen in de jeugd- of kindertijd. Binnen dit actieplan is de aanpak van seksueel geweld gepleegd op kinderen en jongeren prioritair om de gevolgen van dit misbruik voor de minderjarige en de intergenerationale overdracht van deze problematiek zoveel als mogelijk te voorkomen.

Naast kinderen en jongeren merken we dat nog een aantal andere groepen extra kwetsbaar zijn als het gaat over seksueel geweld. We denken dan aan personen met een handicap, LGBTQ+, ouderen, vluchtelingen, personen zonder wettig verblijf, asielzoekers, ... Een recent Vlaams onderzoek naar de ervaringen van seksueel geweld met vrouwen met een handicap toont bijvoorbeeld aan dat deze vrouwen meer dan andere vrouwen dreigen seksueel misbruikt te worden.¹² De meeste vrouwen uit het onderzoek werden zelfs meerdere keren in hun leven geconfronteerd met seksueel misbruik en bovendien vertoonden de participanten bijzonder weinig meldingsbereidheid. Deze resultaten zijn verontrustend waardoor deze groep extra aandacht verdient in dit actieplan. Uit onderzoek blijkt dat LGBTQ+ minstens even vaak te maken hebben met seksueel geweld dan hun heteroseksuele

⁷ Onder seksueel grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan: kwetsende seksuele aanrakingen, gedwongen naakt te zijn, gedwongen worden om naar seksuele beelden te kijken, gedwongen worden te masturberen, gedwongen orale seks (uit te voeren of te ontvangen) en (poging tot) verkrachting.

⁸ Buysse, A., Caen, M., Dewaele, A., Enzlin, P., Lievens, J., T'Sjoen, G., Vermeersch, H. (2013). Seksuele gezondheid in Vlaanderen. Gent: Academia Press.

⁹ Van Haeken, S., Verdonck, E. & Groenen, A. (2018). *Geweld, gemeten en geteld: scholenonderzoek 2018. Aanbevelingen in de aanpak van geweld tegen kinderen en jongeren*. Diepenbeek: UC Leuven-Limburg.

¹⁰ Vertommen, T. (2017). *Interpersonal violence against children in sport*, Universiteit Antwerpen

¹¹ Felitti, V.J., Anda, R.F., Nordenberg, D. et al. (1998). Relationship of childhood abuse and household dysfunction to many of the leading causes of death in adults: The adverse childhood experiences (ACE) Study. *American Journal of Preventative Medicine*, 14, 354-364.

¹² Goethals, T. (2018). Seksueel georiënteerd geweld bij vrouwen met een beperking in Vlaanderen, Universiteit Gent.

tegenhangers. Zo blijkt bijvoorbeeld dat ongeveer 40% van de LGBTQ+ doelgroep ooit seksueel geweld meemaakte.¹³ De kwetsbaarheid van deze groep wordt bepaald door een lagere aangiftebereidheid voor seksuele misdrijven en het ervaren van hogere drempels om hulp te zoeken.¹⁴ Aangifte doen of hulp zoeken betekent dan ook meteen een deel van die identiteit blootleggen, en dus is de stap voor velen moeilijker te zetten. Ook vluchtelingen, asielzoekers en personen zonder wettig verblijf zijn bijzonder kwetsbaar voor seksueel geweld. Hun zwakke rechtspositie bemoeilijkt hun integratie in de samenleving, verhoogt het risico op uitbuiting en mishandeling en beperkt hun toegang tot gezondheidszorg.¹⁵ Hoewel onderzoek omrent de prevalentie van seksueel geweld bij ouderen praktisch onbestaande is, verdient deze groep extra aandacht. Als het al onderzocht wordt, wordt het meegenomen onder de noemer van ouderenmishandeling en verwaarlozing, maar de resultaten zijn zo uiteenlopend waardoor er niets uit afgeleid kan worden. In een lopende representatieve prevalentiestudie naar de aard, de omvang en impact van seksueel geweld in België wordt deze groep voor het eerst meegenomen in de scope.¹⁶ Ook wordt er aandacht besteed aan de andere bijzonder kwetsbare groepen die hier vermeld worden. De resultaten van dit onderzoek worden verwacht in het voorjaar van 2021.

Een aanbod voor slachtoffers

De prevalentie van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld is dus erg hoog. Het is een probleem van alle tijden, maar ook van alle (echelons van) samenlevingen. Iedereen kan slachtoffer worden van seksueel geweld: oud of jong, arm of rijk, blank of zwart, man of vrouw, ... Dankzij onder andere de metoo-beweging merken we dat de voorbije jaren meer en meer slachtoffers durven getuigen van wat hen overkomen is en welke traumatische gevolgen, zowel fysiek, psychologisch, sociaal, financieel als juridisch, ze hierdoor ondervinden.¹⁷ Maar er zijn ook nog steeds heel veel slachtoffers die een grote drempelvrees ervaren om met hun verhalen naar buiten te komen, uit angst om niet geloofd te worden, uit angst voor reacties uit de omgeving, uit angst voor represailles van de dader, ... De bereidheid van slachtoffers van seksueel geweld om aangifte te doen bij politie is dan ook uiterst laag. Zo zou naar schatting 90% van de gevallen van seksueel geweld niet worden aangegeven.¹⁸ Van de zaken die dan toch tot op het parket geraken, wordt dan nog eens ongeveer de

¹³ D'Haese, L., Dewaele, A., & Van Houtte, M. (2014). *Geweld tegenover holebi's – II. Een online survey over ervaringen met holebigeweld in Vlaanderen en de nasleep ervan*. Antwerpen: Steunpunt Gelijkekansenbeleid.

¹⁴ Hellermans, S., Loeys, T., Dewaele, A., De Smet, O., & Buysse, A. (2015). Intimate partner violence victimization among non-heterosexuals: prevalence and associations with mental and sexual well-being. *Journal of Family Violence*, 30(2), 171–188.

¹⁵ Oliveira, C. (2018). Violence in migrants and refugees in Europe: determinants and preventable measures. Universidade Nova de Lisboa, Portugal.

¹⁶ UN-MENAMAIS (2017-2021) is een onderzoeksproject in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid (Belspo), www.belspo.be/belspo/brain-be/themes_5_Social_nl.stm#UN-MENAMAIS.

¹⁷ WHO, Responding to Intimate Partner Violence and Sexual Violence Against Women: WHO Clinical and Policy Guidelines. 2013, Geneva: World Health Organization 2013; Violence against women: an EU-wide survey. (2014). European Union Agency for Fundamental Rights.

¹⁸ De veiligheidsmonitor van 2018 spreekt over een Dark Number van 82,50% van alle zedendelicten (waaronder verkrachting en aanranding): Veiligheidsmonitor 2018, Federale Politie België - DGR - Politionele Informatie en ICT, http://www.moniteurdesecurite.policefederale.be/assets/pdf/2018/reports/FEDERAAL_NL.pdf, p. 95.

helft gesponeerd omdat er bijvoorbeeld onvoldoende bewijs is of de dader onbekend is.¹⁹ Ook wat betreft de toeleiding naar psychologische of juridische hulp, kunnen stappen voorwaarts gezet worden. Slachtoffers van seksueel geweld hebben immers vaak nood aan gespecialiseerde hulp (bv. traumatherapie) om het geweld te kunnen verwerken die niet zomaar elke hulpverlener kan bieden.²⁰ Zo blijkt uit onderzoek bij vrouwelijke slachtoffers van verkrachting dat 94% na een week ernstige posttraumatische stresssymptomen had.²¹ Na 9 maanden waren deze symptomen bij 49% van de slachtoffers verder ontwikkeld tot een posttraumatische stressstoornis.²² Voor acuut seksueel geweld kunnen slachtoffers bijvoorbeeld terecht in de Zorgcentra na Seksueel Geweld, maar aangezien deze momenteel nog niet gebiedsdekkend werken voor Vlaanderen, is dat niet voor elk slachtoffer even makkelijk bereikbaar.²³ Voor slachtoffers van niet-acuut seksueel geweld zijn er tal van hulplijnen en chatsystemen (bijvoorbeeld 1712, Tele-Onthaal, Awel, Nu praat ik erover, chat seksueel geweld) waar slachtoffers van geweld terecht kunnen. Maar vraag (qua bereikbaarheid en specialisatie) en aanbod zijn hierbij niet volledig op elkaar afgestemd. Hetzelfde geldt voor de hulpverlening waar deze hulplijnen naar kunnen doorverwijzen of waar slachtoffers eventueel rechtstreeks aankloppen. Het is daarbij bovendien belangrijk dat de beschikbare therapeuten goed opgeleid zijn rond seksueel geweld en traumatherapie zodat slachtoffers (meteen) de hulp krijgen die ze nodig hebben.²⁴

Maar ook voor daders

Ook voor gespecialiseerde daderbegeleiding (zowel ambulant als residentieel) is er niet in elke regio een passend of voldoende aanbod.²⁵ Zeker voor specifieke deelgroepen - de hoog risicocategorie met

¹⁹ Cijfers van het Openbaar Ministerie, gepubliceerd in het verslag van de Hoge Raad voor de Justitie, "Naar een betere aanpak van seksueel geweld", april 2019, bijlage 2, http://www.hrj.be/sites/default/files/press_publications/20190426_seksueel_geweld_f.pdf.

²⁰ Baert, S. & Keygnaert, I. (2019). Wetenschappelijk evaluatierapport pilootproject Zorgcentra na Seksueel Geweld, Universiteit Gent; Peeters, L., B-SARC Zorgcentra na seksueel geweld in België: het perspectief van de slachtoffers op het huidig zorgaanbod in België en de toekomstige zorgcentra., in International Centre for Reproductive Health. 2016, Universiteit Gent: Gent.

²¹ Je kan pas spreken van een posttraumatisch stressstoornis wanneer de symptomen langer dan drie maanden aanhouden. Daarom wordt hier gesproken van symptomen en bij het cijfer na 9 maanden over een stoornis.

²² Bicanic, I.A.E., Engelhard, I.M. & Sijbrandij, M. (2014). Posttraumatische stressstoornis en seksuele problemen na seksueel geweld. Preventie en behandeling. Tijdschrift voor gedragstherapie en cognitieve therapie; Rothbaum, B., Foa, E.B., Riggs, D.S., Murdock, T. & Walsh, W. (1992). A prospective examination of post-traumatic stress disorder in rape victims. Journal of Traumatic Stress, 5(3), 455-475.

²³ Momenteel zijn er Zorgcentra na Seksueel Geweld in Gent, Brussel en Luik. Volgend jaar komen er nog Zorgcentra bij in gerechtelijk arrondissementen Antwerpen, Leuven en Namen en later nog in de gerechtelijk arrondissementen West-Vlaanderen, Limburg, Henegouwen en Luxemburg.

²⁴ Eindrapport Symposium Seksuele Gezondheid (2019) Agentschap Zorg en Gezondheid; Hendriks, B., et al. (2018). "Towards a more integrated and gender-sensitive care delivery for victims of sexual assault: key findings and recommendations from the Belgian sexual assault care centre feasibility study." Int J Equity Health 17(1): 152; Peeters, L., et al. (2019). "Current care for victims of sexual violence and future sexual assault care centres in Belgium: the perspective of victims." BMC Int Health Hum Rights 19(1): 21.; Rapport van de Staten-Generaal van de Geestelijke Gezondheidszorg uit 2019; Vandenberghe, A., et al. (2018). "Establishing Sexual Assault Care Centres in Belgium: health professionals' role in the patient-centred care for victims of sexual violence." BMC Health Serv Res 18(1): 807; Verplancke, J & Keygnaert, I. (2019). Eindrapport van het onderzoek naar de nood aan een telefoon en/of chatlijn voor slachtoffers van seksueel geweld. Universiteit Gent.

²⁵ Conceptnota 'Stroomlijnen van het hulpaanbod voor daders van seksueel misbruik en plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag' (2016). Begeleidingscomité bij het samenwerkingsakkoord van 8 oktober 1998 tussen de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik.; Eindrapport Symposium Seksuele Gezondheid (2019) Agentschap Zorg en Gezondheid; Evaluatie van de samenwerkingsakkoorden inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel

nood aan hoge beveiligingsgraad en intensieve opvolging, ontkenners (bij gerechtelijk opgelegde hulp) zedendaders met een hoge psychopathiescore, een agressieproblematiek of een verstandelijke beperking - is het aanbod te beperkt.²⁶ Daarom vermeldt de conceptnota van het begeleidingscomité bij het samenwerkingsakkoord rond de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik ook dat de dader door versnippering van en beperkte capaciteit binnen het gespecialiseerd hulpaanbod terecht komt bij het hulpaanbod dat lokaal beschikbaar is. De geboden begeleiding of behandeling wordt bijgevolg meer afgestemd op de gepleegde feiten en het beschikbare hulpaanbod dan op de problematiek van de cliënt. Daarnaast is de toegang voor zedendaders tot de reguliere hulpverlening, volgens het principe ‘regulier waar kan, forensisch waar nodig’, eveneens niet altijd even evident. Dat komt omdat vaak gedacht wordt dat zedendaders hoe dan ook recidiveren en dus een hoog recidiverisico hebben, maar dat is niet steeds het geval.²⁷ Het is immers wetenschappelijk bewezen dat slechts een minderheid recidiveert en dat met doelgerichte evidence-based dadertherapie (bij gemiddeld en hoog risico daders want intensieve dadertherapie bij laag risico daders werkt contraproductief) deze groep nog verder kan verkleind worden. Risicotaxatie met de juiste instrumenten en afgenoem door opgeleide professionals kan hier het verschil maken.²⁸ Via deze instrumenten kan het risico op herval ingeschat en een behandeling op maat voorgesteld worden.²⁹ Het is daarom belangrijk dat er meer gebruik gemaakt wordt van deze risicotaxatie-instrumenten, zowel in de gerechtelijke wereld als in de hulpverlening waardoor middelen niet het meest efficiënt ingezet worden.³⁰ Daarenboven zou een hoog recidiverisico geen reden tot weigering mogen zijn. Ook 90% van de gedetineerde daders keert ooit terug naar de samenleving. Doordat er voor bepaalde groepen geen aangepast aanbod vorhanden is en het in behandeling gaan vaak een voorwaarde is voor het toekennen van voorwaardelijke invrijheidstelling, komen een deel van de gedetineerde daders zonder begeleiding na strafeinde gewoon op straat.³¹ We hebben er dus alle baat bij dat alle zedendaders behandeld worden voor hun problemen.

---

misbruik. Empirisch Onderzoek. (2011). Dienst voor het Strafrechtelijk beleid in samenwerking met Directoraat-generaal Justitiehuizen en Directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen van de FOD Justitie.

²⁶ Conceptnota ‘Stroomlijnen van het hulpaanbod voor daders van seksueel misbruik en plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag’ (2016). Begeleidingscomité bij het samenwerkingsakkoord van 8 oktober 1998 tussen de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik; Evaluatie van de samenwerkingsakkoorden inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik. Empirisch Onderzoek. (2011). Dienst voor het Strafrechtelijk beleid in samenwerking met Directoraat-generaal Justitiehuizen en Directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen van de FOD Justitie.

²⁷ Andrews, D.A. and Bonta, J. (2010), *The psychology of criminal conduct*, 5th Edition, New Providence, NJ, Bender.; Hanson, R. (2002), ‘Recidivism and age. Follow-up data from 4673 sexual offenders’, *Journal of Interpersonal Violence*, 17, 10, 1046-1062; Lowenkamp, C.T., Latessa, E.J. & Holsinger, A.M. (2006). The risk principle in action: What have we learned from 13,676 offenders and 97 correctional programs?. *Crime & Delinquency*, 52(1), 77-93; Maes, E. e.a. (2018), ‘Twee decennia na Dutroux: Wat weten we in België over de recidive van seksuele delinquenten?’, *Panopticon*, 39(6), 540-561.

²⁸ Andrews, D.A. and Bonta, J. (2010), *The psychology of criminal conduct*, 5th Edition, New Providence, NJ, Bender; de Ruiter, C. (2010), ‘Risicotaxatie van gewelddadig gedrag: Empirie en praktijk’, in P.J. van Koppen, e.a. (red.). *Reizen met mijn rechter: Psychologie van het recht*, Deventer, Kluwer, 121-134; <https://sociaal.net/achtergrond/hoe-kunnen-we-voorspellen-of-daders-van-seksueel-geweld-hervallen/>.

²⁹ AEgisdottir, S., et al. (2006), ‘The Meta-Analysis of Clinical Judgment Project: Fifty-Six Years of Accumulated Research on Clinical Versus Statistical Prediction’, *The Counseling Psychologist*, 34(3), 241-382.

³⁰ <https://sociaal.net/achtergrond/hoe-kunnen-we-voorspellen-of-daders-van-seksueel-geweld-hervallen/>.

³¹ Conceptnota ‘Stroomlijnen van het hulpaanbod voor daders van seksueel misbruik en plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag’ (2016). Begeleidingscomité bij het samenwerkingsakkoord van 8 oktober 1998 tussen de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik; Evaluatie van de samenwerkingsakkoorden inzake de begeleiding en behandeling van daders

Ook voor minderjarige daders van seksueel grensoverschrijdend gedrag is er niet in elke regio een passend of voldoende gespecialiseerd hulpaanbod.³² Het is belangrijk om hierop vanuit de hulpverlening structureel en tijdig in te grijpen omdat zo vermeden kan worden dat het seksueel geweld escaleert eens ze volwassen zijn.

Inzetten op preventie

Het is dus belangrijk dat in zedendaders geïnvesteerd wordt, want enkel zo kunnen (nieuwe) slachtoffers voorkomen worden. Investeren betekent dan ook preventief werken. Preventief werken met potentiële daders, maar ook met de hele samenleving. Er heerst bijvoorbeeld nog steeds, in alle generaties en zelfs bij hulpverleners, een taboe omtrent het spreken over seksualiteit, het aangeven en respecteren van grenzen daarbij en de impact ervan wanneer deze grenzen overschreden worden. Dit taboe doorbreken door hier onder andere van jongens af in het onderwijs aandacht aan te besteden, zou al een hele stap voorwaarts betekenen. Ook bij personen met een handicap moet dit thema bespreekbaar zijn. Seks is immers een basisbehoefte, voor iedereen, en personen met een handicap hebben net dezelfde seksuele rechten als iedere andere persoon. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat vrouwen met een handicap meer dan andere vrouwen dreigen misbruikt te worden.³³ Het is dus ook, en zelfs in het bijzonder, voor personen met een handicap noodzakelijk dat zij leren omgaan met gevoelens van opwinding en verlangen, leren grenzen aangeven en grenzen respecteren, durven praten over seksualiteit en relaties enz. zodat ze net zoals iedereen op een gezonde manier seksualiteit kunnen beleven.

Daarnaast is het essentieel om ook aandacht te hebben voor de rol van sociale media bij de seksuele ontwikkeling van jongeren. De digitale evolutie heeft ons namelijk in snelheid ingehaald waardoor de focus vaak eenzijdig gericht is op de gevaren van sociale media (bv. in het risico op seksueel misbruik). Er moet ook aandacht zijn voor de positieve rol die sociale media kan spelen in de seksuele ontwikkeling van jongeren. Sexting bijvoorbeeld behoort vandaag tot de normale seksuele ontwikkeling van jongeren die zijn opgegroeid in een wereld waar sociale media een belangrijke plaats heeft ingenomen.³⁴ Door die eenzijdige focus op de gevaren eindigt je al snel in een discours van “eigen schuld dikke bult” wanneer bijvoorbeeld een vrijwillig toegezonden naaktfoto door de ontvanger verspreid wordt over de hele school en, door de eigenschappen van het internet, over de hele wereld. Het is hier niet diegene die de foto in eerste instantie genomen heeft, en in vertrouwen gedeeld heeft met iemand, die op zijn verantwoordelijkheid dient gewezen te worden, maar net de persoon die het vertrouwen geschonden heeft door de foto te verspreiden. Ook bij volwassenen speelt de rol van sociale media in hun seksualiteitsbeleving. Het Kenniscentrum Mediawijsheid bijvoorbeeld zet hier alvast, voor wat beide doelgroepen betreft, op in.

---

van seksueel misbruik. Empirisch Onderzoek. (2011). Dienst voor het Strafrechtelijk beleid in samenwerking met Directoraat-generaal Justitiehuizen en Directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen van de FOD Justitie.

³² Conceptnota ‘Stroomlijnen van het hulpaanbod voor daders van seksueel misbruik en plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag’ (2016). Begeleidingscomité bij het samenwerkingsakkoord van 8 oktober 1998 tussen de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik; Evaluatie van de samenwerkingsakkoorden inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik. Empirisch Onderzoek. (2011). Dienst voor het Strafrechtelijk beleid in samenwerking met Directoraat-generaal Justitiehuizen en Directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen van de FOD Justitie.

³³ Goethals, T. (2018). Seksueel georiënteerd geweld bij vrouwen met een beperking in Vlaanderen, Universiteit Gent.

³⁴ Apestaartjaren 8, kwantitatief onderzoek (2020): een vragenlijst afgenoem bij 4255 jongeren (Mediaraven, Mediawijs en de imec-MICT-UGent); <https://mediawijs.be/tools/themasite-sextingbe>.

In lijn met dit “eigen schuld dikke bult” discours, heersen er ook nog tal van andere mythes rond seksueel geweld.³⁵ Zo denken veel mensen bij een verkrachting aan de vreemde enge man die plots tevoorschijn komt uit de bosjes die bovendien veel geweld gebruikt. Maar de verkrachter is in drie vierde van de gevallen net iemand die het slachtoffer kent, bijvoorbeeld een familielid of een collega. Een ander voorbeeld van zo’n mythe is dat het slachtoffer het zelf gezocht zou hebben want “haar rokje was wel heel erg kort”, “ze heeft het zelf uitgelokt”, maar verkrachters kiezen hun slachtoffer niet op basis van hun uiterlijk of hun kleding. Ze zoeken naar een persoon waarvan ze vermoeden dat hij deze kan misbruiken. En ook mannen kunnen, in tegenstelling wat vaak gedacht wordt, verkracht worden. Het zijn maar enkele voorbeelden van de talloze mythes die nog steeds leven in onze westerse samenleving. Hoog tijd om daar in het kader van preventie komaf mee te maken.

Verder bouwen op bestaande goede praktijken

De voorbije jaren zijn er wel al heel wat initiatieven genomen om met deze problematiek aan de slag te gaan.³⁶ In de meeste gevallen zijn dit initiatieven die zich richten op slachtoffers. Zo werd in 2012 bijvoorbeeld de hulplijn 1712 opgericht. Deze hulplijn is telefonisch en via chat bereikbaar voor elke burger die vragen heeft over geweld, misbruik en (kinder)mishandeling. Om begeleiders van kinderen en jongeren te ondersteunen in het bespreekbaar maken van, het correct inschatten van en gepast reageren op seksueel gedrag, ontwikkelde Sensoa, het Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid, het vlaggensysteem, en werken ze momenteel aan een versie voor begeleiders van volwassenen in de zorg. Naar aanleiding van getuigenissen van geweld en misbruik in het verleden werd in 2014 de resolutie betreffende de erkenning van de slachtoffers van historisch geweld en misbruik in jeugd- en onderwijsinstellingen in Vlaanderen en het omgaan met geweld in het algemeen aangenomen waardoor de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch geweld in het leven werd geroepen. In 2018 kreeg de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdiens de #metoo-opdracht toegewezen. Zo kunnen personen die betrokken zijn bij grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en audiovisuele sector er meldingen doen en bieden ze maatwerk aan met oog op herstel. Ook op het vlak van het integriteitsbeleid binnen jeugdzorg-, welzijns- en gezondheidsvoorzieningen werden belangrijke stappen gezet met de invoering van een referentiekader, een procedure voor preventie en detectie en een meldingsplicht bij seksueel grensoverschrijdend gedrag. In de sport- en jeugdsector werden er dan weer aanspreekpunten integriteit aangesteld en opgeleid als deel van een breder integriteitsbeleid. Sporters, hun ouders, begeleiders of andere betrokkenen kunnen bij hen terecht met een vraag, vermoeden of klacht over (seksueel) grensoverschrijdend gedrag of lichamelijke en seksuele integriteit. In heel wat sectoren (bv. sport, jeugd en gelijke kansen) werken ze momenteel aan het decretaal verankeren van het voeren van een integriteitsbeleid als subsidiëring voorwaarde. Ook werd in 2018 de website ‘grenslijn.be’ ontwikkeld als kennisplatform rond grensoverschrijdend gedrag voor professionelen en vrijwilligers.

³⁵ <https://www.sexueelgeweld.be/mythes-over-sexueel-geweld>; Special Eurobarometer 449, Gender-based Violence (2016). European Commission.

³⁶ Kaders uit het verleden: Mededeling van de Vlaamse ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Onderwijs, Jeugd en Sport inzake de aanpak van geweld op kinderen, in het bijzonder kindermisbruik (VR 2011 2309 MED.0456), mededeling van de Vlaamse ministers van Onderwijs, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Sport en Jeugd inzake de bevordering en bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit van de minderjarige in de jeugdhulp en de kinderopvang, het onderwijs, de jeugd- en de sportsector (VR 2016 2901 MED.0046) en mededeling van de Vlaamse ministers van Onderwijs, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Sport en Jeugd inzake de bevordering en bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit (VR 2018 2112 MED.0491).

Wat initiatieven die op (potentiële) daders gericht zijn betreft, is het belangrijk te vermelden dat in 1998 gespecialiseerde behandelcentra erkend werden binnen de geestelijke gezondheidszorg en het algemeen welzijnswerk. Sinds 2011 wordt ook gewerkt met de COSA-methodiek bij een centrum algemeen welzijnswerk (CAW), en later ook bij een centrum geestelijke gezondheidszorg (CGG). In deze methodiek worden vrijwilligers ingezet en ondersteund om seksuele delinquenten te helpen bij hun re-integratie in de samenleving. In 2017 werd de hulp- en chatlijn Stop it Now! voor personen met pedofiele gevoelens gelanceerd. Deze hulplijn biedt een luisterend oor, informatie, advies en ondersteuning aan personen die zich zorgen maken over hun gevoelens of gedrag naar minderjarigen, alsook aan hun naasten. Daarnaast wil Stop it Now! de stap naar de gepaste hulp, wanneer nodig, verkleinen. In 2018 voegden ze een zelfhulpmodule aan hun website toe voor mensen die zich zorgen maken over het bekijken van kinderporno. Door onlinehulp aan te bieden willen ze preventief werken en misbruik voorkomen.

Maar het kan altijd beter

Er wordt vandaag al meer stilgestaan bij het daderperspectief in de aanpak van seksueel geweld, maar het kan en moet beter. Ook wat de slachtoffergerichte aanpak betreft vraagt het beleid nog versterking. Daarom richt dit actieplan zich op drie strategische doelstellingen voor een versterkt horizontaal beleid met betrekking tot de aanpak van seksueel geweld.

Drie strategische doelstellingen met concreet uitvoerbare acties voor een versterkt horizontaal beleid

Bij de opmaak van dit plan werd steeds vertrokken vanuit de noden van het slachtoffer en werd een beleidsdomein-overschrijdende aanpak beoogd om de strijd tegen seksueel geweld te versterken. Zo werden er drie strategische doelstellingen geformuleerd met bijhorende operationele doelstellingen en concrete acties. Ondanks de aandacht voor wetenschappelijk onderzoek in de omgevingsanalyse, werd er bewust voor gekozen om er geen doelstelling over op te nemen. Momenteel lopen er namelijk al twee grootschalige onderzoeken rond dit thema.³⁷ Daarom wachten we de resultaten van deze twee onderzoeken af en nemen we deze mee in de evaluatie van het actieplan zodat er indien nodig nieuwe acties geformuleerd kunnen worden.

De acties zelf focussen zich enerzijds op structuren, protocollen en overleg met oog op het verbeteren van de aanpak van seksueel geweld en anderzijds specifiek op burgers (incl. slachtoffers en daders) en professionals om hun situatie te verbeteren. Bovendien mogen we nooit uitgaan van evidenties met betrekking tot deze thematiek. Het is dus belangrijk om dingen te benoemen zodat we ook op het eerste zicht meer evidente acties duidelijk kunnen opvolgen en daar een verantwoording voor vragen.

Verder werd getracht de problematiek zoveel mogelijk integraal en gecoördineerd aan te pakken zonder de specificiteit van de verschillende betrokken sectoren te verliezen. Zo wordt ook, los van de acties die zich specifiek richten tot bepaalde doelgroepen van burgers, bij de uitvoering van de acties bijzondere aandacht besteed aan een aantal doelgroepen zoals personen met een handicap, ouderen,

---

³⁷ Het gaat om het Brain-be project ‘Een beter begrip van mechanisms, aard, omvang en impact van seksueel geweld in België’ en de EU survey on Gender-Based violence against women and other forms of inter-personal Violence.

kinderen, jongeren, personen zonder wettig verblijf, asielzoekers en LGBTQ+. Verder krijgen de aspecten digitalisering, communicatie, taal en cultuur eveneens bijzondere aandacht bij de uitvoering van de acties.

Met dit actieplan engageren de betrokken ministers zich tot uitvoering van de geformuleerde acties in de periode 2020-2024 met, waar nodig, het gepaste budget. Om de coördinatie van de opgenomen acties – in hoofdzaak deze waarbij meerdere ministers betrokken zijn – te verzekeren, wordt op interkabinettenniveau een werkgroep opgesteld, geleid door de minister van Justitie en Handhaving, die instaat voor de concrete opvolging van het actieplan. De minister van Justitie en Handhaving zal als coördinerende minister ook een actieve coördinerende rol opnemen in de uitvoering en opvolging van dit plan om ten allen tijde afstemming te garanderen, het overzicht te bewaren en, gezien de veelheid aan acties, doelgroepen en contexten, overlap in uitvoering te vermijden. Jaarlijks zullen de vakministers via hun beleids- en begrotingstoelichting rapporteren over de uitvoering van dit actieplan. In 2022 wordt op basis daarvan een tussentijdse evaluatie opgemaakt en wordt het plan geüpdatet zodat acties kunnen bijgestuurd en nieuwe acties toegevoegd worden. In 2024 wordt er een eindevaluatie met impactanalyse opgemaakt.

SD 1. We investeren gericht in preventie en maken burgers (incl. slachtoffers en daders) en professionals wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.

Informatie over seksueel geweld blijkt op dit moment niet optimaal toegankelijk en vrij versnipperd te zijn. Het is bovendien voor de burger niet altijd duidelijk hoe kwaliteitsvol de informatie is. Het is echter cruciaal, zeker voor het thema seksueel geweld, dat slachtoffers snel de informatie vinden die ze nodig hebben. Ook voor potentiële daders is het belangrijk dat ze snel info vinden over waar ze terecht kunnen voor bijvoorbeeld ondersteuning en hulpverlening.

We investeren daartoe verder in instrumenten zodat burgers in het algemeen, en meer in het bijzonder slachtoffers en daders van seksueel geweld, op een snelle, vlotte en toegankelijke manier informatie vinden over seksueel geweld. Daarbij gaat enerzijds aandacht naar het thema op zich, maar wordt ook een overzicht gegeven van diensten, organisaties, experten waar slachtoffers en/of daders verder geholpen kunnen worden.

We maken alle burgers, maar ook de media, gevoeliger voor het thema seksueel geweld. We benadrukken het belang van (aandacht voor) de problematiek, doorbreken mythes en taboes rond (het spreken over) seksueel geweld en nodigen betrokkenen uit om niet langer te zwijgen en om gericht hulp te zoeken. Het onderwijs, startende van bij het kleuteronderwijs, neemt zijn rol op om van jongen af aan in te zetten op emotionele, relationele en seksuele opvoeding die generaliseert en normaliseert met aandacht voor de rol van sociale media en mediawijsheid. Hierdoor wordt het bewustzijn rond wederzijds respect en zelfbeschikking vergroot.

OD 1.1. We informeren en sensibiliseren burgers (incl. slachtoffers en daders) en professionals door duidelijke informatie te verspreiden.

- De toegankelijkheid van informatie over seksueel geweld wordt, zowel voor de burger in het algemeen, maar in de eerste plaats voor slachtoffers en plegers van seksueel geweld, vergroot door deze informatie te bundelen op één website rond het thema seksueel geweld met verwijzingen naar al de reeds bestaande websites. Op die manier blijft de informatie steeds actueel en eenduidig. Er wordt onderzocht welke rol de bestaande website ‘www.sexueelgeweld.be’ hierbij kan innemen. In de omgekeerde richting wordt ook op andere websites die betrekking hebben op of linken hebben met het thema seksueel geweld de verwijzing gemaakt naar de website waarop alles gebundeld zal worden.

Trekkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme - Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen - Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding - Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management
Timing	2020-2024

- Via de website ‘WatWat.be’ wordt actuele informatie ter beschikking gesteld aan kinderen en jongeren over thema's zoals seksueel grensoverschrijdend gedrag, relaties en seksualiteit. Hetzelfde gebeurt voor de website - ‘Grenswijs.be’ die zich richt op professionals en vrijwilligers die met kinderen of jongeren werken en denken dat hun grenzen overschreden worden. Belangrijke partners, waaronder Awel, Pimento en Sensoa, staan in voor het aanleveren van de nodige content met betrekking tot die thema's. Deze organisaties vertrekken hiervoor van vragen die leven bij kinderen en jongeren en spelen in op de actualiteit, onder meer door middel van campagnes.

Trekkende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2024

- Er wordt ingezet op veilig internetten en online mediagebruik door de dialoog op te starten tussen de experten en partnerorganisaties zoals Child Focus, Ketnet en Mediawijs. Deze dialoog leidt tot op elkaar afgestemde informatie, richtlijnen, tools voor een veilig, verantwoord, kritisch en bewust mediagebruik. Daarnaast wordt er verder werk gemaakt van de toegankelijkheid en bekendheid van de websites van deze organisaties, aangepast aan verschillende doelgroepen (waaronder kinderen en jongeren, volwassenen, professionals...).

Trekkende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2023

4. Er wordt samen met experten ingezet op de versterking van de integriteit van kinderen en jongeren, met bijzondere aandacht voor de wisselwerking tussen de offline en online leefwereld. In het kader van een integraal integriteitsbeleid worden onder meer tools, methodieken en vormingen versterkt respectievelijk ontwikkeld met oog op kennisopbouw, mediawijsheid en weerbaarheid bij kinderen en jongeren bij problematische situaties van sexting, sextortion, seksuele intimidatie, grooming enz.

Trekkende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2024

5. Stop it Now! blijft de handleidingen inzake ‘start het gesprek’ verder verspreiden.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

6. In overleg met de relevante (media)partners wordt onderzocht hoe bij berichtgeving waarbij de inhoud gerelateerd is aan seksueel geweld, verwezen kan worden naar de betrokken hulpverlening (1712, chatbox ‘Nu praat ik erover’, Zorgcentra na Seksueel Geweld, ...) naar voorbeeld van de richtlijnen over berichtgeving rond zelfdoding (1813).

Trekkende minister(s)	- Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

OD 1.2. We lanceren bewustmakings- en sensibiliseringscampagnes voor het grote publiek, maar ook gericht op specifieke doelgroepen en in specifieke contexten.

7. Periodiek worden er samen met partners op het terrein campagnes voorzien met bijzondere aandacht voor de problematiek van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Deze campagnes hebben tot doel burgers, slachtoffers en/of plegers/daders te informeren en te sensibiliseren aangaande seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.

- a) Doorheen de legislatuur gaat het bijvoorbeeld over volgende thema's:
- Het doorbreken van mythes over seksueel geweld
  - Het stellen van grenzen/het geven van toestemming
  - De impact van het niet respecteren van elkaars grenzen/seksueel geweld
  - Het belang van het zoeken van hulp zowel als slachtoffer als (potentiële) dader
  - Het belang van het melden/klacht neerleggen
  - Getuige zijn van seksueel geweld
  - Intrafamiliaal seksueel geweld
  - Seksuele relaties en sociale media

- b) Doorheen de legislatuur richten deze campagnes zich op bijvoorbeeld volgende doelgroepen:
- Personen met een handicap
  - Minderjarigen
  - Studenten
  - Ouderen
  - LGBTQ+
  - Personen zonder wettig verblijf
  - Asielzoekers
  - (Potentiële) daders
  - Getuigen en omstaanders
  - Naastbestaanden en peers
  - Professionals die als in aanraking komen met seksueel geweld
  - Beroepsgroepen die in aanraking kunnen komen met seksueel geweld en/of goed geplaatst zijn om seksueel geweld te detecteren zoals leraars, maatschappelijk werkers, zorgpersoneel, opvoeders/begeleiders, sportbegeleiders, ...
- c) Doorheen de legislatuur vinden deze campagnes plaats in bijvoorbeeld volgende contexten:
- Jeugdvoorzieningen
  - Woonzorgcentra
  - Voorzieningen voor personen met een handicap
  - Asielcentra
  - Sportsector
  - Jeugdsector (bv. jeugdbewegingen)
  - Cultuursector
  - Onderwijsinstellingen (zowel gericht op leerlingen, leerkrachten als de omkadering)

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding - Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen - Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management
Timing	Jaarlijks

8. Er wordt een overzicht bewaard van alle georganiseerde campagnes en ze worden zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding

	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Glijke Kansen - Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management
Timing	2020-2024

9. Lokale besturen worden gestimuleerd om in te zetten op sensibilisering rond seksueel geweld. Via de nieuwsbrief lokaal gelijkekansenbeleid worden lokale besturen aangemoedigd om de website (cfr. actie 1) over seksueel geweld op de lokale website te vermelden en worden goede praktijkvoorbeelden zoals lokale campagnes ter bestrijding van seksueel geweld gedeeld. Ook via het lerend netwerk van de centrumsteden worden goede praktijkvoorbeelden gedeeld.

Dit gebeurt in samenspraak met het aanwezige hulp- en dienstverleningsaanbod zodat zij de deze acties kunnen ondersteunen, kunnen nagaan of zij op de juiste manier worden vermeld en zich eventueel kunnen organiseren op een mogelijk verhoogde instroom.

Trekkende minister(s)	Minister van Binnenlands Bestuur , Bestuurszaken, Inburgering en Glijke Kansen
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2024

10. Vanuit Vlaanderen wordt seksueel geweld als prioriteit naar voor geschoven in de Kadernota Integrale Veiligheid en de federale actieplannen die hiertoe bijdragen zoals het Nationaal Veiligheidsplan.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2021

OD 1.3. We investeren in emotionele, relationele en seksuele vorming zowel in scholen als in voorzieningen zoals voor personen met een handicap met steeds voldoende aandacht voor de meest kwetsbare groepen.

11. Het onderwijs, startende van bij het kleuteronderwijs, neemt zijn rol op om van jongen af aan in te zetten op emotionele, relationele en seksuele opvoeding die generaliseert en normaliseert met aandacht voor de rol van sociale media en mediawijsheid. We verzekeren dat er voldoende aandacht is voor emotionele, relationele en seksuele vorming in de eindtermen van het basisonderwijs en het buitengewoon onderwijs, naar analogie met de nieuwe eindtermen voor het secundair onderwijs.

Trekkende minister(s)	Minister van Onderwijs , Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

12. In samenwerking met Sensoa wordt op KlasCement een themapagina ontwikkeld voor lesmateriaal over seksueel geweld. Op die manier wordt het lesmateriaal meer zichtbaar en toegankelijk. Volgende thema's kunnen daarbij aan bod komen:

- Het bespreekbaar maken van seksualiteit met zowel leeftijdsgenoten als gezagsfiguren zoals leerkrachten en ouders
- Seksuele relaties en sociale media (inclusief mediawijsheid)
- Genderstereotypen en relaties, promoten van niet-gewelddadige modellen van mannelijkheid
- Het stellen van grenzen/het geven van toestemming
- De impact van het niet respecteren van elkaars grenzen/seksueel geweld
- Het belang van het zoeken van hulp zowel als slachtoffer als (potentiële) dader
- Mythes over seksueel geweld

Trekkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2024

13. Voor jongeren tussen 14 en 23 jaar wordt een gerichte sensibiliseringsmodule ontwikkeld die onder andere gericht is op het doorbreken van mythes rond seksueel geweld, inzicht geeft in traumareacties en het proces van grooming, aandacht heeft fenomenen zoals spiking enz.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

14. Het bestaande aanbod van relationele en seksuele vorming voor personen met een handicap in het onderwijs wordt onder de loep genomen om lacunes te detecteren. Op basis van deze analyse wordt bekeken hoe hieraan tegemoet kan gekomen worden.

Trekkende minister(s)	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Meewerkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Timing	2020-2024

15. In het ondernemingsplan van het VAPH wordt sterk de focus gelegd op het kwaliteitsbeleid van vergunde zorgaanbieders en erkende organisaties. Het VAPH spoort deze organisaties en aanbieders aan op het uitbouwen van deze vorming. Dit zal gebeuren via de nieuwsbrieven. VAPH bespreekt, evalueert en volgt verder op in structureel overleg met Zorginspectie.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2022-2024

OD 1.4. We investeren in de bekendmaking, professionalisering en uitbreiding van hulplijnen en meldpunten.

16. De bekendheid van alle hulplijnen, waaronder '1712', 'chat seksueel geweld', 'Stop it Now!' en 'Nu praat ik erover', wordt bij de brede bevolking en specifieke doelgroepen (zoals minderjarigen, ouderen, personen met een handicap, LGBTQ+, personen zonder wettig verblijf en asielzoekers) vergroot door in te zetten op gerichte acties, onder meer door het lanceren van campagnes. Daarbij wordt het duidelijk gemaakt wie, wanneer voor wat, waar terecht kan.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	Jaarlijks

17. De hulplijnen stemmen zo optimaal mogelijk op elkaar af, werken samen en zorgen voor één digitaal kader waaronder alle hulplijnen en chatboxen met betrekking tot hulpverlening aan elkaar gekoppeld worden voor maximale doorverwijzing.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding
Timing	2020-2024

18. De chat seksueel geweld die momenteel federaal ingebed is bij de Zorgcentra na Seksueel Geweld, wordt overgeheveld naar Vlaanderen. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de reeds bestaande hulplijnen en wordt een warme doorverwijzing van en naar deze hulplijnen voorzien.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Timing	2020-2021

19. De toegankelijkheid van de tele- en chathulplijn en bijhorende website van 1712 wordt geëvalueerd. Ook de openingsuren worden daarbij bekeken en zo nodig aangepast. Daarnaast wordt geïnvesteerd in kwaliteitsbevordering van de werking van 1712 en wordt de 1712-chat verder uitgebouwd.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2021-2024

20. Er wordt ingezet op initiatieven die de vraag naar hulp en opvang helpt verduidelijken bij Oekraïense vrouwen op de vlucht die slachtoffer zijn van seksueel of ander gendergerelateerd geweld. 'Luisterende oren' zorgen voor een warme doorverwijzing van slachtoffers naar hulporganisaties en -lijnen.

Trekkende minister(s)	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2022-2023

21. De toegankelijkheid van de chat en de website voor minderjarigen met vragen over seksueel geweld ‘Nu praat ik erover’ wordt geëvalueerd. Ook de openingsuren worden daarbij bekeken en zo nodig aangepast. Daarnaast wordt geïnvesteerd in kwaliteitsbevordering van de werking van ‘Nu praat ik erover’.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

22. De resultaten van de hulplijn ‘Stop it Now!’ worden geëvalueerd en er wordt, in geval van een gunstige evaluatie, onderzocht hoe de hulplijn structureel kan ingebeteld worden. Daarnaast rapporteren de gespecialiseerde voorzieningen die werken rond daders van seksueel geweld aan ‘Stop it Now!’ over het aantal opgestarte dossiers na doorverwijzing vanuit ‘Stop it Now!’ om meer zicht te krijgen op de impact van de hulplijn voor wat betreft het opstarten van hulpverleningstrajecten.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

SD 2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in slachtoffers, maar ook in daders.

Aan slachtoffers van zowel acuut als niet-acuut seksueel geweld bieden we op een laagdrempelige manier professionele en gespecialiseerde ondersteuning, begeleiding en behandeling die aangepast is aan hun noden op praktisch, emotioneel, juridisch, sociaal en psychologisch vlak. Deze hulp versterkt het slachtoffer en draagt zoveel als mogelijk bij tot het beperken en herstellen van de opgelopen schade en het voorkomen van secundaire victimisatie en nieuw slachtofferschap. Daarnaast moet er, om nieuwe slachtoffers te voorkomen, ook geïnvesteerd worden in daders. Een gepaste monitoring en behandeling van de daders draagt namelijk bij tot het zoveel als mogelijk voorkomen van terugval en slachtofferschap. Daarom moet er waar het huidige aanbod voor slachtoffers en daders momenteel tekort schiet, zowel qua inhoud als qua capaciteit, gezocht worden naar oplossingen. Afstemming en communicatie over dit aanbod zijn bovendien belangrijk zodat het zowel voor henzelf als voor de professionals duidelijk is waar ze voor welke ondersteuning, begeleiding of behandeling terecht kunnen.

OD 2.1. We optimaliseren het professionele hulpverlenend aanbod voor slachtoffers van seksueel geweld.

23. De samenwerking tussen de bestaande diensten met een hulpverlenend aanbod zorgt op vele plaatsen en in vele gevallen voor een integrale aanpak. Toch merken we dat er in de praktijk nog vooruitgang kan worden gemaakt. Daarom zullen we een doorgedreven analyse maken van de lacunes in het aanbod en alle bestaande diensten met een hulpverlenend aanbod voor slachtoffers van seksueel geweld (CAW, CGG, Vertrouwenscentra Kindermishandeling, ...) stimuleren om hun aanbod zoveel als mogelijk op elkaar af te stemmen. Hierbij vertrekt men steeds vanuit het oogpunt van het slachtoffer. Ook de samenwerking met de Zorgcentra na Seksueel Geweld wordt, in overleg met de bevoegde minister(s), hierin meegenomen.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

24. Alle bestaande diensten met een eerstelijnsaanbod voor slachtoffers van seksueel geweld zoals CAW en Vertrouwenscentra Kindermishandeling zetten in op de bekendmaking (bijvoorbeeld door zich online te profileren, het aanbod te vermelden in de sociale kaart, in te zetten op netwerking enz.) van hun op elkaar afgestemd aanbod bij (potentiële) slachtoffers zodat het voor hen duidelijk is waar ze wanneer voor wat terecht kunnen. Hierbij wordt bijzondere aandacht geschenken aan het bereiken van minderjarigen, ouderen, personen met een handicap, LGBTQ+, personen zonder papieren en asielzoekers.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

25. Er wordt één aanspreekpunt verontrustig in de jeugdhulp voorzien, geënt op de werking van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling en de Ondersteuningscentra Jeugdzorg.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

26. De subsidie voor de werking van Aditi wordt structureel verankerd. Aditi zorgt voor advies, informatie en ondersteuning rond seksualiteit (inclusief seksuele dienstverlening) voor personen met een handicap en ouderen en organiseert ook vorming en ondersteuning voor professionals die werken met deze doelgroep.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2021

27. Er wordt onderzocht welke noden personen met een handicap die slachtoffer zijn geworden van genderrelateerd geweld en die vaak nog zoekende zijn naar passende hulp, hebben.

Trekkende minister(s)	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2023-2024

28. De dienst slachtofferontaal wordt na een uitspraak tot een effectieve gevangenisstraf bij verkrachtingszaken systematisch gevat zodat ze proactief contact kunnen opnemen met de slachtoffers om bijstand te bieden waar nodig.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2022

OD 2.2. We zetten in op een kwalitatieve omkadering van slachtoffers van seksueel geweld door niet-professionelen zoals vrijwilligers en ervaringsdeskundigen.

29. De werking van de ‘Erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik’ wordt verder uitgebouwd, waarbij het toepassingsgebied wordt uitgebreid, en permanent ingebed.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding - Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management
Timing	2020-2022

30. Er wordt ingezet op de ruime bekendmaking van de erkennings- en bemiddelingscommissie zowel bij professionals als bij de burger.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding - Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management
Timing	2022-2023

31. De noden op het terrein wat betreft lotgenotencontacten voor slachtoffers van seksueel geweld worden in kaart gebracht. Het aanbod van lotgenotencontacten wordt verruimd en afgestemd op de noden op het terrein. Om regionaal gespreide lotgenotencontacten te organiseren, worden belangenverenigingen voor slachtoffers van seksueel geweld ondersteund. De meerwaarde van de ervaringsdeskundigheid in dit specifieke hulpaanbod wordt erkend.

Trekkende minister(s)	- Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

32. Er wordt een aparte lotgenotengroep voor LGBTQI+-slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag opgericht. Dit met de bedoeling dat die kan blijven bestaan als tussenstap naar de reguliere (niet-specifieke) lotgenotenondersteuning. Daarnaast zal Punt vzw haar eigen werking en beleid genderinclusiever maken, zodat in de toekomst de instroom van de LGBTQI+-doelgroep in de reguliere lotgenotenwerking laagdrempeliger wordt.

Trekkende minister(s)	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gijke Kansen
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2021-2023

33. Stop it Now! start met een laagdrempelig, toegankelijk aanbod voor naasten van mensen met een seksuele aantrekking tot minderjarigen. Naasten spelen een essentiële rol in de preventie van seksueel kindermisbruik.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2023-2024

34. Er worden samen met Moderator dialooggroepen rond seksueel geweld opgestart zowel binnen als buiten de gevangenis. Daarbij worden enerzijds gedetineerden en justitiabelen en anderzijds slachtoffers samen gebracht om het te hebben over thema's als slachtoffer- en daderschap, schuldinzicht, opnemen van verantwoordelijkheid enzovoort.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2023

OD 2.3. We investeren in sectoroverschrijdende samenwerkingsverbanden in het belang van het slachtoffer.

35. Wanneer een slachtoffer met een dossier bij een Zorgcentrum na Seksueel Geweld klacht indient bij de politie met betrekking tot feiten in dat dossier, wordt, naar analogie met de ministeriële richtlijn betreffende de seksuele agressie set, de dienst slachtofferonthaal binnen de justitiehuizen automatisch gevat door de procureur des Konings. De betrokken justitieassistent slachtofferonthaal neemt tijdens de hele gerechtelijke procedure een outreachende en aanklampende houding aan bij de ondersteuning en begeleiding van het slachtoffer van seksueel geweld. De dienst slachtofferonthaal is een volwaardige partner van deze Zorgcentra wat geformaliseerd wordt in het samenwerkingsakkoord dat per Zorgcentrum wordt opgesteld.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

36. Bij de Commissies Juridische Bijstand worden advocaten extra opgeleid rond het thema seksueel geweld (incl. werking Zorgcentra na Seksueel Geweld). De dienstverlening van deze advocaten wordt in het kader van hun opdracht bij de Commissies Juridische Bijstand door de Zorgcentra actief aangeboden bij de slachtoffers die zich daar aanmelden wanneer zij vragen hebben rond juridische thema's..

De bekendheid van de dienstverlening van de gespecialiseerde advocaten van de Commissies Juridische Bijstand wordt bij de brede bevolking verbreed door campagnes te lanceren.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

37. Het samenwerkingsakkoord van 7 april 1998 tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg wordt geëvalueerd en volledig herdacht vanuit het perspectief van de noden van het slachtoffer.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2024

38. Het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht zet slachtoffers van minderjarige daders meer centraal. Zo kunnen slachtoffers van bijvoorbeeld seksueel geweld in alle fasen van de rechtspleging betrokken worden bij een bemiddelingaanbod door de Vlaamse bemiddelingsdiensten (binnen de HCA-diensten). Daarnaast wordt er een uitvoeringsbesluit uitgewerkt om te voorzien in de mogelijkheid om slachtoffers te informeren als een minderjarige een gesloten instelling verlaat.

Trekkende minister(s)	- Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2022

OD 2.4. We investeren in de ondersteuning van het cliëntsysteem vanuit een systeemgerichte aanpak.

39. Het project Integrale Respons op Intrafamiliaal Seksueel misbruik (IRIS-project) biedt geïntegreerde contextuele zorg voor alle betrokkenen bij intrafamiliaal seksueel misbruik door de hulpverlening gericht op het slachtoffer en andere kinderen binnen het gezinssysteem, begeleiding van de niet-misbruikende ouder en de hulpverlening gericht op de dader op elkaar af te stemmen. Het primaire doel van het project is het installeren van veiligheid én zorg voor kinderen binnen een (gebroken) gezinssysteem waar een dader deel van uitmaakt. In de regio Noord West-Vlaanderen reactiveren we het IRIS-project zodat we na de projectfase zicht krijgen op mogelijke opportuniteiten om deze samenwerkingsvorm gebiedsdekkend te maken in Vlaanderen en in te bedden in de nieuwe IFG-centra (cfr. actie 40 en 41).

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2023

40. De mogelijkheden om verder te investeren in een intersectorale en systeemgerichte aanpak van intrafamiliaal (seksueel) geweld (IFG) worden onderzocht aan de hand van een wetenschappelijke onderzoek. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan intrafamiliaal seksueel geweld, wordt vertrokken vanuit de bestaande systemen van ketenaanpak en Family Justice Centers en bekijken we of en hoe we kunnen evolueren naar intersectorale, multidisciplinaire, rechtstreeks toegankelijke en gebiedsdekkende IFG-centra. Op die manier is het voor elk gezin in een situatie van intrafamiliaal (seksueel) geweld duidelijk waar ze terecht kunnen. Bij dit onderzoek worden alle stakeholders betrokken zodat er tot een gedragen resultaat kan gekomen worden. Bovendien zullen alle medewerkers van deze IFG-centra gevormd worden rond het thema intrafamiliaal seksueel geweld.

In tussentijd wordt de ketenaanpak verder gebiedsdekkend gemaakt.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	- Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - Minister van Binnenlands Bestuur , Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Timing	2020-2022

41. In navolging van het onderzoek naar de mogelijkheden voor de ontwikkeling van intersectorale, multidisciplinaire, rechtstreeks toegankelijke en gebiedsdekkende IFG-centra, waar intrafamiliaal seksueel geweld werd in meegenomen (cfr. actie 40), wordt ervoor gezorgd dat tegen eind 2023 elke Vlaamse regio over een operationeel IFG-centrum beschikt. In de provincies Antwerpen en Limburg gaat het om een doorontwikkeling en uitbreiding van de bestaande Family Justice Centers. Maar de prioriteit ligt in Vlaams-Brabant, Oost- en West-Vlaanderen, waar momenteel nog geen Family Justice Center of IFG-centrum is. Daar zijn nog de grootste winsten te boeken in de aanpak van IFG. Er wordt in elke regio, in overleg met de lokale partners, een hoofdlocatie en meerdere gesprekslocaties voorzien. Het implementatietraject in deze regio's is in oktober 2022 van start gegaan.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	- Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - Minister van Binnenlands Bestuur , Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Timing	2022-2023

42. Het CAW-aanbod richt zich niet uitsluitend tot de slachtoffers zelf. Ook naasten van alle betrokkenen (slachtoffer en plegers) kunnen zich (mee) aanmelden. Daarnaast wordt het Universitair Forensisch Centrum binnen hun werking gesubsidieerd om een aanbod gericht aan naasten uit te werken.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

OD 2.5. We implementeren het gebruik van wetenschappelijk onderbouwde en gevalideerde risicotaxatie-instrumenten voor daders van seksueel geweld bij de justitiehuizen.

43. Er wordt ingezet op wetenschappelijk onderbouwde risicotaxatie-instrumenten, alsook specifieke opleidingen hiervoor, die aansluiten bij de dagelijkse realiteit van de justitieassistent. Deze instrumenten dragen bij tot het structureren en onderbouwen van het professioneel oordeel van de justitieassistent. Naast een inschatting van het risico op herval zal het gebruik van risicotaxatie bijdragen tot het bepalen van de casus gerelateerde factoren die samenhangen met het plegen van strafbare feiten. Bij uitvoering van het onderzoeks- en begeleidingsmandaat kan de justitieassistent zich baseren op deze informatie om de intensiteit van de eigen opvolging te bepalen en meer gericht toe te leiden naar de gepaste hulp- en dienstverlening met het oog op het maximaal voorkomen van recidive (risicomanagement).

Welke instrumenten er gebruikt worden en hoe informatie uitgewisseld wordt tussen betrokken professionals, wordt afgestemd met andere partners in de keten zoals de psychosociale dienst van de gevangenis en de geestelijke gezondheidszorg. Er worden bij de justitiehuizen psychologen aangeworven voor het uitvoeren van risicotaxatie en psychodiagnostiek ter ondersteuning van de justitieassistenten.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

OD 2.6. Door in te zetten op samenwerking wordt zowel op structureel als individueel niveau steeds het aanbod afgestemd op de hulpvraag.

44. Er wordt een samenwerkingsprotocol/-akkoord tussen de justitiehuizen en de hulpverlening ontwikkeld inzake de opvolging van personen die een behandeling voor een psychische, psychiatrische of verslavingsproblematiek aanvaarden in het kader van de justitiële voorwaarden. Het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de federale staat inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik en de gedragen visie die vzw Psyche (het vroegere Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid) ontwikkelt, vormen daarvoor de basis.

Trekkende minister(s)	- Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

45. Het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de federale staat inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik wordt herbekijken.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2024

46. De subsidiëring van de zorgtrajecten voor daders van seksueel geweld wordt opgenomen in een nieuw regelgevend kader voor de subsidiëring van forensische zorg in het kader van de opdrachten van de justitiehuizen. De ontwikkeling van dit nieuw kader past binnen een breder traject om forensisch zorg beter toegankelijk te maken voor justitiecliënteel en de samenwerking tussen de justitiehuizen en de forensische zorg te optimaliseren.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2022-2023

47. Het VAPH investeert in de samenwerking met het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Vlaams Brabant. Deze samenwerking zal worden geëvalueerd waarna een verruiming zal worden overwogen.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2023-2024

OD 2.7. We investeren in een toereikend aanbod, zowel in een gedwongen als een vrijwillig kader, van hulpverlening voor daders van seksueel geweld.

48. Met een onderzoek naar de begeleiding en behandeling van zedendelinquenten in de gevangenis wordt nagegaan hoe die begeleiding en behandeling het best georganiseerd wordt om recidive zoveel mogelijk te beperken en de re-integratie te bevorderen.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2022

49. Er wordt op alle niveaus aan de slag gegaan met de aanbevelingen die uit het onderzoek naar de begeleiding en behandeling van zedendelinquenten in de gevangenis kwamen (cfr. actie 48). In het bijzonder wordt er in de schoot van de hervorming van de penitentiaire gezondheidszorg bekeken of en hoe er als proefproject in bepaalde gevangenissen een aparte unit voor zedendelinquenten kan opgericht worden. Er wordt ook bekeken, indien er aparte units zouden komen, of er een aanbod op maat kan worden aangeboden.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2022-2024

50. De noden op het vlak van het hulpverlenend aanbod aan justitiabelen (onder andere daders van seksueel geweld) worden in kaart gebracht. Er wordt op basis van deze conclusies nagegaan of en hoe er geïnvesteerd wordt in dat aanbod om tegemoet te komen aan de lacunes. Er wordt hierbij een forensisch aanbod voorzien naast het reguliere.

Trekkende minister(s)	- Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

51. Het ambulant zorgaanbod voor niet-gedetineerde justitiabelen met een onderliggende psychische problematiek – onder wie ook personen die verdacht werden van, veroordeeld of geïnterneerd werden wegens een seksueel misdrijf – wordt via tijdelijke middelen ondersteund om bijkomend personeel aan te werven en een organisatie-overstijgende samenwerking tussen organisaties met een forensisch zorgaanbod te realiseren. Deze investering draagt bij tot de realisatie van een gebiedsdekkend aanbod voor niet-gedetineerde justitiabelen met een onderliggende psychische problematiek, met bijzondere aandacht voor

de doelgroep die momenteel vanuit de justitiehuizen moeizaam toegeleid wordt naar hulpverlening.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2022-2024

52. De CGG worden gesensibiliseerd om hun aanbod ook te richten naar zedenplegers met een hoog risico op geweld, hulpweigeraars en zedenplegers die hun feiten volledig ontkennen.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2023-2024

53. Op basis van het bestaande project in Antwerpen en Brussel wordt een gebiedsdekkende werking voor COSA ontwikkeld. COSA is gericht op de re-integratie van zedendelinquenten met een matig tot hoog risico op hervl en zet daarom volop in op het creëren van een goed sociaal netwerk als belangrijke voorwaarde voor een geslaagde re-integratie. Het voornaamste doel is het voorkomen van nieuwe slachtoffers. Hiervoor wordt ingezet op zowel vrijwilligers om de zedendelinquent te ondersteunen als samenwerking met het gespecialiseerd hulpaanbod om therapie te voorzien en de nodige afstemming te realiseren. Daarnaast wordt onderzocht hoe COSA al met zedendelinquenten in de gevangenis aan de slag kan gaan.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

54. De CAW staan samen met de CGG en de andere nodige welzijnspartners in voor de continuering, de afstemming en de verdieping van integrale psychosociale begeleiding en zorg van minderjarige en meerderjarige daders van seksueel geweld. We evalueren het bestaande hulpverleningslandschap voor de begeleiding en behandeling van daders van seksueel geweld, gaan na waar extra noden zitten en onderzoeken op welke manier het aanbod kan worden geoptimaliseerd. Dit alles doen we teneinde de begeleiding en behandeling van seksuele daders, evenals de preventieve aanpak van seksueel geweld, te garanderen.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

55. Er wordt ingezet op vroegdetectie en een laagdrempelig aanbod dat zo snel als mogelijk inspeelt op seksueel grensoverschrijdend gedrag. Hiervoor is het van belang dat binnen een multidisciplinaire benadering van minderjarigen duidelijke samenwerkingsverbanden worden opgezet tussen onderwijs, de geestelijke gezondheidszorg, algemeen welzijnswerk, Opgroeien, etc.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

56. Er wordt verder ingezet op de implementatie van individuele hulp- en dienstverleningsplannen voor gedetineerden. Er wordt in dit kader een pilootproject opgezet dat zich richt op vier specifieke doelgroepen waaronder zedendelinquenten.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2023-2024

57. Er wordt onderzocht hoe er tegemoet kan gekomen worden aan de drempels die gedetineerden zedendelinquenten ervaren om binnen de gevangenis een (voortraject tot) behandeling op te starten.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2023-2024

58. De CGG (en CAW) worden aangemoedigd om hun aanbod, op regelmatige basis, te delen met de intramuros hulpverlening, de beleidscoördinatoren, PSD en zedenplegers zelf. Hierdoor komen we tot meer complementariteit en vermijden we overlap.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2023-2024

SD 3. We versterken de kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren in de strijd tegen seksueel geweld.

Professionals zoals huisartsen, leerkrachten, maatschappelijk werkers, zorgpersoneel en justitieassistenten komen vaker dan ze zelf denken in contact met slachtoffers of (potentiële of vermoedelijke) daders van seksueel geweld. Het is dus erg belangrijk dat ze risicofactoren, signalen of situaties kunnen detecteren en weten hoe ze er gepast mee moeten omgaan. Bovendien kunnen ze in sommige omstandigheden zelf acties ondernemen om het seksueel geweld te voorkomen. We willen onze professionals hierbij zoveel als mogelijk ondersteunen.

Verschillende sectoren zoals de sport-, cultuur-, media-, jeugd- en zorgsector (inclusief voorzieningen) worden geconfronteerd met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Hun willen we daarom nog meer handvatten bieden om hun beleid ter preventie en detectie van seksueel geweld verder te versterken.

OD 3.1 We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen.

59. Waar nodig worden opleidingsverstrekkers gestimuleerd om aandacht te hebben voor het thema (preventie van) seksueel geweld in studierichtingen en/of vakopleidingen waarvoor het belangrijk is zoals bijvoorbeeld:

- Lerarenopleiding
- Maatschappelijk werk
- Sportbegeleiding (ongeacht statuut)
- Verpleegkunde
- Zorgkundige
- Vroedkunde
- Geneeskunde
- Orthopedagoog
- Rechten (strafrecht)
- Criminologie
- Psychologie
- Pedagogie

Daarbij kunnen volgende elementen aan bod komen:

- Seksualiteit en seksualiteitsbeleving van verschillende groepen (bv. jongeren, ouderen, personen met een handicap, LGBTQ+...)
- Praten over seksualiteit
- Seksualiteit en sociale media
- Mythes rond seksueel geweld
- Het herkennen van signalen van seksueel geweld
- Het omgaan met slachtoffers en daders van seksueel geweld
- Mogelijkheden qua hulpverlening en doorverwijzing

Trekkende minister(s)	Minister van Onderwijs , Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Meewerkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport , Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Timing	2020-2024

60. CAW, CGG, 1712, jeugdhulpvoorzieningen, worden gesensibiliseerd om hulpverleners die in contact komen met daders of slachtoffers van seksueel geweld op regelmatige basis bij te scholen omtrent dezelfde problematiek.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

61. VAPH neemt SGG mee als een thema ikv kwaliteitsbeleid van voorzieningen en als een item bij inspecties.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

62. Stop it Now! organiseert twee maal per jaar focusgroepen met de gespecialiseerde voorzieningen en anderzijds met de betrokken privé-therapeuten in functie van geanonimiseerde casusbesprekking. Daarnaast bieden ze aan professionals vormingen aan omtrent de preventie van seksueel kindermisbruik. Zo organiseert Stop it Now! jaarlijks een studiedag en draagt Stop it Now! bij aan de opleiding van politie en magistraten.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

63. Er worden specifieke opleidingspakketten met betrekking tot het thema ‘seksueel geweld’ voorzien voor justieassistenten, advocaten (van de Commissies Juridische Bijstand) en medewerkers van de Family Justice Centers en ketenaanpak intrafamiliaal geweld. Hier wordt ingezet op onder meer volgende elementen:

- Seksualiteit en seksualiteitsbeleving van de doelgroep waartoe de professionals zich richten
- Praten over seksualiteit
- Mythes rond seksueel geweld
- Het herkennen van signalen van seksueel geweld
- Het omgaan met slachtoffers en daders van seksueel geweld
- Mogelijkheden qua hulpverlening en doorverwijzing
- Het gebruik van risicotaxatie

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2022

64. Leerkrachten en CLB-medewerkers worden gesensibiliseerd en/of geprofessionaliseerd rond seksueel geweld, het te signaleren, te leren herkennen en ermee om te gaan. De volgende elementen komen hierbij minstens aan bod:

- mogelijke signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag
- de rol van leerkracht, school en CLB (als onderdeel van leerlingenbegeleiding)
- bestaande tools en hulpmiddelen (o.a. Vlaggensysteem, Raamwerk Seksualiteit en Beleid)
- het belang van goede afspraken in de school (wie is waarvoor aanspreekbaar) en tussen CLB en de school
- het hebben van reactiebeleid en handelingsprotocol, ook als er zich nog geen problemen hebben voorgedaan.

Trekkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2021-2024

65. Er wordt ingezet op het versterken van scholen, leerkrachten, hulpverleners en andere instanties die met jongeren en mensen met een handicap werken met betrekking tot het leren kennen en respecteren van grenzen (cfr. actie 29).

Trekkende minister(s)	- Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Glijke Kansen - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Timing	2020-2024

66. Met relevante partners/experten wordt het gesprek aangegaan over de manier waarop in de media over seksueel geweld bericht zou kunnen worden (welke bewoordingen, welk beeldmateriaal ...) waarbij de belangen van de slachtoffers maximaal in acht worden genomen.

Trekkende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

OD 3.2 We geven professionals tools om seksueel geweld te herkennen en correct te reageren met respect voor hun beroepsgeheim.

67. De Vlaamse ‘kindreflex’ wordt zoveel mogelijk in andere sectoren geïmplementeerd. In eerste instantie gaat het om de spoeddiensten van ziekenhuizen, de CAW’s en de justitiehuizen. Ook het gebruik in het onderwijs wordt onderzocht. Deze ‘kindreflex’ stimuleert hulpverleners en justitieassistenten met hun volwassen cliënten een gesprek te voeren over het thema ouderschap, helpt hen verontrustende situaties (zoals seksueel geweld) te detecteren en veiligheid zo snel mogelijk te installeren.

Trekkende minister(s)	- Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Timing	2020-2024

68. Over de sectoren heen wordt er in kaart gebracht wat er reeds bestaat rond handelingsprotocollen, handleidingen, tools rond het omgaan met en melden van vormen van gendergerelateerd geweld, met bijzondere aandacht voor seksueel geweld. Er wordt onderzocht of en waar een meldcode, met gemeenschappelijke basis maar toegespitst op de sector, nuttig kan zijn. Vervolgens worden de meldcodes ontwikkeld en geïmplementeerd in de sectoren.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	- Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management

	- Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding
Timing	2020-2023

69. Sensoa wordt versterkt om ‘Onder 4 Ogen’ verder te ontwikkelen. ‘Onder 4 Ogen’: een preventiemethodiek van Sensoa i.s.m. Domus Medica waarbij huisartsen, maar ook andere professionals, getraind worden om het thema seksuele gezondheid proactief ter sprake te brengen in een raadpleging. Sensoa en Domus Medica organiseren deze trainingen in de lokale kwaliteitsgroepen over heel Vlaanderen en Brussel. Ook het aanbod van ‘Onder 4 Ogen’ introduceren in de basisopleidingen van professionals wordt in 2021 voorbereid.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

70. In samenwerking met vertegenwoordigers van etnisch-culturele minderheden wordt de website ‘zanzu.be’ geoptimaliseerd zodat de inhoud beter aansluit bij het taalgebruik en gevoeligheden binnen bepaalde gemeenschappen. Daarnaast wordt de website breed bekend gemaakt in de geestelijke gezondheidszorg en het algemeen welzijnswerk zodat hulpverleners in staat zijn om seksualiteit en seksueel grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar te maken bij cliënten uit etnisch-culturele minderheden.

Trekkende minister(s)	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Meewerkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2022

OD 3.3. We garanderen de kwaliteit van hulpverlening voor hun cliënten.

71. Er wordt een kwaliteitsregister van forensisch gedragsdeskundigen gecreëerd zodat erkende opgeleide professionals justitiële vraagstukken kunnen beantwoorden en gericht advies kunnen geven in de fase van de strafuitvoering buiten de gevangenis.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

72. Er wordt ingezet op de organisatie van internationale uitwisseling van ambtenaren, experten, sectorspelers en jeugdwerkers i.k.v. de culturele akkoorden (bilaterale samenwerking op vlak van jeugd) met andere landen en regio's die specifieke expertise hebben rond integriteitsbescherming van kinderen en jongeren en de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Er wordt bekeken hoe deze internationale goede voorbeelden geïmplementeerd kunnen worden in het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid. Tegelijkertijd wordt onze eigen expertise op vlak van dit thema uitgedragen en worden Vlaamse goede praktijken internationaal in de kijker gezet.

Trekkende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd , Media en Armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

OD 3.4. We voorzien een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

73. Er wordt geïnvesteerd in meldpunten voor seksueel grensoverschrijdend gedrag/aanspreekpunten integriteit. De betrokken personen worden hiervoor opgeleid en de meld- en aanpreekpunten worden breed bekend gemaakt.

- a) Binnen het kader van leerlingenbegeleiding wordt bekeken hoe seksueel grensoverschrijdend gedrag een duidelijke plaats kan krijgen, wie welke rol kan opnemen, welke ondersteuning er verder nodig is en hoe dit duidelijk te communiceren naar leerlingen en ouders.

Trekkende minister(s)	Minister van Onderwijs , Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

- b) Binnen de jeugdorganisaties worden aanspreekpunten integriteit aangeduid, wordt ervoor gezorgd dat ze gevormd worden en dat hun organisaties een integriteitsbeleid ontwikkelen. Zo wordt de bestaande decretale verplichting uitgevoerd en wat de voorbije jaren werd ingeschreven in de subsidieovereenkomst verankerd. Jeugdwerkers worden in hun vorming vertrouwd gemaakt met het waarborgen van de emotionele en fysieke veiligheid en integriteit van kinderen en jongeren. Het thema ‘seksueel geweld’ maakt hiervan integraal onderdeel uit. Onder meer gaat er aandacht uit naar een handelingskader en een stappenplan zodat ze met actuele informatie weten op welke manier en via welke acties kan worden omgegaan met verontrustende situaties.

Trekkende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd , Media en Armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

- c) Gesubsidieerde sportfederaties moeten vanaf 1 januari 2021 een integriteitsbeleid voeren waarvan het hebben van een aanspreekpunt integriteit een onderdeel uitmaakt. Het Vlaams Sporttribunaal, dat overkoepelend klachten en tuchtprocedures voor de aangesloten sportfederaties kan afhandelen, gaat in 2021 van start. Via sportclubondersteuning moeten deze sportfederaties ook een integriteitsbeleid op clubniveau voeren door in haar sportclubs o.a. het werken met laagdrempelige aanspreekpersonen, te stimuleren. Het Centrum Ethisch in de Sport ICES begeleidt de sportfederaties en biedt vormingen en ondersteuning voor de aanspreekpunten.

Trekkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport , Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

- d) Het VAPH optimaliseert en versterkt in 2021 de werking van het meldpunt GOG (grensoverschrijdend gedrag). GOG-meldingen hebben in de eerste plaats als doel om na te kunnen gaan of de voorziening voor personen met een handicap de juiste procedures heeft gevolgd bij vaststelling van een feit (ouders, voogd of politie betrekken/verwittigen, registreren van het incident, beschermende maatregelen nemen...). In 2021 wordt het registreren van meldingen vereenvoudigd.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2021

- e) Er wordt geïnvesteerd in meldpunten voor seksueel grensoverschrijdend gedrag/aanspreekpunten integriteit. De betrokken personen worden hiervoor opgeleid en de meld- en aanpreekpunten worden breed bekend gemaakt. Er worden opleidingen tot vertrouwenspersoon aangeboden voor de hele cultuur- en audiovisuele sector. Het Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten biedt binnen haar opleidingsaanbod minimaal jaarlijks een 5-dagse opleiding tot vertrouwenspersoon aan. Werknemers die vallen onder pc 304 kunnen daarvoor gebruik maken van hun opleidingskrediet.

Trekkende minister(s)	Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

- f) Er wordt een extern meld- en opvolgpunt voor grensoverschrijdend gedrag aangeduid waar slachtoffers binnen alle Vlaamse sectoren terecht kunnen. Dit meld- en opvolgpunt functioneert onafhankelijk van die sectoren zodat ook slachtoffers die het gevoel hebben dat ze niet gehoord worden via een intern meldpunt (indien dit er is) of bij hun instelling of organisatie, hier terecht kunnen met hun verhaal. Ook slachtoffers die zich beter voelen bij een rechtstreeks aanmelding bij het extern meld- en opvolgpunt, kunnen er terecht. Alle stakeholders worden betrokken bij de operationalisering van het meldpunt.

Trekkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme - Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Glijke Kansen
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme - Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management - Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding - Minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed - Minister van Mobiliteit en Openbare Werken - Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw
Timing	2022-2023

74. De bestaande procedures voor melding van grensoverschrijdend seksueel gedrag in de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen hebben nood aan een update. Daarnaast is er de nood om de verschillende bestaande procedures op elkaar af te stemmen waar mogelijk. We zullen de werking van de bestaande procedures voor melding van grensoverschrijdend seksueel gedrag in de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen evalueren, bijsturen waar nodig en op elkaar afstemmen waar relevant.

Trekkende minister(s)	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

75. De toegankelijkheid van de preventiemethodieken en de ondersteuning voor de implementatie ervan zoals Grenswijs.be en Vlaggensysteem wordt verbeterd en op basis van die methodieken worden vanuit alle beleidsdomeinen inspanningen gedaan om mee te werken aan de preventie van grensoverschrijdend gedrag.

Trekkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management - Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding - Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

76. Vanaf 2023 worden de integriteitsvoorraarden binnen het decreet op de georganiseerde sport opgesplitst in erkennings- en subsidiërvorraarden. Alle erkende Vlaamse sportfederaties en Organisaties voor de Sportieve Vrijjetidsbesteding moeten vanaf 1 januari 2023 een integriteitsbeleid voeren waarvan het organiseren van een aanspreekpunt integriteit en het voorzien in gedragscodes en een handelingsprotocol onderdeel uitmaken. Voor de gesubsidieerde sportfederatie blijven ook de andere integriteitsvoorraarden, waaronder het voorzien van een onafhankelijk tuchtrechtelijk systeem, verplicht.

Trekkende minister(s)	Minister van Onderwijs, Sport , Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2022-2024

77. In het kader van het Referentiekader voor internaatskwaliteit (RiK) wordt de link tussen internaten en CLB's versterkt. Personeel in de internaten wordt gesensibiliseerd rond seksueel misbruik.

Trekkende minister(s)	Minister van Onderwijs , Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

78. Binnen de problematiek van grensoverschrijdend gedrag wordt er via het Sociaal Charter voor de Mediasector specifiek aandacht geschonken aan seksueel geweld en gepaste maatregelen hieromtrent. Zo zal onder meer in samenwerking met Mediarte een nieuwe inspanning worden geleverd tot het opleiden van vertrouwenspersonen in de audiovisuele sector. Er worden in opleidingen voorzien rond preventie en het omgaan met seksueel geweld op maat van de audiovisuele sector. Mediarte neemt tevens een coördinerende rol op in het monitoren van seksueel geweld binnen de audiovisuele sector.

Trekkende minister(s)	Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

79. Organisaties binnen de onderwijs-, sport- en cultuursector worden nog beter geïnformeerd over op welke manier en via welke acties zij moeten omgaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Trekkende minister(s)	- Minister van Onderwijs, Sport , Dierenwelzijn en Vlaamse Rand - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur , Digitalisering en Facilitair Management
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2024

80. De KU Leuven onderzoekt in samenwerking met De Lijn gemelde incidenten rond seksueel grensoverschrijdend gedrag uit het verleden en bekijkt welke goede praktijken andere openbare vervoersmaatschappijen, belangenorganisaties en instanties die hier specifiek mee bezig zijn, hanteren. Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt nagegaan waar bijsturing nodig of mogelijk is. Deze bijsturingen worden vervolgens meegenomen in het volgend openbaar dienstencontract.

Trekkende minister(s)	Minister van Mobiliteit en Openbare Werken
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2020-2021

81. In het verlengde van de omzendbrief van het College van procureurs-generaal houdende mededeling van opsporingsonderzoeken, vervolgingen en veroordelingen van ambtenaren, en personen die taken van openbaar belang waarnemen of die functies uitoefenen die doorgaans een gezagsrelatie met minderjarigen of kwetsbare personen impliceren (COL 8/2014, herzien op 9 januari 2020) besliste de Vlaamse regering om per betrokken sector minstens één contactpersoon en één plaatsvervanger aan te stellen. Het functioneren van de Vlaamse contactpersonen wordt op basis van hun ervaringen geëvalueerd. Er wordt ook ingezet op de kenbaarheid tussen deze contactpersonen en het parket zodat de magistraten duidelijk weten wanneer ze welke contactpersoon moeten aanspreken. Daarnaast exploreren we hoe de Vlaamse entiteiten binnen hun breder integriteitsbeleid omgaan met mededelingen van het parket.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management - Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2024

82. Er wordt onderzocht of via een horizontaal wetgevend initiatief het uittreksel van het strafregister 596-2, het model bestemd voor het uitoefenen van een activiteit in contact met minderjarigen (artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering) verplicht kan gemaakt worden voor werknemers die in loondienst zijn of als zelfstandige werken én die een verantwoordelijkheid dragen over minderjarigen en welke rol dit kan spelen in het bijdragen tot een integraal en degelijk integriteitsbeleid.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management - Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2020-2022

83. Voor de implementatie van het decreet houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uitbreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers te vergemakkelijken wordt er per sector een draaiboek opgemaakt met handvatten om het decreet correct na te leven.

Trekkende minister(s)	Minister van Justitie en Handhaving , Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management - Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Timing	2022-2023

84. Er wordt onderzocht of we het decreet houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering dienen uit te breiden naar voorzieningen met kwetsbare meerderjarigen.

Trekkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Welzijn, Volksgezondheid en gezin - Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2023-2024

85. Op basis van inp,ut verzameld bij verschillende belanghebbenden zoals Sensoa, Pimento, VAD, Horeca Forma en verschillende lokale besturen, wordt een plan van aanpak opgemaakt dat heel concreet handvaten geeft aan lokale besturen om met seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven aan de slag te kunnen gaan.

Trekkende minister(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme - Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen
Meewerkende minister(s)	/
Timing	2022-2023